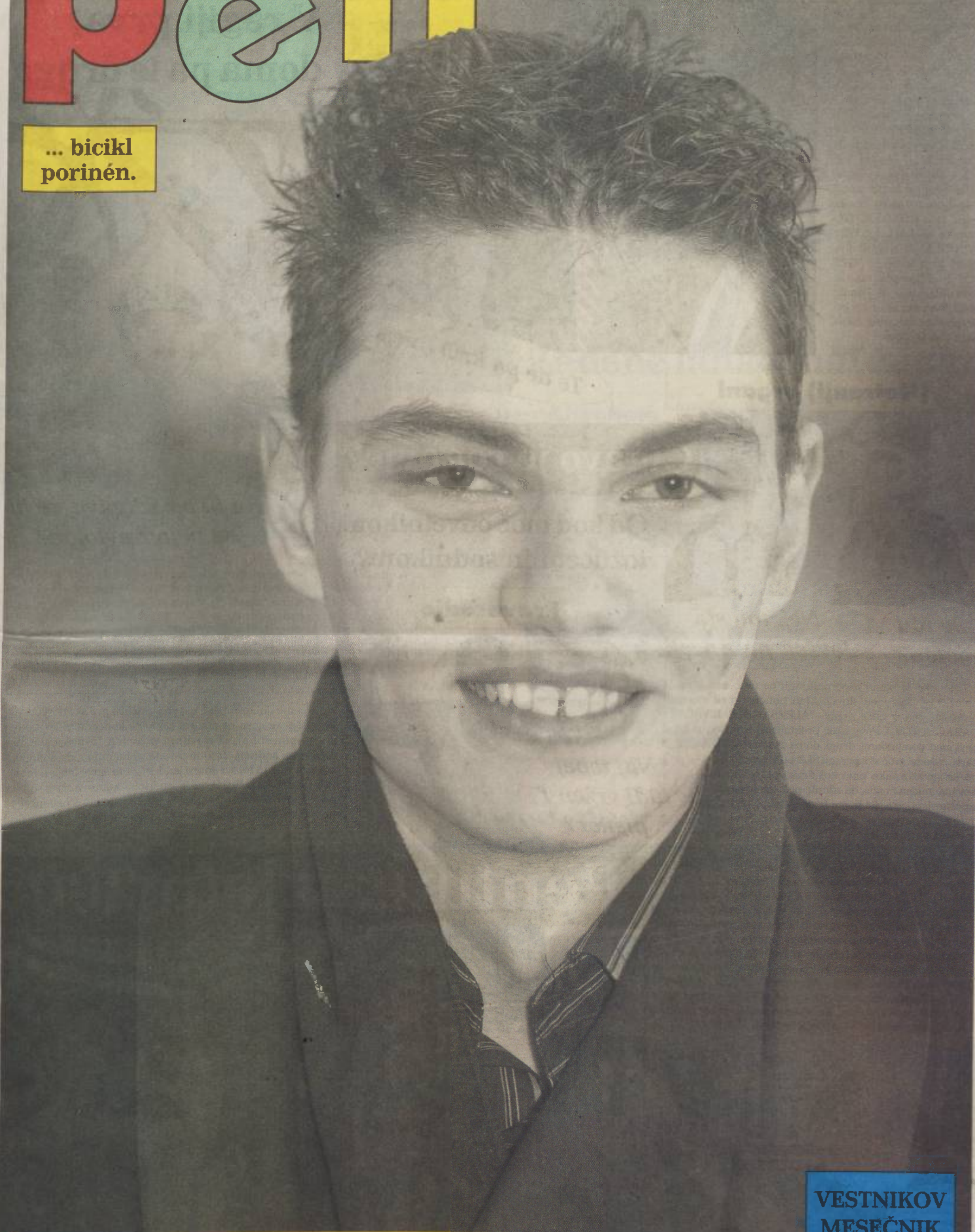

pen

... bicikl
porinén.

Najboljši športnik Pomurja, kolesar Simon Spilak, se je odločil, da bo dosegel vsaj Lancea Armstronga. Vi pa si za leto 2005 zadajte kakšen realnejši cilj. Srečno!

Natalija Juhnov

VESTNIKOV
MESEČNIK
četrtek,
30. decembra
2004,
118. številka

Napoved za 2005

Lačni ne bomo

Kriza regije je zaznavna v vseh porah družbe, kot se lepo (in čisto nič pentutarsko) reče. In če je tako, ni vrag, da ne bi staknili glav tisti, ki o tej regiji tako ali drugače odločajo. Ondani so se prešerno zasmejali tisti, ki so zaslužni, da nismo lačni – čeprav moramo seveda njihove izdelke najprej kupiti in jih šele potem lahko zaužijemo. IVO ROTDAJČ (Pomurske mlekarne), STANKO POLANIČ (regijsko živilsko grozdenje) in JOŽE POJBIC (Mlinopek) tako za 2005 obljublajo, da Pomurke in Pomurci sicer ne bomo posebej obogateli, da pa lačni tudi ne bomo!

Tekal

Té de pa krüj falejši?

(Notranji) organi

Je tou jelen?

Nej, tou sta Jevšek pa Anželj!

Leto 2005 si bomo zapomnili tudi po tem, da sta se za položaj prvega med slovenskimi policisti med drugimi »udarila« dva iz naše regije – ALEKSANDER JEVŠEK in DARKO ANŽELJ. Prvi, sicer prekmurski Korošec, je ostal prvi med pomurskimi, drugi, doma z Apaškega polja, pa je zares zasedel vroč stol prvega SLO-policista. Sodeč po fotografiji tako prvi kot drugi potrebujeta številna močna orožja, da zdržita pritiske, ki so jim izpostavljeni policisti. In jim bodo še bolj ob bližnji uveljavitvi novega prometnega zakona. Torej bo eno rogovje premalo.

Tekal

Čigavo je rogovje?

Od kod moč odvetnikom, tožilcem in sodnikom?

Pravosodje

Naj tebéj tūdi vržen f pisker?

Saj ni res, pa je!

V regiji prva, doma pa le druga

Ka bi pa zdigávo, če bi se pelo z avtojon?

Če ne bi bile tute, ne bi mogli verjeti: MARIKA KARDINAR, kegljavka, ki je že vrsto let najboljša športnica Pomurja, ima doma (pre)hudo konkurenco. Njen mož (in dobrovniški župan) MARJAN se je namreč odločil prekosariti pot od Osijeka do Dobrovnika. In to mu je tudi uspelo. Dokaz pa je njegovo kolo, visoko dvignjeno v zrak. Dosežek, ki je Mariko vsaj za nekaj časa postavil v (družinsko) senco!

Frbo

Ne samo ljubezen, tudi uspeh v poklicu gre skozi želodec. Če nisi sit, gotovo ne zmoreš popolne koncentracije – take, kot je potrebna pri številnih pravih in procesih na soboškem sodišču. Zato je seveda pomembno, da sodniki, zagovorniki in tožilci dobro jedo. In za to skrbi močan mož, PAVEL ŠTRAKL. Vrli Pavel je »sodišni« kuhar, in če je soditi po njegovi pentutarski pozi, se tamkajšnjim uslužbencem ni bati, da bi mu zmanjkalo kuharske energije ...

Tekal

Izvirne slikarije svetovno priznane bodypaintistke (po domače: telesne slikarke) so krasile telesi dveh obiskovalk FADO PUBA v Soboti. ALENKA PETERNEL je z umetniško natančnostjo vodila čopič, ki je na mladih postavah neutrudno oblikoval dva grafita. Enega s fantazijsko podobo in drugega s podobo osrednjega pokrovitelja prireditve. Medtem ko so nekateri obiskovalci puba iz bližine opazovali, kako zanimivo doživeti je drsenje nežnih resic čopiča po goli koži, je preostanek občinstva s svojimi gramofoni zabaval priljubljen regijski DJ LAJČI z eksplozijo hitov velikanov rocka. »Fotke«, ki so hkrati pentutarska novoletna voščilnica, pa so delo SIMONA PETROVIČA.

Pentute: v letu 2005

Turizem

Delo na prostem pri -11

Turizem je panoga, na katero stavi marsikdo v tej pokrajini. S krajinskim parkom Goričko so sanje o turističnih denarjih še bliže uresničitvi. Zadevo so vzeli zelo resno v VADARCIH, kjer ob prelomu leta pričakujejo številne goste iz domovine in tujine. Zato so sklenili vsem, ki bodo silvestrovali pri njih, postaviti poseben napis z dobrodošlico. Ker se množičen naval turistov nezadržno bliža, niso mogli čakati na boljše vreme in se je četverica prostovoljcev odločila za postavitev pri minus enajstih stopinjah. Pa naj še kdo reče, da Goričanci niso rojeni »turistoljubci«.

ovnja

Zdaj nan pa stogij!

Fuz-bal

Dvakrat Sarajevo

Mož na desni je zdaj že Prekmurec z domovinsko pravico, prej pa ste ga poznali kot nogometaša Potrošnika in Mure. Gre za SREČKA ILIČA, ki stoji ob svojem učitelju, eni največjih legend YU-nogometa. JOSIP KATALINSKI je bil namreč pri sarajevskem Željezničarju Iličev trener, zdaj pa je vodja mladih selekcij BiH. Sicer pa se je vsem starejšim ljubiteljem

Ka si nouri, tou je že tresti (30) léjt?

žogoborca zapisal v spomin kot strelec edinega zadetka za takratno Jugoslavijo, ki je na tekmi v Frankfurtu z

1 : 0 premagala Španijo in se tako uvrstila na svetovno prvenstvo 1974.

frb

Zadene lahko tudi župana

Abraham

50 inouk, pa nikdar več!

Narava njihovega dela je že taka, da morajo biti na marsikaj imuni, pa vendar so župani kot vsi drugi Zemljani podrejeni naravnim zakonitostim. Torej jih dosežejo tudi raznovrstni jubileji, kot je na primer pol stoletja tuzemstva. Nedavno je doletel cankovskega župana DRAGA VOGRINČIČA, ki mu je v imenu množice najbližjih lep besede namenil VIKTOR GEDER.

ovš

Gostinstvo

Na Krajni je lepo!

Posebej, če zaviješ v gostilno MENCI-GAR in se predaš kakovostnim storitvam 22-letne NATAŠE HÜLL (sicer doma iz VEČESLAVEC) in 28-letne SIMONE SERDT (s TIŠINE). Gostje, tudi pentutarski sodelavec Tekal, vedo povedati, da sta obe dami zelo prijazni in ob pristni hrani in pijači, ki ju ponuja gostilna, ste lahko zanesljivo prepričani, da boste deležni širokih nasmevov obeh natakarc. To pa je v teh hitrih, odtujenih časih tudi nekaj!

tekal

Si že kaj zmantrana?

Gé pa, vej so pa svéjtki ešče nej minouli!

želimo čim manj »farbanja«!

Popularna slovenska pevka, Sobočanka Regina, je v družbi (od leve) Martine, Doris, Desike, Sanele in Vilme ter Blažke in Valentine zapela svoje uspešnice in nastop podarila učencem IV. osnovne šole. Člani Leo kluba so povabili na dobrodelno prireditev v soboški BTC otroško folklorno skupino iz Števanovec, učitelji IV. osnovne šole Dragica Vlaovič (na fotografiji), Tadeja Bojnec, Zarja Vučklič in Ivo Kurnjek pa so se darovalcem zahvaljevali z izdelki učencev. Poslikali so čudovite svilene rute, naredili unikatne lončarske izdelke, izdelali zanimive namizne lučke, izvezli prtičke z zanimivimi vzorci, izdelali unikatne voščilnice in še veliko različnih ličnih izdelkov. Ljudje so želeli pomagati, zato je večina s srcem izdelanih predmetov našla nove lastnike.

Kombi za varno pot v šolo

Člani Lions kluba Murska Sobota so ob stojnici šole postavili še svojo. Tudi oni so nanjo postavili svoje izdelke – sicer nekoliko drugačne od tistih, ki so jih izdelale spretnne roke otrok, pa vendar pripravljene iz istim namenom zahvale za darovane prostovoljne prispevke za šolski kombi. Soproje članov kluba so same pripravile veliko dobrega peciva, klubski vinogradniki pa so darovali svoj pridelek za kuhano vino. Obojega je bilo dovolj za načrtovane tri ure druženja s sobotnimi obiskovalci in kupci centra. Stregli so člani kluba in njihove soproje, med njimi tudi neutrudna Norčičeva Jana (prva z leve). To je bila prva tovrstna izkušnja. Dobra izkušnja, zato verjetno ne tudi zadnja.

V življenju so res tudi naključja, zaradi katerih se velikokrat zgodijo najlepše stvari. Naključje je hotelo, da je predsednica soboškega Lions kluba jeseni poklicala ravnateljico soboške IV. osnovne šole, da bi poizvedela, ali bi bilo kateremu od učencev treba dodatno pomagati. Ravnateljica skoraj ni mogla verjeti, da je ta klic prav zdaj, ko po osmih letih njihov kombi za prevoz učencev zaradi dotrajanosti in neustrezne tehnične opremljenosti nujno potrebuje naslednika, to pa bi bilo šolskim vozačem najlepše darilo ob 40. obletnici šole. Beseda je dala besedo, ideja o dobrodelni akciji je bila dorečena v enem samem telefonskem pogovoru ... Lions klub bo zbiral sredstva za kombi na dobrodelni prireditvi v soboškem BTC-ju, v ta namen bo šel tudi izkupiček osrednje prireditve ob jubileju šole, saj so starši zbrali okrog štiristo dobitkov za srečelov, Vestnik in Radio Murski val bosta povabila k darovanju podjetja, podjetnike in vse ljudi dobre volje, vodstvo šole bo za pomoč zaprosilo župane, direktorje in druge vplivne ljudi ... V soboto, 11. decembra 2004, je zgodba dosegla vrhunec in znova potrdila, da je v slogi moč, da je v ljudeh dobrota in da so priložnosti, ko je lepše dajati kot prejemati.

Voditelju Radia Murski val Bogdanu Lemutu so majico za prireditev porisali učenci IV. šole. Iz drobcev je sestavil prijeten dogodek in mu dodal piko na i. Na fotografiji je v družbi podpredsednika soboškega Lions kluba Arpada Norčiča. Tako kot vsi nastopajoči, je tudi Bogdan svoj nastop daroval učencem IV. osnovne šole za njihov kombi in za njihov jubilej.

Na stojnici kluba se je ustavil župan mestne občine Anton Štihec in daroval svoj osebni prispevek, pozneje pa smo iz spiska darovalcev razbrali še, da je kar lep znesek za kombi prispevala tudi mestna občina. V imenu kluba sta se mu zahvalila Emerik Hanc (v sredini) in Marjan Kočila (levo).

Pomagat je prišel tudi škof Evangeličanske cerkve v Sloveniji Geza Erniša. Lion Vili Žižek mu je v zahvalo iskreno stisnil roko.

Dobrodelno akcijo je vsestransko podprlo vodstvo soboškega BTC-ja. Med drugim so za Reginin nastop namenili 100 tisoč tolarjev in jih pozneje nakazali na posebni žiroračun za kombi, ker je tako želela Regina. Direktor soboškega BTC-ja Janez Štrotl pa je še sam daroval.

Prijeten dogodek, poln dobrote in solidarnosti, se je končal z objavo številke o zbranem denarju. V darilnih škatlah se je nabralo za 408.000 tolarjev in še Regininih sto tisoč povrh. Predsednica Lions kluba Irma Benko je to z veseljem sporočila ravnateljici IV. osnovne šole Mariji Bačič na osrednji prireditvi ob 40. obletnici šole še to isto soboto popoldne. Do 22. decembra 2004 se je na posebnem računu za kombi že zbralo 2.242.886 tolarjev, donatorji so napovedali še za več kot 600 tisoč tolarjev prispevkov, prav tako jih še vedno nakazujejo posamezniki, zato so na šoli optimistični in sporočajo: »Do konca leta denar za kombi bo. In mogoče se bodo naši vozači januarja že vozili z novim. Ljudje so nas prijetno presenetili. Iskrena hvala!«

Jure Z.

Pred nami so prazniki, svečani čas za tiha razmišljanja o našem prihodu na svet, o naši navzočnosti v enaindvajsetem stoletju, o morebitni vlogi in vplivu v veličastni, pa vendar krhki zgodovini človeštva, merjeni z možnostmi in dolžino našega kratkega življenja. V zadnjih nekaj letih so se nekatera razmišljanja o bibliji kot zgodovini človeštva, Mariji Magdaleni ali templjarjih premaknila z mrtve točke dogmatičnih trditev, kdo je kdo v najbolj znani, najbolj razširjeni knjigi sveta, v svetem pismu.

Kraljestvo nebeško

Najprej so angleški pisatelji (Sveta kri, sveti gral in Rex Deus) in raziskovalci Salomonovega hrama v Jeruzalemu in njegovih davnih prebivalcih, ki so se v enajstem stoletju za več let vselili v kraljevske hleve – bilo je to devet križarjev, ki so kasneje s pomočjo duhovščine, plemstva in papeža utemeljili red templjarjev in postavili več drznih trditev. Avtorji Michael Baigent, Richard Leight in Henry Lincoln so se namreč v knjigi Sveta kri, sveti gral odpravili po sledovih zgodbe o svetem gralu, za katerega so skušali dokazati, da je v bistvu legenda o Jezusovi krvi, o skrinji zaveze ali celo o Jezusovi glavi. Druga njihova dokaj drzna teza odkriva ljubezenski odnos med Marijo Magdaleno in Jezusom. Tretja je najbolj drzna – brez zgodovinskih dokazov nas želi prepričati, da sta Jezus in Marija Magdalena pobegnili v Evropo, v Vzhodno Francijo, in tam zasnova družino, iz katere naj bi se razvila dinastija Merovingov. Pri tem naj bi vse

te razburljive zgodbe spremljale tajne organizacije kot nevidni izrastki na povrhnjici človeške zgodovine, med katerimi je bila najbolj skrivnostna – tako imenovani Sionski priorat – organizacija, ki se je zavzemala za enotno Evropo. Ameriški pisec Dan Brown je najprej za pokušino napisal sodobno kriminalko z zgodovinskim ozadjem in vatikanskim intrigantskim zakulisjem ter v njej predstavil obnovljeno tajno društvo iluminatov. Ko je z romanom Angeli in demoni opozoril nase kritike in spodbudil založnike, je napisal novi roman z naslovom Da Vincijska šifra ter z njim premaknil in do dobra vzemiril zakoreninjeno mnenje o svetopisemskih epizodah. V romanu, ki je samo v Ameriki dosegel naklado devet milijonov, v Evropi pa milijon

izvodov (preveden je tudi v slovenščino, hrvaščino ...), se je pisatelj še resneje in temeljiteje spoprijel z usodo templjarjev, tajnim društvom Sionskega priorata ter tako z dobro kriminalko bralcem omogočil napeto, večplastno branje. Površnim bralcem je ponudil golo informacijo o tajnih društvih, tudi o prostozidarstvu. Zahtevnejše bralce je spodbudil k drugačnemu razmišljanju o znanih in večkrat potrjenih dejstvih iz cerkvene zgodovine, nekatere je celo vzemirnil do te mere, da so začeli brskati po dodatnih virih in gradivu o provokativnih avtorjevih trditvah. Hvala bogu, da se je v zadnjih desetih letih nabralo po knjižnicah dovolj knjig, ki na sodoben način govorijo o križarskih pohodih, o templjarskih organizacijah, Sionskem prioratu, iluminatih, prostozidarjih. To je spodbudilo ameriške producente, da so odkupili avtorske pravice za film Da Vincijska šifra (avtor je dobil

šest milijonov dolarjev), in priprave za snemanje so se že začele. Film naj bi režiral Ron Howard, glavno vlogo ameriškega znanstvenika, ki po naključju postane detektiv, naj bi igral Tom Hanks. Medtem so avtorji knjige Sveta kri, sveti gral sporočili, da je knjiga Da Vincijska šifra plagiat njihove knjige in raziskovanj, ter zahtevajo pravno in finančno zadoščenje. Pisatelj Dan Brown pa je že sredi pisanja novega romana Salomonov ključ, v katerem bo spregovoril o vlogi in vplivu prostozidarjev v Washingtonu. In medtem ko pisatelji in filmarji iščejo izhod iz nastalega spora, je prišel v ameriške kinodvorane film Državni zaklad, ki govori prav o templjarjih in prostozidarjih v Ameriki. V filmu iščeta dve skupini, torej dobri in slabi fantje, templjarski zaklad. Pot jih vodi najprej v zasneženo divjino, kjer je v snegu in ledu obtičala stara gusarska fregata. V enem od sodov s smodnikom so našli slonokoščeno

pipo v obliki zgodovinskega, evropskega gradu. To naj bi bil prvi ključ za odkrivanje izgubljenega zaklada. Obe skupini vodi pot najprej v nacionalni muzej, iz katerega ukradejo Listino, deklaracijo o ameriški neodvisnosti. Na hrbtni strani so bile namreč zapisane nevidne številke, ki so bile drugi ključ za razumevanje naslednje šifre. Obe skupini, ki jih zasledujejo pametni policisti – med katerimi so tudi prostozidarji –, se približata zakladu, vendar samo dobri fantje pridejo do bogastva, vrnejo Deklaracijo o neodvisnosti in razrešijo stoletno uganko o templjarskem zakladu. Duhovito, napeto in komercialno. Glavno vlogo v filmu igra Nicolas Cage, film pa je z režiral John Turteltaub. Film je trenutno med najbolj obiskanimi, čeprav

kritiki nad njim niso kdo ve kako navdušeni.

Ali to pomeni, da se na filmska platna vračajo romantične zgodbe o vitezhih, ki so poleg svoje zgodovinske krutosti zmogli tudi plemenitost? Kot je znano, so templjarji prinesli s potovanj z vzhoda ne samo šah in tarok, marveč tudi smisel za bančništvo, različne orientalske dišave, svilo, trubadursko poezijo, novo znanje, branje kabale. Kakšni so bili križarji med svojimi pohodi na vzhod, pa bo pokazal film Kraljestvo nebeško, ki ga je režiral Readly Scott, govori pa o življenju križarskih bojevnikov v enajstem stoletju ter potrjuje tezo, da pohodniki, tuje vojske, nikoli niso dokončno zmagali na tujih tleh. Zgodovina je to nekajkrat potrdila, ne samo v primeru Aleksandra Makedonskega in kasneje križarskih pohodov, marveč tudi v času Napoleonovih prodorov na vzhod, Hitlerjevega osvajanja Rusije ter ameriških desantov v Afganistan in Irak.

Branko Šomen

RAZMIŠLJANJA

Goran Šoster,

Prleška razvojna agencija

Nekje globoko v spominu iz ranega otroštva zagledam pred sabo dedkov par visokih usnjenih škornjev. Magična privlačnost mi ne da miru, dokler jih ne obujem, a komaj štiriletni otrok se izgubi v njih, kakor da je stopil v čoln. Odobravajoč smeh dedka in babice me ne užali, saj smem tokrat tudi sam v trgovino. Vso pot poslušam škripanje snega pod dedkovimi škornji, ki tu in tam zdrsnejo uhojene poti v globok sneg. Pol ure hoda po mrazu in vzpon na breg s cerkvi in vasko trgovino me ponese v civiliziran svet, kjer že čakajo na vrsto znani obrazi, zgubani od težkega dela na polju in vinogradu. Siv planinski nahrbtnik postane skorajda pretesen, ko ga dedek napolni z naročenimi potrebščinami za prihodnji teden. Še pot domov in podobe se izgubijo v nežnih obrisih otroških spominov.

V predprazničnem času se mi nehotе vsiljuje primerjava z življenjem nekoč. Naši predniki so se vsakodnevno srečevali s pomanjkanjem osnovnih dobrin, ki jih imajo danes prebivalci razvitega sveta v izobilju. Zato so imeli nekoč več časa za druženje, zase in za najbližje. V sodobnem svetu pa se vsakodnevno soočamo s hektiko in neprestanim hitenjem. Občutek pomanjkanja časa je neprimerno izrazitejši od pomanjkanja dobrin. Pravzaprav je oboje vzročno povezano: neprestano hitimo, da bi nakopili čim več materialnih dobrin, ob tem pa izgubljam dragoceni čas. Kopičenje prvega povzroča izgubo slednjega. Potrošništvo je postalo v sodobnem svetu način preživljanja prostega časa. Potrošnik uživa v opojni zaslepljenosti, medtem ko izbira med tisoči izdelkov, razstavljenih na obširnih policah. Počuti se kot mogočni cesar, ki lahko izbira med dobrinami z vsega sveta. Tisočletna travma pomanjkanja se je sprevrgla v potrošniški blodnjak, v katerem družbena elita brezobzirno črpa zadnje zaloge naravnih virov za lastno blagostanje.

Krogotok menjave dobrin, ki ga potrošniška družba usmerja v sfero materialne hiperprodukcije, je neuravnotežen, zato mu zmeraj znova grozi,

Meta-morfoze

da se poruši. Z njim pade tudi obstoječi družbeni red. Dominacija zahodne civilizacije je povezana z revščino in pomanjkanjem nerazvitega dela sveta. Ekonomska teorija razvija vrsto tehnik, da bi podaljšala obstoječe neravnovesje, ki je v interesu manjšega dela svetovnega prebivalstva. Z obvladovanjem globalnih družbenih sprememb manjšini še nekako uspeva nadzorovati razvoj, ki temelji na gospodarski rasti. Znaki konca take neuravnotežene civilizacije pa neusmiljeno bodejo v oči s šokantnimi podobami vojnih grozot in rastočega terorizma. Politično ekonomska elita je sposobna z močjo usmerjanja svetovnega kapitala podaljševati agonijo neuravnoteženega sveta še eno ali dve generaciji. Po tem sledi vesoljni potop, ki ga ne prepreči nobena vojna. Prve znake vesoljnega potopa opazimo kar na lastnem pragu. Dušenje v odpadkih, smradu in hrupu, pomanjkanje zdrave pitne vode in zastrupljanje hrane, smog in naravne katastrofe so postale del našega življenja tudi v manj razvitih delih Evrope. Priča smo povsem novemu izzivu človeštva, s katerim se doslej še ni znalo soočiti: ekologija proti ekonomiji. Znanstvenik ali politik, ki bi pokazal na možnost hkratne rasti ekonomske in ekološke blaginje, brez temeljite prerazdelitve svetovnega bogastva bi postal mesija novega sveta.

Obrisi novega sveta se kažejo v razvitih državah z mednarodnimi konvencijami proti nadaljnjemu onesnaževanju in izkoriščanju naravnih virov. V Evropi je zarisal najobsežnejši načrt ohranjanja naravne dediščine program Natura 2000. Kar ena tretjina slovenskega prostora je uvrščena v ta program. Za njegovo izvajanje ni zagotovljenih materialnih virov v državnem proračunu, podobno velja tudi za večino drugih evropskih držav. Prerazdeljevanje svetovnega bogastva se bo pričelo od znotraj. Družinski proračuni namenjajo blaženju posledic potrošniške družbe čedalje večji del s plačevanjem drage vode, odvoza odpadkov, okoljskih taks in zdravstvenih storitev. Podobno, kot je bilo še pred nekaj leti nepredstavljivo kupovanje pitne vode v plastenkah, se nam zdi danes nepredstavljivo kupovanje čistega zraka in tišine. V Združenih državah Evrope nastaja zemljevid najbolj ohranjenih naravnih okolij, na katerega je uvrščena tudi slovenska Mura. Z biotsko pestrostjo in neponovljivim poplavnim svetom ima Mura bogat razvojni potencial, ki bo dobil pravo veljavo v novem svetu. Startni svet je podobne reke pozidal z elektrarnami. Novi svet se je za Slovence pričel z vstopom v Evropsko unijo v letu 2004. Varovanje razvojnih potencialov prihodnosti je postalo s članstvom v EU oblikovano. Natura 2000 obveza in skrb za prehod v uravnoteženo družbo nujna. Pričetek procesa transformacije iz starega v novi svet bo v zgodovini naše države označevala letnica 2004. Pisali jo bomo podobno kot pišemo leto 1991. 2004 bo letnica za učbenike – kot ena od prelomnic zgodovine slovenskega naroda. Slovo od prelomnega leta je podobno slovesu od otroštva. Sladki spomini se sčasoma pomešajo z grenkim izkušnjami tega leta. Obrisi osebnih trenutkov sreče in bridke žalosti odstavajo v morje čustev, v katerem zmeraj znova radi zaplavamo. Za kratek čas se umaknemo iz potrošniškega blodnjaka in omočimo izklopimo vrtiljak poslovnega sveta, ki nas je tudi v tem letu pošel zavrtel. Veselimo se prihajajočih prostih dni, ko se čas za trenutke ustavi, in jih posvetimo najbližjim in sebi. Naj vam bo srečno!

Dr. Ruža Vreg – nekdanja podeželska zdravnica v Gornjih Petrovcih

Sedela je v naslonjaču, tako kot vedno je prebiral Talmud in s cigareto v ustih čakala, kdaj bodo prišli ponjo, da se bo usedla v svojega hrošča in šla zdraviti pacienta. Medtem ji je družbo delal njen Čazi. To je bil pes in njen veliki prijatelj. Brez njegovega dovoljenja ne bi prišel nihče v njeno ambulanto.

Predvsem starejši Goričanci se dr. Ruže Vreg še vedno spominjajo. Pri večini ljudi se je dr. Vregova zapisala kot nenavadna zdravnica, ki se je močno zavzemala za kmečkega človeka na takrat manj razvitem Goričkem. Ta zapostavljena podeželska zdravnica je nesebično pomagala premagovati številne tegobe življenja in dela na skopi zemlji.

Dr. Ruža Vreg je bila rojena v družini Perić v Mariboru leta 1921. Njihova hiša je stala na mestu današnje avtobusne postaje, bili so lastniki gostilne Vlahovič, ki se je imenovala po dekliškem priimku njene matere. Dr. Ruža je imela še tri sestre. Gimnazijo je obiskovala v Mariboru. Po končani gimnaziji se je poročila z beograjskim pravnikom Isakovičem, s katerim je imela hčerko Tijano, ki danes živi v Beogradu. Toda zakon ni trajal dolgo, saj je med njiju posegla vojna; mladi Isakovič je bil sin pravoslavnega pastora, zato je očetu pomagal pri božji službi in oba so ubili četniki. Dr. Ruža je z žalostjo pripotovala v Beograd, nato je bila poslana na Dunaj na oddelek za vojne zločince, kjer je bila tajnica v komisiji. Tam je spoznala svojega drugega moža Francija, ki je bil takrat dopisnik Tanjuga in je bil poslan v Avstrijo z namenom, da vzpostavi stik z avstrijsko partijo. Poročila sta se v Ljubljani, kjer sta pozneje tudi živel. Zakon jima je polepsal sin Mile. Dr. Ruža je bila kratek čas direktorica in kasneje novinarka pri reviji Progres, ko je dobila zaradi svoje novinarske uspešnosti Tomšičevo nagrado.

Vendar je v njej tlela želja, pomagati človeku, zato se je kljub svojim štiridesetim letom leta 1961 vpisala v Ljubljani na medicinsko fakulteto. Študija se je lotila zavestno, trdno in odločno in ga končala v predvidenem roku. Predsednik akademije Milčinski je zelo pozitivno spremljal njeno življenjsko, še posebno pa študijsko pot in ji odobril zdravniško delovno mesto v Gornjih Petrovcih. Ta kraj je za vsakega zdravnika zaradi zelo slabe infrastrukture, oddaljenih krajev in oddaljenosti od Murske Sobotice, da ne govorimo o Ljubljani, predstavljal tako rekoč pekel. Vsi so se bali, da ne bi bili poslani v to oddaljeno »Sibirijo«. Za dr. Ružo Vreg pa je to pomenilo izziv in se je s sinom Miletom in z »žakljem stvari« preselila na Goričko. Zdravstveno je oskrbovala ljudi iz naselij: Gornji Petrovci, Adrijanci, Boreča, Budinci, Čepinci, Dolenci, Hodoš, Krplivnik, Lucova, Markovci, Martinje, Neradnovci, Peskovci, Stanjevci, Šalovci, Šulinci, Ženavlje, Domanjševci, Kančevci, Košarovci, Križevci, Kukeč, Lončarovci in Panovci. To je približno 2.500 občanov.

Njen mož France, ki je bil zaposlen kot univerzitetni profesor na ljubljanski univerzi, se je vsak konec tedna kljub težki prevoznici več ur vozil iz Ljubljane k družini na Goričko in se v nedeljo zvečer zopet vračal nazaj. Domačini so jo hitro vzljubili, saj je uporno kljubovala birokraciji in predpisom, ki se jim zdravstvo ne more in

»Hodila po

Ob najdencu, ki je zmrznil. Na kraju dogodka stojijo: sodni izvedenec, miličnik Josip Došen, dr. Ruža in sestra Maruša. Že kot študentka jo je zelo zanimala patologija.

ne zna izogniti. Zgodilo se je, da kak revež brez urejenega zdravstvenega zavarovanja ni imel denarja, da bi plačal zdravlila, kaj šele zdravnika. Dobra doktorica Ružica je v takih primerih pozdravila zastoj, iz srca, zdravilo pa napisala na tujo knjižico, prav tako od dobrih ljudi. Vendar se je našel nekdo, ki jo je zatožil tam v Murski Soboti, za kar se je morala zagovarjati in braniti.

Na ožje sodelavce je imela lepe spomine in nekateri so se ob mojih pogovorih do srca nasmejali ob anekdotah, ki so jih doživeli z Ružo. Bolj kot z drugimi se je razumela s patronažno sestro Sido, medicinskima sestrama Romano in Marušo, o čemer je Ruža sama pripovedovala, da predvsem zato, ker sta si obe prizadevali za boljše socialno skrbstvo v tem kraju. Njima je bilo vseeno, ali je bilo treba k pacientu po zasneženih neprehodnih cestah ali v neurju skozi gozd.

V Gornjih Petrovcih je ostala pet let, do leta 1971, in potem

sprejela delovno mesto na Kozjanskem, od tam pa šla v ljubljanski Klinični center. Nikoli ni pozabila svojega boja in kljubovanja smrti na neusmiljenem Goričkem, kjer so živel in živijo prijazni, nasmejani gorički ljudje. Kot upokojenka je leta 1984 napisala knjigo z naslovom Podeželska zdravnica, kamor je shranila svojo nostalgijo za Prekmurjem. Zatem je izšla leta 1990 njena druga knjiga Proti svoji volji, ki pripoveduje o časih in delu v mestu, v Kliničnem centru. Toda tudi spomini v tej knjigi ji begajo v Petrovce. Leta 1994 je prišla tudi za podeželsko zdravnico zadnja ura. Zastalo je srce skromne, a pomembne ženske, ki počiva na Viškem pokopališču v Ljubljani v družinski grobnici Vregovih. Tam počiva tudi njen sin Mile. Slava njima, ki vsekakor ne bosta zamolčani osebnosti!

Bojan Zadavec

Dr. Jože Magdič, Ružin študijski kolega

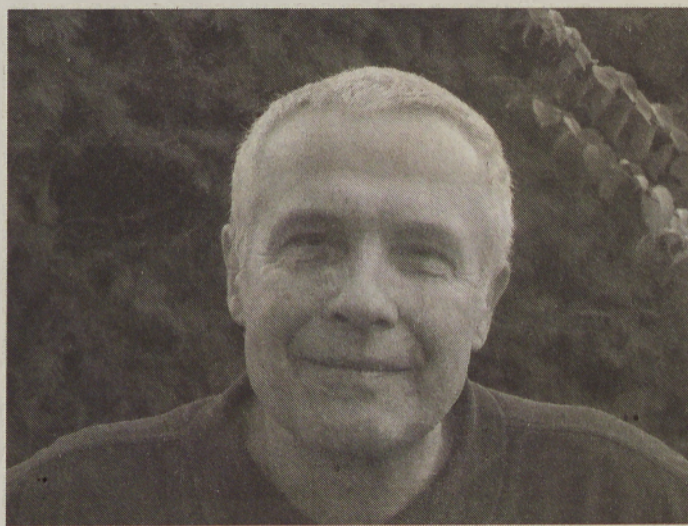
Spoznala sva se leta 1961 na Medicinski fakulteti v Ljubljani, študenta istega letnika, vendar različnih let in izkušenj. Jaz sem se na fakulteto vpisal po veliki regularni maturi v Murski Soboti, Ruža pa je prišla na fakulteto, da bi postala zdravnica na vrhuncu življenjske aktivnosti. Bila je dama med bruci. Do mene je bila materinska, pravzaprav je bila moj vzor zaradi svoje pridnosti.

Moram povedati, da me je imela zelo rada in se je spominjam samo s pozitivnimi čustvi. Nikogar se ne spomnim, ki je ne bi imel rad. Vzbujała je spoštovanje, rad sem jo videl in radi smo jo videli. Rada se je pogovarjala in z veseljem študirala. Z Ružo sva preživljala tudi prosti čas, največ v tako imenovanem »pajzlu«, kotičku fakultete, kjer je bilo pozimi zelo mrzlo, zeblo nas je. Kurjave pa po študentskih domovih ni bilo.

Moram povedati, da se je takrat lahko na medicinsko fakulteto vpisalo neomejeno število študentov. To je bil poseben letnik, sprejemnih izpitov namreč ni bilo. Bilo nas je štiristo. Ker ni bilo omejenega vpisa, se je vpisala tudi Ruža Vreg in še številni starejši študenti in študentke. Vendar je bila selekcija kasneje zelo huda in nas je iz te generacije diplomiralo samo sto dvajset. Moram povedati, da je Ruža zelo garala, bila je zelo študiozna, nič ji ni bilo podarjeno. S svojo inteligenco je premagovala vse ovire.

Pozneje sem jo srečeval kot zdravnico, zaposleno v Zdravstvenem domu Murska Sobota. Večkrat sem se čudil, da ni ostala v Murski Soboti kot dama, kot mestna ženska, ampak se je raje odločila za življenje na Goričkem. Če gledam nazaj, se tej njeni odločitvi ne čudim. Odločitev, da bo delala na Goričkem, ni bila neka brezčutnost, ampak je bila njena želja, biti med ljudmi, biti tista prava zdravnica našega človeka.

Veseli me, da Ruža Vreg ne bo zamolčana osebnost, ne sme biti. Hvala vsem, ki se trudite za njeno rehabilitacijo, kajti to si zasluži. Prišla je od daleč in bo ostala naša draga simpatična, moja ljuba kolegica Ruža Vreg.

Franc Kerčmar, avto-prevoznik iz Križevca

Dolga leta sem bil zaposlen v kmetijski zadrugi v Križevcih, kjer smo imeli osebni avto. Vozil sem jo na hišne obiske.

Moram povedati, da sem doktorico učil voziti avto, in priznam, da je bila za volanom zelo mehka. Kot zdravnica je bila zelo pazriva in večkrat je pisala recepte, čeprav so bili zamolčani.

Zdravila je s srcem.

Dr. Ruža Vreg v svoji ambulanti v Gornjih Petrovcih

zemlji gorički ...»

*Ne preziraj nobenega človeka, ne omalovažuj nobene stvari,
ker ni človeka, ki nima svojega časa, in ni stvari, ki nima svojega prostora.*

(Talmud, knjiga, ki je podeželski zdravniki dajala duhovnih moči)

Prof. dr. France Vreg, zaslužni profesor Fakultete za družbene vede, se takole spominja svoje pokojne žene Ruže Vreg

Vsi na Goričkem se najbrž spominjajo izredno požrtvovalne zdravnice Ruže Vreg. Njeno življenje je bila visoka pesem požrtvovalnega zdravnika, ki mu ni bilo mar ne dneva ne noči, da bdi ob trpečem bolniku.

Tudi če so jo prišli klicat k bolniku sredi noči, je takoj šla. Večkrat sem jo še sam peljal k bolniku. Kmet, ki je kazal pot, me je zapeljal po strmini navzdol po hudourniku in rekel, da bom lahko šel potem naprej v hrib. Toda na koncu hudournika sem zastal. Žena pa je šla potem peš v hrib. Sam sem nato obrnil avto in z veliko težavo zvelkel avto s strmine. Ko je opravila pri bolniku, je prišla vsa izmučena, saj je zlezla na vrh strmine.

Nekoč so jo prišli poklicat k stari ženi, ki je živela v koči. Ko sva prišla k njej, jo je pregledala in ji dala zdravila. Ženica se je zahvalila in ženi ponudila jabolko. Rekla je, da nima nič drugega, da se težko preživlja. Žena je vzela jabolko, bolnici pa stisnila v roko denar, da si bo lahko kupila najnujnejše.

Pri oblastnikih v Murski soboti pa je doživljala nerazumevanje za svoja humanitarna dejanja. Mnogokrat je ubogemu človeku, bodisi starki ali starcu, napisala recept kar na mene, njenega moža ali na sina in zaradi tega jo je zdravstvena birokracija obtoževala in celo težila.

V pismu svojemu dragemu profesorju

akademiku Milčinskemu je zapisala trpke besede zdravnika: »Kdo nas ščiti? Naš kodeks? Naša bela halja? Bela halja je zid med boleznijo in življenjem, naša bela halja je za bolnika upanje, naša bela halja skriva naša utrujena in strta srca in vendar je pod to belo haljo – na žalost vedno redkeje – toplo, utripajoče, trpeče srce zdravnika, ki ve, kaj je človek in kaj je trpljenje.«

Toda življenje je kruto. Čez nekaj let je neizprosna bolezen vzela tudi njeno izmučeno telo in ugasnilo je pretresljivo, mestoma grozljivo življenje zdravnice, ki se je neustrašeno borila proti smrti.

In tako sva ostala sama: priletni profesor in najin ljubeznivi nemški ovčar Črt. Seveda sta me sin Mile in njegova sopotnica Jasna ter bližnji sorodniki obiskovali in skupaj smo žalovali. Toda življenjska izkušnja mi je rekla: dvigni glavo, ne obupuj in poglobi se v delo. Tako boš dal poguma tudi svojim najbližjim.

Stvarnost našega življenja se kaže kot področje svetlobe: če so bila nekatera področja najinega življenja osvetljena, so bila druga nujno zasenčena. Nikoli nisem polno spoznal te zasenčene strani njenega življenja.

Po njeni smrti je nagon po življenju sprožil v meni neslutene energije, podzvestno pa so me presunjali stresi. Možgani nenehno 'godrnjajo' in producirajo smiselnosti in nesmiselnosti. Notranji fantazijski 'stroj'

Ruža in France Vreg

ustvarja, ne da bi nadlegoval zavest. In v možganih je vse oskrbljeno in prepojeno z občutki in čustvi. Tako je nekega dne planila v zavest misel: 'Saj je sploh nisi poznal'. Kritična refleksija pa me je pomirila: 'To je absurd. Vse njeno življenje je bilo vsakodnevno osvetljeno.' In spet dvom: 'Kaj pa zasenčene strani?'

In vzel sem njeno prvo knjigo Podeželska zdravnica in jo odprl. Na prvi strani njeno posvetilo: »Miletu! (to je bil moj psevdonim med vojno). Zatem pa stavek iz Talmuda: »Ker si ustvarjen proti svoji volji, rojen in živiš proti svoji volji, proti svoji volji umiraš in proti svoji volji boš moral polagati račune.« In podpis: »(Kot tudi tvoja sopotnica) Ruža«.

Te besede so me presunile. Saj se je kot zdravnica vedno trdo borila za življenje in premagovala smrt. Kljubovala je besedam, zapisanim v Talmudu. Včasih pa je prišla domov vsa strta: »Borila sem se ..., pa je umrl«. Da, Smrt, ta strah je bil v njej, je v nas. V njeni podzavesti je vedno pogostejše

odmeval usodni klic: 'Živiš in umiraš proti svoji volji!'. Njena zadnja knjiga ima naslov Proti svoji volji.

Bral in bral sem njeno knjigo in si očitaj: 'Živela sva skupaj in nikdar nisem globlje poniknil v njen svet'. In se tolažil: 'Tudi ona ni imela smisla za moje znanstvene spise'. Tako sva živela drug ob drugem, si skupaj utirala pot in skrbela za potomstvo. Toda, kako naj se sporazumeva dvoje živih bitij, če eno čustveno, afektivno doživlja svet, drugo pa si krčevito prizadeva, da vse presoja z razumom?

Ko sem razmišljal o dvomih, sumničenjih in prepirih med dvema bitjema, sem spraševal, zakaj ostajamo ljudje tako vzvišeno in egoistično vsak na svojih bregovih. Ob meni je bil moj nemški ovčar in njegove oči so bile polne miline in zvestobe. Ob njeni smrti so bile še bolj žalostne kot moje. Njegova 'nema govorica' mi vsakodnevno dopoveduje: »Med nama ni prepilov, ni spopada med Erosom in Eris, sva dosmrtna sopotnika.«

Marta Perš, Smodiševa iz Gornjih Petrovec

Bila je zelo prijazna in pomagala je kmečkemu narodu. Mi smo bili tudi kmečka družina in vsak zdravnik, ki je prišel na novo v Gornje Petrovce, je navadno prišel k nam, k Smodiševemu Pištku in Lajčku. Mi smo jim ponudili hrano in kurjavo za tiste prve dni. Ko je prišla zdravnica Ruža, sem bila mlada tajnica na petrovski osnovni šoli. Ruža je imela tam ambulantno in stanovanje. Najtežji so bili zanj obiski na domu, ker krajev ni poznala in ji je bilo to prvo srečanje z Goričkim. Zato pa sem jaz tiste prve dni in seveda tudi kasneje hodila z njo po obiskih. Včasih smo hodili peš, kasneje jo je vozil naš sosed Horvat, potem Smodiš iz Stanjevec in Kerčmar iz Križevca. Ti trije so imeli avtomobile. Pozneje je sama kupila hrošča. Večkrat nas je spremljal njen kuža Čazi. Ambulantno je imela odprto ves dan, le ko je šla na hišne obiske, jo je zaprla. Začela je zjutraj ob osmih in delala včasih tudi do 23. ure zvečer. Jedla je največkrat samo tisto, kar je od koga dobila iz hvaležnosti. Pozdravila je tudi tako, ne da bi kaj plačal. Bila je prava domača ljudska zdravnica.

Maruša Došen, upokojena medicinska sestra iz G. Petrovec, Ružina službena kolegica

Bila je dobra ženska! Rada je kadila niško moravo, v zeleni »pakungi«. Živela je za paciente. Povedala bom javno tajno: Takrat si moral plačevati delno pregled in delno zdravila, to je bilo za kmetijske zavarovance veliko in ona je tem siromakom res omogočila zdravljenje. V službi smo se dobro razumeli.

Bila je zelo zavzeta pri nesrečah ali mrtličih, ki so zmrazili, kajti zanimala jo je patologija. Bila je enkratna pri pisanju poročil o teh dogodkih.

Irma Benko, direktorica Podjetja za informiranje

Srečanje z zdravnico Ružo je bilo zame vsaj dvakrat usodno. Mojemu očetu je rešila življenje in mene je navdušila za novinarski poklic. Oče je imel komaj kakšno leto več kot štirideset, ko so se začeli hudi glavoboli. Bil je v najboljših letih, z mamo sta gradila hišo, sestra je bila osmošolka, jaz v zadnjem letniku gimnazije. Naenkrat nemoč, strah, vedno manj upanja – zdravniki mu niso znali in ne hoteli pomagati. O čudodelni doktorici Ruži, ki zna odkriti vsako bolezen, se je takrat glas po Goričkem že razširil in oče je poskusil še pri njej. Diagnoza: tumor na možganih. Nujna bo operacija. Vse mu je uredila za preglede v Ljubljani, mu pomagala

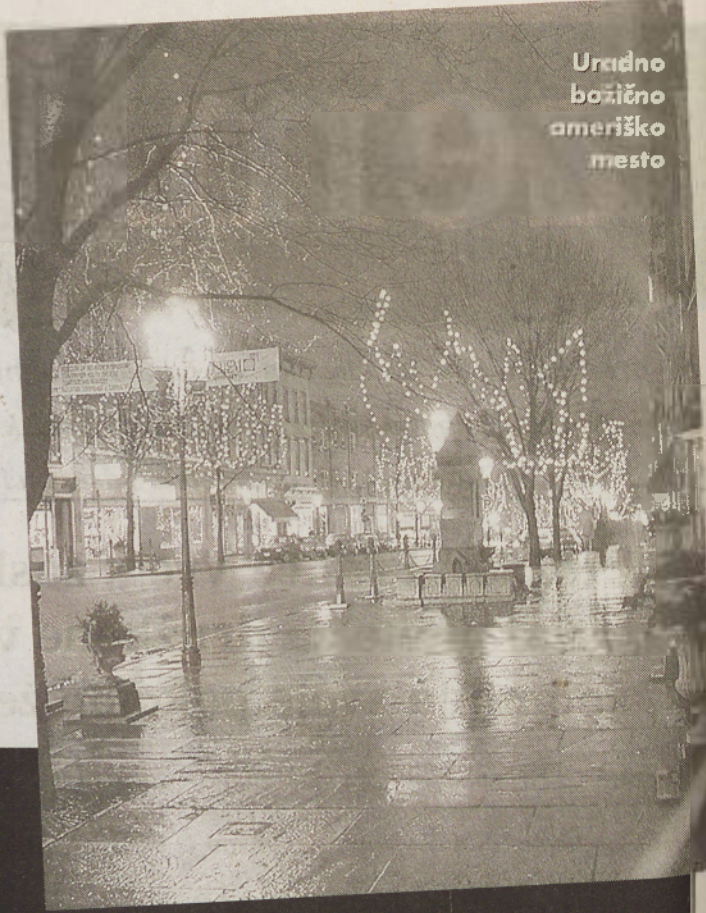
z nasveti in ga spodbujala. Tudi mene je poklicala na pogovor. Vse mi je povedala, tudi to, da se lahko konča z najhujšim. Življenje se mi je obračalo na glavo: kaj bo z očetom, kaj z nami vsemi, kaj z mojim študijem kemije. Ruža je znala prisluhniti in mi je pomagala iskati izhode. Mimogrede me je prepričala, da kemija zame ni pravi izbor, z novinarskim delom bi prej lahko kaj zaslužila, če se zgodi najhujše. In tudi izjemno zanimiv poklic je, atraktiven, dinamičen, pravi izziv za radovedno mlado dekle, me je prepričevala. Na prvem pogovoru me je prepričala. To je res znala! Bila je vsestranska zdravnica, imela je neko posebno moč, zame takrat nadnaravno. Tudi oče ji je verjel in zaupal. Tumor so mu na ljubljanskem kliničnem centru uspešno odstranili, ozdravel je v času, ko je dr. Vregova odhajala z Goričkega. Pustila je neizbrisljivo sled: oče še danes živi in jaz se ukvarjam z mediji. Ružina zasluga!

Mary Karol je Mariška Peček

Bil je predbožični večer leta 1741 in priseljenci z Moravskega, ki so leto pred tem kupili 500 akrov zemlje ter postavili prvo hišo, ki je imela le dve sobi, in zraven hlev, so pričakovali svojega zaščitnika, Moravskega grofa von Zinzendorfa, ki je le nekaj tednov prej prispel v New York, nato pa se napotil proti novi moravski koloniji, ki je nastala ob reki Lehigh v današnji ameriški državi Philadelphia. Takratni naseljenci so z veseljem sprejeli svojega grofa, ki se jim je pridružil ob večerji božji službi. Ker še vedno niso imeli imena za svoje mesto, so prosili grofa, naj mu ga podeli. Ker se je vse dogajalo na predbožični večer, ga je von Zinzendorf poimenoval Bethlehem in mesto za vse večne čase povezal z božičnimi prazniki. Bethlehem je zaradi svojega imena leta 1937 tudi uradno postal božično mesto Združenih držav Amerike, tam pa živijo tudi Prekmurci in med njimi Mary Karol ali (kakor jo vsi poznajo v Sloveniji) Mariška Peček z dekliskim imenom in priimkom.

Uradno božično ameriško mesto

Prekmurka, ki živi v božičnem mestu

O domači šunki

Čeprav živi v božičnem mestu, kjer je vsak dan v zraku prednovoletno razpoloženje, in ki ga vsako leto obišče na tisoče obiskovalcev, ki jih zanima zgodovina dolina reke Lehigh, kjer so imeli prvo ameriško lekarno in prvi sodobni vodovodni sistem, ali pa se udeležijo božičnega sprevoda in si ogledajo žarenje nešteto lučk, ki jih v Bethlehemu prižigajo na prvo adventno nedeljo, je njeno srce vedno v Prekmurju. Mariška Peček se je rodila v Krncih in odšla v Ameriko v svoji mladosti. V Bethlehemu so namreč živeli njeni sorodniki, ki so ji pomagali pri njenem prihodu v Združene države. Veliko let je delala v podjetju, ki je bilo tesno povezano s tekstilno industrijo, zdaj pa je zaposlena v tamkajšnjem Domu za starejše. Njena služba je na področju prehrane, ki jo pripravljajo za stanovalce Doma in za druge starejše ljudi v okolici. Kako dobro zna Mariška kuhati, pa vedo tudi vsi njeni prijatelji in znanci ter člani Združenja pobratenih mest Murska Sobota - Bethlehem. Mariška je namreč glavna kuharica na vseh prireditvah, ki jih ima Združenje, pa naj si bo to v dvorani slovenske evangeličanske ali slovenske katoliške cerkve v Bethlehemu. Pri tem je seveda prepovedano pomisliti, da se ob takih priložnostih na mizi znajdejo izdelki ameriških kuharskih mojstrov, ki jih v Sloveniji poznamo pod imenom hamburger, hod dog, pica in krompirček, temveč dobrote prave prekmurske kuhinje. Nema lokrat se prav zaradi nje

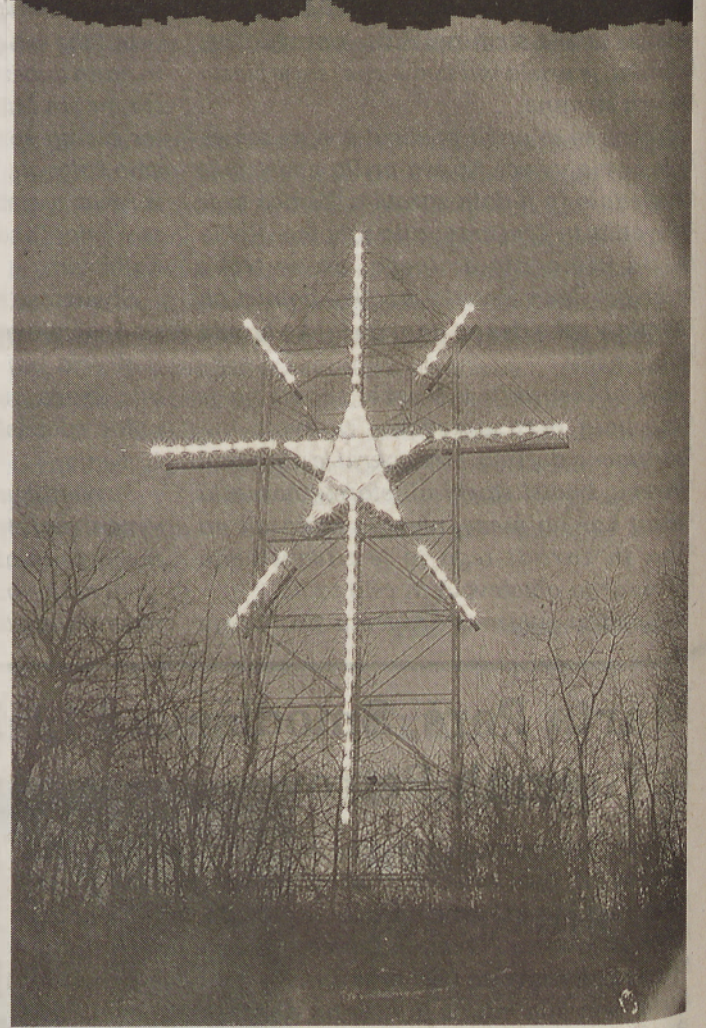
po bethlehemske ulicah širi vonj po domačih kolinah z bujto repo, po sirovih in jabolčnih zavitkih, po prekmurski gibanici, pečenicah in različnih klobasah. In če bi prišel pred nedavnim na obisk kakšen ameriški inšpektor, bi moral pogledati v stran, da ne bi na dvorišču Mariškega doma opazil prekajevalnice, kjer je vsako leto visela šunka. Ni bila prekmurska, saj je meso prepovedano prinašati v Ameriko, toda imela je prav takšen okus kakor tiste, ki visijo na podstrešjih naših babic.

Življenje pod zvezdo

Mariška dobesedno živi pod največjo božično zvezdo. Leta 1935 so jo postavili na bethlehemske Južni gori in razsvetljuje mesto, kakor je nekoč biblična zvezda razsvetljevala pot pastirjem in trem kraljem. Visoka je 25 in široka 16 metrov, svetlobo pa oddaja 246 žarnic, ki jih morajo zamenjati vsako drugo leto. Od leta 1989 je zvezda tudi uradni zaščitni znak Bethlehem. Zdaj, ko se pobratenje mest Murska Sobota in Bethlehem počasi nagiba k praznovanju desete obletnice in po mnogih medsebojnih obiskih prebivalcev obeh mest lahko povemo, da postaja zaščitni znak vseh Prekmurcev v Bethlehemu tudi Mariška Peček. Namreč ni ga prebivalca dežele ob Muri, ki je obiskal omenjeno mesto, pa se ne bi srečal z Mariško. Vsakega rada sprejme, razkaže mesto, mu priskoči na pomoč, če je to potrebno, in mu postavi na mizo lonc domače goveje juhe, ki jo Evropejci iz naših krajev ponavadi potrebujemo po dnevih ameriškega prehranjevanja s steaki in sendviči. Njena hiša je vedno polna slovenskih besed in slovenskega smeha, še posebno, ko pridejo na obisk prijatelji iz Bethlehem in bližnjega Allentowna. Skupaj praznujejo rojstne dneve, slovenske praznike in skupaj preživijo božič in novo leto.

Vedno domov

»Včasih je bilo še bolj veselo; saj je bil Bethlehem središče železarske industrije in je pri nas živel več kot 8.000 Prekmurcev,« je povedala Mariška. Tisti, ki so ostali, se družijo v Združenju pobratenih mest Murska Sobota - Bethlehem. Združenje organizira različna srečanja, poskrbi za skupine, ki pridejo iz Slovenije gostovat v njihovo mesto, kot na primer pevski zbor Štefana Kovača, od časa do časa pa organizira tudi izlete v deželo ob Muri. »Izlet čez lužo je vedno novo doživetje. Ponavadi ga začnemo na enem koncu Slovenije in končamo v Prekmurju ali obratno,« je dejala Mariška. Od vseh ogledov znamenitosti in obiskovanja različnih slovenskih krajev ji še vedno največ pomenijo srečanja s sorodniki in prijatelji. »Zaradi tega je veliko bolje priti v Mursko Soboto v tako imenovanem individualnem aranžmaju. Nihče te ne priganja, sam si razporejaš čas in greš, kamor hočeš in kadar hočeš,« se je nasmehnila Mariška. Rada obišče tudi sosednje Porabje na Madžarskem in redno prebira tako novice, ki jih objavljamo v Vestniku, kakor tudi časopis Porabje, kjer je veliko člankov v narečju. »V Bethlehemu je največja težava ta, da veliko Prekmurcev ne razume knjižne slovenščine, temveč govori prekmurščino, kakršno

Bethlehemska zvezda

so jih naučili njihovi starši ali stari starši, zato so teksti v narečju pri nas zelo dobrodošli,« je dejala Mariška. Po drugi strani pa ni malo primerov, ko je kakšen carinik ali policist na meji čudno pogledal, ko je šele po pogovoru v angleščini ugotovil, da gospa iz Amerike ne samo, da govori knjižno slovenščino, ampak obvlada tudi prekmurščino.

Decembra o oktobru

V Bethlehemu je te dni v zraku prav posebno razpoloženje. »Tako lepo je, da je skoraj že kičasto,« je povedala Mariška. Spet veliko pečemo in kuhamo praznične božične dobrote. Najraje jih imata tudi Mariškina sinova Milan in Emil, ki sta že oba odrasla. V teh prazničnih časih so nase misli polne želja in pričakovanj. Nekatera so povezana z zimskim časom in zimskimi doživetji, toda Mariška Peček najbolj pričakuje oktober. »Naslednjič, ko bom odšla domov v Prekmurje, bo to ob trgatvi. Pogrešam namreč tisti jesenski čas, ko se po Goričkem razlegajo zvoki klopotcev,« je dejala Mariška in dodala, da je do takrat še kar nekaj mesecev. »V tem zadnjem decembrskem tednu pa se spodobi, da v svojem imenu in v imenu vseh Slovencev v Bethlehemu zaželim iz božičnega mesta Združenih držav Amerike vsem na vaši strani oceana lepe praznike in srečno novo leto,« je končala pogovor Mary Karol.

Kadar pridejo obiskovalci iz pokrajine ob Muri, je v Bethlehemu vedno veselo.

Kdo pravi, da Prekmurka in Prlek ne sodita skupaj?

Tašče o zeti & Zeti o taščah

Bolje se je ugriznti v jezik kot užaliti taščo

20

Penova
nadaljevanje

Julijana Špilak, 64-letna upokojenka ima korenine v Gornjih Slavečih na Goričkem, že dobrih 28 let pa živi v Radencih. Po dvajsetih letih poučevanja na OŠ Kuzma in dela na radenski enoti NLB je zaslužen pokojnino dočakala pred desetimi leti. Sedaj z možem Fredijem, upokojenim gostincem, ki je večino delovne dobe preživel v Zdravilišču Radenci, uživata v razkošni hiši in si želita zlasti zdravje. Julijana Špilak se je tudi spomnila, kako je hčerka Breda prvič pripeljala v Prekmurje postavnega Prleka Borisa Soviča. »Takrat je še študirala v Mariboru in kot je običajno pri mladih, je avtobus vedno bolj zamujal. Tako sva z možem vedela, da je v ozadju nekaj drugega, in enkrat je izrazila željo, da bi domov pripeljala svojega fanta. V naš dom je pripeljala Borisa. Mogoče je to za nekatere malce nenavadna naveza, ki pa zelo nasprotuje nekaterim stereotipnim trditvam, da Prekmurka in Prlek ne sodita skupaj. Kmalu smo videli, da je to človek, ki bo tudi naju spoštoval in po dveh letih je prišlo do poroke. Ponosna sem na Borisa, Bredo in Simono. Vse dosežemo z dogovorom, spoštovanjem in razumevanjem. Moram pa tudi dodati, da Boris zelo rad pomaga v kuhinji, saj je pravi sladokusec. Meni pa je v veliko veselje, če izrazi željo, da bi to ali ono pojedel, oziroma pohvali kakšno jed, ki sem jo pripravila. Sploh pa ni izbirčen.«

»Boris, rojen pred 44 leti v Nunski Grabi pri Ljutomeru, v otroštvu in mladosti ni imel z rožicami postlane poti, a je kljub temu danes več kot uspešen in zadovoljen. Izhaja iz družine s šestimi otroki, oče je garal od jutra do mraka, da so se otroci izsolali, malo pa jim je pomagalo tudi nekaj zemljišča, ki so ga skrbno obdelovali. Končal je tehniško fakulteto v Mariboru, zdaj pa je direktor Arconta IP,« izvem o zetu Borisu.

Sedanjo življenjsko sopotnico Bredo je spoznal v študentskem domu v Mariboru, kjer sta živela med študijem. Pravi, da se zarečenega kruha največ poje in da nikakor ne drži tisto, kar je včasih slišal o Prekmurkah, saj je že 18 let srečno poročen ravno s Prekmurko. »Moram priznati, da je bilo leto 1986 za naju prelomno. Oba sva končala študij, dobila službo, se poročila. Po poroki v Radencih sva se odločila, da bomo živeli skupaj, čeprav je bilo veliko možnosti, da bi si kupili stanovanje ali zgradili hišo

kje drugje. Tri leta pozneje je na svet prišla edinka Simona, na katero sva zelo ponosna,« pravi Boris, ki se je spomnil tudi anekdote, ko mu je neki najbrž ljubosumni sosed ob drugem ali tretjem obisku dejal, da Brede ni doma, čeprav je bila. »Fantje so se pač malo pošalili in to je razumljivo. Moram pa tudi povedati, da pri meni in moj tašči niti malo ne držijo zgodbe o takšnih in drugačnih taščah. Pri nas mineva že dvajset let, odkar se poznamo in skupaj živimo, pa nikoli nisva prišla navzkriž. Toda to je mogoče le pri razumnih ljudeh. Jasno je, da tudi med zakoncema prihaja do različnih mnenj, toda če si razumen, se to uredi. Pravzaprav če ti kaj ni všeč, je najbolje, da se ugrizneš za jezik in zadeva se ohladi. Sam imam zelo zdrav jezik, to pa pomeni, da sem se redko ugriznil. Moram priznati, da se s taščo odlično razumeva, in celo žena mi občasno zavida, ko pravi, da je pravzaprav ona snaha pri hiši. Torej, če obstaja spoštovanje in razumevanje, težav ni,« dodaja Boris.

Oste B.

Herman Lang, po rodu iz Trdkove, je dimnikar šestindvajset let. Sprva je prinašal srečo Ljubljancem, zdaj Gorenjcem. Po slovenskem glavnem mestu se je vozil k strankam s kolesom, potem z mopedom. Zdaj se prevaža v belem avtomobilu. Pogosto obišče dom na Goričkem v Prekmurju in tja se bo po upokojitvi za stalno vrnil.

Dobrodušen Goričanec med vsevednimi Gorenjci

Do nedavna je bila večina dimnikarjev v Kranju doma iz Prekmurja, vzhodne Štajerske, hrvaškega Zagorja ... Na tamkajšnji Koroški cesti domuje Dimnikarstvo Rudija Dovrtela. Direktor in lastnik podjetja nam je posebej pohvalil njihovega 43-letnega dimnikarja Prekmurca Hermana Langa. Še do nedavna so imeli tu zaposlenih osemindvajset oseb, zdaj jih imajo pol manj. Ukinjena jim je namreč koncesija za merjenje strupenih plinov. In v zadnjem času so se dimnikarskega poklica lotili tudi Gorenjci.

Za vajenca v Ljubljano

Tistega turobnega novembrskega dne, ko smo se mudili v Kranju, se je Herman Lang vrnil s terena prešerno nasmejan. Ni mogel verjeti, da si želi nekdo govoriti prav z njim. In kot tok bistrega gorenjskega potoka je potem stekla njegova pripoved v goričkem narečju.

Herman je bil rojen v Trdkovi tik ob madžarski meji. In streljaj vstran je tromeja med Avstrijo, Madžarsko in Slovenijo. Domačiji se pravi pri Jurcini. Tam živi danes njegova 70-letna mama. Leta 1975 je končal v Gornjih Petrovcih sedem razredov osnovne šole. Za dimnikarski poklic ni bila potrebna popolna osemletka, zato se je odpravil k dimnikarskemu podjetju v Beltince. Tam vajencev niso potrebovali. Napotili so ga v Ljubljano.

Kot vajenec se je v poklicju izpopolnjeval na Viču in Rožni dolini v Ljubljani. Poklicno šolo pa je končal v Mariboru. Zatem je delal tri leta za ljubljanskim Bežigradom in v Črnučah. Po odsluženju vojaščini se je znova vrnil v našo prestolnico. Še pred desetimi leti se je vozil v osrčju Ljubljane s kolesom. Pozneje z mopedom. V Ljubljani so takrat še ogrevali domove in tovarne na drva, s premogom, oljem. Zadnje desetletje se vse bolj uveljavlja v Ljubljani in na Gorenjskem uporaba plina.

Gorenjci so vsevedni

Zdaj že dolgo skrbi za varnost dimnih naprav na Gorenjskem. Odrezavi, a dobrodušni dimnikar se je nasmehnil ob pripombi, da se imajo Gorenjci za vsevedne. A direktor Rudi Dovrtel za Hermana pravi, da »živi za službo«. Povsem je predan kolektivu. Tukajšnji dimnikarji imajo na voljo več kot dvajset belih renojevih avtomobilov. Herman prevozi na dan do 80 kilometrov.

Dovrtelovo dimnikarstvo zajema mestno občino Kranj ter občine Jesenice, Radovljica, Naklo, Šenčur, Predvor in Cerklje. Na tem območju je več kot dvajset tisoč industrijskih, obrtnih in drugih poslopij širšega pomena z dimnimi napravami. In nešteto je gospodinjstev. Dimnikarji skrbijo za varnost premoženja in človeških življenj. Ni torej zaman stari rek, da dimnikarji prinašajo srečo. Poslopja namreč obvarujejo pred požari in lastnike pred izgubo velikanskega premoženja.

Manj črnih dimnikarskih del

Tukajšnji dimnikarji zaenkrat opravljajo še okoli devetdeset odstotkov klasičnega čiščenja, a je na obzorju veliko zmanjšanje tradicionalnih črnih dimnikarskih del. Ogrevanje s plinom in daljinsko ogrevanje prinašata spremembe. V zadnjem času posamezniki ogrevajo z lesnimi sekanci ... Sodobnejše gretje se uvaža v glavnem v mestnih jedrih. Na obsežnem gorenjskem obrobju oziroma podeželju pa se še kuri in se bo še na stari način. Na pomenu pridobivajo meritve izhajanja škodljivih plinov. Dimnikarska služba se mora torej prilagajati kurilnim navadam.

Poklic dimnikarja se spreminja. A je še vseeno dokaj težak. Prav zato je delovna doba dimnikarjev le trideset let. Za poklic je bilo do nedavna težko dobiti fante. »Iztrgali« so jih iz domačega okolja Prekmurja, Prlekije

in Slovenskih goric ter jih pripeljali v tuje kraje. Sicer so jim zagotovljene možnosti za dokaj dostojno preživetje, a tujina je pogosto tudi mačeha. Gorenjci so se vse do lani otepali te dejavnosti. Podjetje Dovrtel je pridobilo lani in letos s prekvalifikacijo prvih pet dimnikarjev, rojenih v domačih logih.

Dimnikar Herman Lang je doma z Goričkega. Vsakdanji kruh si služi na Gorenjskem. Ves je črn, a se vozi v belem avtomobilu.

»Manj te vidijo, raje te imajo!«

Goričanec Herman Lang se je zamislil o svojem vsakdanu in preteklosti. Povedal je, da so bili stiki s strankami zanj pred leti v Ljubljani pristnejši. Pri starem načinu kurjenja so bili ljudje navajeni prihodov dimnikarjev. Spominja se, da je prihajal doma na Goričkem rouras k hiši vsak mesec ali na dva meseca. Nobenih prerekanj ni bilo z gospodinjami ali gospodarji. Ljudje so dimnikarja z veseljem pričakovali prvi ponedeljek ali torek v mesecu. Če ga ni bilo, so se spraševali, zakaj ga ni? Čisti je dimnike in obenem posredoval novice iz bližnje in daljne okolice. Včasih se je pošalil, si zvrnil kaj močnega, kaj prigriznil.

Herman navihano zbode, da je v njegovem sedanjem okolju za dimnikarja tako: »Manj te vidijo, raje te imajo!« In potem se mu obraz razleze v dobrohoten nasmeh. Rad ima ljudi, s katerimi se srečuje!

Na Goričkem je veliko samskih moških

Herman ni poročen. Pravi, da je na Goričkem veliko samskih moških. Ob koncu tedna, 14-dnevno ali vsaj vsake tri tedne se zapelje na Goričko. S pajdaši se sreča v gostilni Tromejnik. Ob koncu tedna se tam zbirajo fantje in moške, ki delajo v Avstriji, Nemčiji in po Sloveniji.

Herman je bil gostobeseden, ko je pripovedoval o nekdanjem življenju ob tromeji. Že ko je obiskoval prvi in drugi razred osnovne šole, se je veliko družil z graničarji v karavli v Trdkovi. Vojaki so ga imeli radi. Nikoli ni čutil utesnjenosti ob sicer hermetično zaprti meji. Tukajšnje sožitje prebivalstva in graničarjev je bilo sicer odvisno od komandirja karavle. Nekdanji je bil priljubljen. Slednji, mlajši, se je dosledno držal predpisanega reda. Ni imel posluha za domačnost. A se je sčasoma tudi on unesel, se prilagodil okolju.

Vabeča rodna gruda

Herman ima tri sestre. Micka živi z družino v Moravskih Toplicah. Njen sin Kristijan je dimnikar v Kamniku. V Rankovcih živi z družino sestra Danijela, ki dela v Avstriji. Najmlajša sestra Joža je omožena v Bratonicih. Za Hermana je rodna gruda zelo vabeča. Rad obnavlja dom v Trdkovi. Tam živi mama. K njej se bo za stalno vrnil čez štiri leta, ko bo upokojen. Rodbinski gozd meji z Madžarsko. Obdelovalne zemlje in sadovnjaka je za kaka dva hektarja, a jih zarašča trava. Narava čaka na moške roke.

Hermanova mama se je prisožila v Trdkovo z Doliča. Mož ji je umrl pred 17 leti. Zaposlen je bil pri soboškem gradbenem podjetju. Na domačiji ne redijo več krav in pujskov. Mami delata družbo le muc in psiček in rada obiskuje prijazne sosedo.

Nasmejan dimnikar želi bralcem Pena, Vestnika in vsem ljudem dobre volje SREČNO NOVO LETO!

Franček Štefanec

Delo kronali z uspehom

Sedem veličastnih

Gasilska ob koncu družjenja pri Kremplovih v radgonskem Reflexu: stojijo (od leve) Robert Černelč, zakonca Semler (oče in mama Boruta Semlerja), Mišo Kontrec, Božiček, Robert Kreml in Anton Štihec, počepnili so (od leve) Jože Rituper - Dodo, Irma Benko, Bojan Peček in Daniela Kreml.

Od sedmice ostal dober namen

V ognju je bil ogromen dobiček na slovenski loteriji - okrog 510 milijonov tolarjev. In zakaj ga ne bi dobil eden od sedmih veličastnih Pomurcev?

Zapisali so vsak svojo sedmico, in ker je bila za vplačilo listka potrebna še ena številka, smo vsakemu dodali še eno sedmico. Tistim, ki so že stavili na 7, smo pripisali 17. Vsak je svoji kombinaciji dodal odgovor, kako bo denar porabil, in Penova trojka je z velikim upanjem na soboški tržnici vplačala sedem listkov.

Nataša Matjašec : 2, 17, 20, 37, 19, 10, 5 in 7

Z dobljenim denarjem bi ustanovila fundacijo za pomoč in izobraževanje otrok in mladine. Znanje, vedenje in spoznavanje nas bogati, plemeniti in usposobi za »živetje« in preživetje. Meje sveta se premikajo in moja želja je, da bi se prihajajoči mladi počutili suvereno pred izzivi globalnih sprememb, da bi reševanje regijske problematike delokalizirali in reševali na širši ravni kot enakopravni sozemljani. Predpogoj za vse pa je socialno varno otroštvo.

Mišo Kontrec: 2, 15, 36, 39, 17, 24, 22 in 7

Polovico denarja bom zadržal zase, polovico pa ga bom razdelil med otroke, neposredno v roke tistim, ki jim je najbolj hudo.

Robert Kreml: 8, 15, 32, 38, 27, 3, 21 in 7

Prvič izpolnjujem loto, zato res moram premisliti. Denar bi razdelil v duhu svetovnega lionističnega gibanja - slepim in drugim pomoči potrebnim in to tako, da ne bi naredil kakšne nove krivice.

Anton Štihec: 7, 14, 15, 25, 30, 33, 36 in 17

Denar bi naložil v banko in ustanovil fond za štipendiranje študentov - Štihečev fond.

Feri Horvat: 2, 7, 11, 12, 18, 22, 26 in 17

Daroval bi ga bolnišnici za nakup sodobnih diagnostičnih aparatov, za otroke v stiski in izobraževanje.

Borut Semler: 25, 5, 19, 2, 8, 9, 11 in 7

Vsak najprej poskrbi zase in za svoje sanje, ki se morda zdijo neuresničljive. Mlad sem še in veliko je še pred mano. Če bi imel veliko denarja, bi si kupil lamborghinija. Če bi še ostalo, bi pomagal za razvoj mladih športnikov - tudi nogometašev - in NK Mura, ki si zaradi navijačev to zasluži.

Robert Černelč: 7, 1, 19, 27, 4, 32, 8 in 17

Kupil bi si opremo za snemanje filmov in nekaj ton barve. Vsi z dobrim scenarijem bi lahko pri meni snemali zastoj. Ker sem prvi šolani režiser iz te pokrajine, bi se večina vsega dogajala prav tu. Verjamem, da bi bil to za vse velik izziv, tudi razvojna priložnost. Žal je sreča opoteča in vse skupaj so bile samo sanje, ki so se v nedeljo, 12. decembra, zvečer spremenile v nič.

V 2004. sem popenil ...

Mišo Kontrec

... ker nam pri naših projektih nihče ni hotel pomagati, čeprav smo glasbeniki, ki promoviramo to pokrajino. Samo na Murskem valu so nam iskreno prisluhili. Hvala jim!

Borut Semler

Letos sem doživel veliko uspehov, zato jemljem leto bolj z vesele plati. Nisem človek, ki bi se na kogarkoli posebej jezil. Kot nogometaš pa se jezim po vsakem porazu.

Robert Kreml

... nad človeško zlobo in neumnostjo, tudi lastno. In nad mediji in njihovim vplivom, tudi ko širijo laži.

Anton Štihec

... ker je bilo to leto, v katerem so imeli nekateri politiki in menedžerji polna usta lepih besed, dejanj pa ni bilo.

Feri Horvat

Leto so določale volitve. V kampanji me je jezilo, da so nekateri obljubljali neuresničljivo, pa naj bo to namenoma ali zaradi neznanja.

Robert Černelč

... ker mi je zmanjkalo denarja za barvo. Vse, kar sem imel, sem namreč investiral v moj filmski projekt.

Nataša Matjašec

Stupidnost in aroganca političnih samodržcev me žali in plaši. Najbolj kvalitetno pa popenim v duetu z mamo.

5. obletnica

Vseh sedem veličastnih

2000

Maria Pozsonec, poslanka državnega zbora
Feri Cipot, župan občine Moravske Toplice
Sandi Jevšek, direktor soboške policijske uprave
Feri Maučec, nogometna legenda
Iztok Zrinski, arhitekt, avtor načrta soboške knjižnice
Dušan Zagorc, naj... ravnatelj

2001

Eva Koltaj Kocan, predstojnica soboške porodnišnice
Ladislav Lipič, načelnik generalštaba Slovenske vojske
Geza Erniša, škof Evangelicanske cerkve na Slovenskem
Dušan Bencik, direktor Term 3000
Igor Šetinc, milijonar iz Milijonarja
Milan Osterc, nogometaš
Ena kandidatka je odstopila, ker si morda naziva ni zaslužila!

Penova uredniška trojka – Bojan Peček, Jože Rituper – Dodo in Irma Benko – je ob pravem malem jubileju, peti obletnici Penove akcije SEDEM VELIČASTNIH, spet na najboljši možni demokratični način in na osnovi kriterijev, ki so samo njeni in niso za javno objavo, enoglasno izbrala sedmerico veličastnih za leto 2004. Poudarja, da je izbor najboljši in da so izbrani kandidatka in kandidati najboljši – izstopili so s svojim delom in ga kronali z uspehom.

Penova trojka jim izreka pohvalo na ves glas

- **igralki Nataši Matjašec**, Sobočanki, za naziv vesne za najboljšo slovensko žensko filmsko vlogo v letu 2004 v filmu Ruševine in za nominacijo za nagrado Prešernovega sklada za leto 2005
- **akademskemu slikarju in režiserju Robertu Črnelcu**, Filovčanu, ki je slovenski filmski režiser leta s filmom Črvi, za katerega je prejel posebno priznanje tudi na filmskem festivalu v Bologni
- **politiku Feriju Horvatu iz Radenec**, ki je za nekaj mesecev v letu uspešno prevzel vajeti v državnem zboru in na oktobrskih državnoborskih volitvah znova dobil zaupanje volilcev
- **politiku Antonu Štihecu, Rakičancu**, letos opaženemu v slovenski vladi v senci in na soboških županskih volitvah z visokim zaupanjem volilcev izvoljenemu za mestnega župana
- **direktorju Robertu Kremplu**, ki je skupaj z ženo tudi lastnik radgonskega podjetja Reflex, ki mu je v letu 2004 uspel izjemen investicijski zalogaj v podobi nove tovarne
- **nogometašu Borutu Semlerju** iz Apač, ki so ga v soboški Muri zavrnil, kljub mladosti pa je že zdaj zvezda svetovno znanega kluba Bayern iz Münchna
- **glasbeniku Mišu Kontrecu** s Pušče, vodja romske skupine Langa, ki mu je uspel preboj na slovensko zabavno glasbeno sceno

Mišo Kontrec

Romske glasbe glasen ftič nikši nej je fičfirič. Da violino on pobouža, gor ti stoupi dlaka, kouža. Sakši špil je prava žurka, da začuje se Prekmurka, eno boš za sebe doubo, ka lejko vija boš njoj roubo.

Feri Horvat

Tri srca v njen so dugo bila, te pa prišla višja sila, Ferija med sebe dobija, za politika ga naredila. Stoučkov menjo je že stou, seposedi njemi je lipou. Za malo tekoučo sladko nagrado dobite še slatino pa čokolado.

Prijaznima gostiteljema jubilejne 5. razglasitve pomurskih 7 veličastnih Danieli in Robertu Kremplu, zakoncema in lastnikoma radgonskega podjetja Reflex, se Penova trojka lepo zahvaljuje za gostoljubje in želi, da bi jima uspelo tudi pri novih načrtih. Medtem ko so nove hale komaj zaživele, se v starih proizvodnih prostorih že pripravlja nov proizvodni program. Pogumno in posnemanja vredno!

2002

dr. Slavica Šikovec, enologinja in edina evropska vitezinja vina
Slavko Polanič, največji pomurski podjetnik
Tone Kampuš, župan občine Gornja Radgona
Ludvik Bagari, dramski in filmski igralec
Branko Kerman, arheolog
Robi Markoja, strelec svetovnega formata
Jožek Horvat - Muc, predsednik Zveze Romov Slovenije

2003

Jožica Maučec Zakotnik, državna sekretarka v Ministrstvu za zdravje
Marika Kardinar, kegljavka, športnica z najdaljšim stažem
Borut Meh, direktor Mure
Marko Slavič, kasaški rekorder in podjetnik
Jože Oslaj, rekorder med krvodajalci
Jože Činč, z Retaši zvezda na slovenski glasbeni sceni
Fabjan Cipot, nogometaš

Borut Semler

Za našo Muro dober bil je nej. V Nemčiji gvušno špilo mo lezej. Cejlo pot se je zaklinjo, boukši mo kak Ronaldinho. Bayern ga je pod sebe zel, ka dobroga bi igralca mel. V mladoj ekipi on blesti, Muri norce kaže pa se smeji. To je Borut Semler – Apačan. Oblaku na vrata trka: »Dober dan!«
Ka so nej zeli te zares, eti maš bar Murin dres.

Anton Štihec

S prepričljivo vehemencof na volitvaj zmeto je s konkurencof. Sobočki župan on je grato, ka bi fse obrno v zlato. Nestranski skoro do gnes prejk noči grato šef je SDS. Ka liden več nede šlo v nos, podarimo ete van podvoz

Robert Črnelc

Slikan svojin pravo: »Se so nekše sive.«
Ka pa, če bi delo slikice gibljive? Menjavle stripe pa črve, snema svoje umore prve. Črvi so njemi prnesli vesno, super film je fkuiper spesno. Ka boš dober tudi vütro, izvoli eno pravo pütro.

Nataša Matjašec

Zapeljala med deske jo goljiva kača. Film in gledališče zanjo sta igrača. Zdaj vloge vse v nagrade obrača. Vsaka na kožo ji je pisana, naj bo Tiigra, Fedra ali Žana, do popolnosti igrana. V tebi vedno srce bo bilo mlado, nekoč dobila boš Prešernovo nagrado. Do takrat pa v kotu sobe naj stoji, se vsak dan tvoje podobe veseli.

Robert Krempl

Najvekše kvalitete štempl Refleksov šef ima Robert Krempl. Da bivanje nam je lepo, vsak dan skrbi za to. Stavbam vdihne on življenje, ko v refleks stekla jih odene. Posebna majca se vam da, ki blešči se – lesketa.

2004

Nataša Matjašec, dramska igralka in filmska igralka let
Robert Črnelc, akademski slikar in slovenski filmski režiser leta
Anton Štihec, župan Mestne občine Murska Sobota
Feri Horvat, poslanec državnega zbora in predsednik D
Robert Krempl, lastnik in direktor radgonskega Reflex
Mišo Kontrec, vodja romske glasbene etnospupine Lang
Borut Semler, mladi nogometaš v ekipi nemškega Bayern

Tomaž Tratnjek iz Gančan

Moja malenkost ob prihodu na končno postajo v Moskvi

Potovati sem začel skupaj s starši, ki so me navdušili za odkrivanje novih dežel, drugačnih kultur in običajev. Že v najstniških letih sem se redno udeleževal srečanj evropske verne mladine, ki so potekala po raznih evropskih mestih. Hitro sem uvidel, da je najbolje pripraviti nahrbtnik in se kar odpraviti v neznane kraje, saj le tako resnično spoznaš ljudi na avtentičen način. Kot absolvent študija geodezije sem spoznal tudi veliko prijateljev, s katerimi sem potoval naokoli. Že mnogo let pa je bila moja velika želja potovati s transsibirsko železnico. Tik pred zaključkom študija sem ugotovil, da je to moja zadnja priložnost za malo daljše potovanje in se zelo na hitro odločil za to res epsko popotovanje. Kot najtežji del se je na koncu izkazalo organiziranje potovanja. Zapleta se že pri vizah, ki so potrebne za vse tri države. Posebno poglavje pa je tudi kupovanje vozovnic za transsibirsko železnico, saj moraš imeti pri tem tudi nekaj sreče.

Tudi igrače prodajajo na peronih ob transsibirski progi

Predmestje Ulan Batorja, prestolnice Mongolije

Mejno znamenje med Evropo in Azijo

Gneča pred železniško postajo v Pekingu

Pokrajina v Mongoliji

Transsibirska

Peking-Ulan Bator

Po dveh tednih, preživetih pri mojem dobrem prijatelju Petru v Pekingu, je napočil čas, da končno okusim čar vožnje z vlakom, ki traja malo več kot vožnja do Ljubljane. Zelena lokomotiva vlaka K23 je krenila z glavne železniške postaje jutraj ob pol osmih v smeri proti Ulan Batorju. Težava je bila predvsem v psihični pripravi na tako dolgo pot. Sprjazniti sem se pač moral s tem, da mi ne preostane nič drugega, kot da berem knjigo, poslušam glasbo, opazujem okolico in seveda spoznavam čimveč zanimivih ljudi, ki potujejo z mano. Kitajski vlak je bil dokaj čist in urejen, težava je bila le v vročini, saj ima klimatsko napravo le prvi razred. Pokrajina v začetku vožnje je dokaj zanimiva, saj je lahko iz vlaka videti tudi Veliki kitajski zid. Sčasoma smo se približevali puščavi in s tem je tudi pokrajina postajala vedno bolj pusta in dolgočasna. Tudi v vlaku je bilo že pošteno čez 35 stopinj Celzija. Odpiranje oken tudi ni prišlo v poštev, saj se je spalni kupe takoj napolnil s peskom. Po celodnevni vožnji skozi razna kitajska mesta smo pozno zvečer prispeli v obmejno mesto Erlan, v katerem smo bili priča najbolj zanimivemu dogodku v tej odisejdi. V času zaostrenih odnosov med Sovjetsko zvezo in Kitajsko so slednji ob koncu petdesetih let v strahu pred napadom Rusov zožili širino železniških tirov, saj bi tako v primeru napada onemogočili prevoz težkega orožja z vlaki. Zaradi tega je treba vsem vlakom, ki prečkajo mejo in povezujejo nekoč rusko enklavo Mongolijo in Kitajsko, zamenjati podvozja. Postopek poteka v ogromni hali, kjer najprej vse vagonne ločijo, odvijajo prejšnja podvozja, s posebnimi dvigali dvignejo vagon v zrak in pripeljejo nova ustrezna podvozja. Menjavo sem spremljal iz mojega vagona št. 8, nekateri turisti pa so cel postopek spremljali zunaj. Po dveh urah smo se popolnoma počasi premaknili proti mongolski strani, kjer smo dobesedno obtičali za več kot eno uro. Po 842 km vožnje po Kitajski nas je čakalo še 709 km po Mongoliji od Zamyun-Uda do Ulan Batorja. Po nekaj slabih urah spanja smo počasi začeli zapuščati puščavo Gobi in pokrajina je začela dobivati podobo stepe. Končno torej svež in čist zrak, tudi sonce, ki ga na Kitajskem redko vidiš, in zelo lepa, rahlo razgibana pokrajina. Bližje smo bili Ulan Batorju, ki je glavno mesto Mongolije, bolj so bili opazni tudi tradicionalni mongolski geri. Predvsem predmestje spominja na razdejanje in kaos, v katerem si Evropejci težko predstavljamo t. i. normalno življenje. V Ulan Bator smo prispeli ob drugi uri popoldne, pričakalo pa nas je zelo lepo in sončno vreme. Spet velika razlika v primerjavi s Pekingom, kjer me je kar dušilo od smoga in vročine.

Ulan Bator-Irkutsk

Po samo štirih preživetih dneh v Mongoliji je zaradi vize prehitro prišel čas odhoda proti Rusiji. Ker ni druge izbire, sem moral na vlak št. 263, ki vozi vsak večer med Ulan Batorjem in Irkutskom in vozi 36 ur. Torej, naslednji dan in pol – naslednja zanimiva vožnja. Iz Ulan Batorja smo krenili zvečer ob devetih, ko je sonce še vedno sijalo nad zelo zanimivim mestom. Na tem vlaku je bilo dokaj veliko turistov, za sopotnika sem dobil dva ruska študenta ekonomije, ki sta mi pripovedovala o študentskem življenju v prestolnici nekoč največje države na svetu. Že Lonely Planet opozarja na razne »švercerje« – in res jih je bilo kar nekaj! Tako sta tudi moja sestanovalec čez mejo peljala posteljino za starejšo gospo in za to prejela 100 rubljev, približno 700 tolarjev.

Po nočni vožnji smo prispeli že ob šestih jutraj v Sükhbaatar. Tam so odklopili naša dva vagona, tako da smo ostali čisto sami ter dolge tri ure in pol čakali na odhod. Mesto ni bilo vredno niti oglada, kaj šele daljšega postanka. Pa je prišla obmejna kontrola, ki so jo sestavljale same ženske. Vojaki z zelenimi zvezdami na kapah so stražili ta dva vagona, preden smo zapustili postajo in odpotovali proti Rusiji. Po nekaj težavah starejših gospodov iz Avstrije smo se počasi odpravili proti drugi strani meje. Počasna vožnja med mejama je trajala dobrih 15 minut. Ruska mejna kontrola je delovala dosti bolj resno, saj smo morali zapreti celo okna in strogo sedeti na svojih sedežih oz. posteljah. Dobro uro in končno smo lahko zapustili vlak na postaji z imenom Nauski. Tu smo si privoščili prvo pošteno hrano in poskusili še prvo rusko pivo. Zanimiva družba popotnikov je popestrila dogajanje na sicer prazni železniški postaji. Že tu sem imel prve težave z menjavo denarja, kar se je ponavljalo še večkrat do konca potovanja.

Celo popoldne smo se vozili po zanimivi in razgibani pokrajini v smeri proti mestu Ulan-ude. Kolikor je pokrajina res lepa, toliko po drugi strani celotno sliko pokvarijo mesta kot Medvečkov in druga. Res prava socialistična industrijska mesta, kot smo jih vajeni že s televizije. Na vlaku se je vse dogajanje prestavilo v vagon z restavracijo, kjer je delala nič kaj prijazna in rahlo okajena natakariča. Mednarodna družčina z vseh koncev Evrope in drugih delov sveta – skratka zelo zanimivo. Po naslednji prespani noči na vlaku, koliko je to pač možno, smo prišli do končne postaje. Mesto Irkutsk nas je jutraj ob sedmih pričakalo s turobnim deževnim vremenom. Prvi pogled ob prihodu seže do reke Angare, ob kateri se razteza celotno mesto z dvakrat več prebivalci od naše Ljubljane.

Pa je minila tudi druga neprekinjena vožnja po trasi transsibirske proge prek Mongolije. Minila je res zelo hitro, čeprav je trajala šest ur več kot prva vožnja iz Pekinga do Ulan Batorja. Malo sem se verjetno že tudi navadil na življenje na vlaku, kjer ni prh in drugih sicer potrebnih stvari, ki se nam drugače zdijo samoumevne.

železnica

Irkutsk–Moskva

Čas v Irkutsku teče bolj počasi in tudi v mestu ni nič posebnega. Zato sem po nekaj dneh, preživetih na otoku Olkhon sredi Bajkalskega jezera, ki je najgloblje jezero na svetu (1637 m), krenil proti prestolnici Moskvi. Po večkratnih neuspešnih poskusih nakupa vozovnice za katerikoli vlak proti Moskvi mi je končno uspelo kupiti vozovnico za vlak št. 43. Vlak z imenom Amur je prišel do Irkutska iz daljnega mesta Habarovsk. Ko pa sem ugotovil, da je pred mano še 5902 kilometrov skoraj neprekinjene vožnje z vlakom, sem se najprej odločil za spanec. Težava je bila tudi v tem, da na tem vlaku ni bilo skoraj nobenih turistov, med katerimi bi čas hitreje minil. Rusi so sicer dokaj prijazni, a nobeden ne razume nobenega tujega jezika. Pa se naivno upal, da mi ruščina ne bo pretežavna, a sem se seveda zmotil. Postanki v večjih mestih so trajali do 20 minut in v tem času je bilo treba od »babusk« nakupiti hrane in pijače za to dolgotrajno vožnjo proti Moskvi. V mojem vagonu s številko 9 (vseh je bilo 18!) smo imeli dve t. i. »sprevodnici«, ki sta skrbeli za red in čistočo na WC-ju in po hodniku, na katerem sem preživel veliko časa. Med temi 86 urami potovanja sem spoznal bolj malo ljudi, saj se je bilo tudi s sopotniki bolj težko sporazumevati.

Prvi dan vožnje sem opazoval skozi okna vagona enolično pokrajino in počasi odšteval ure in minute do konca potovanja. A sem se hitro navadil na vožnjo in segel po zelo zanimivi knjigi, ki govori o Mongoliji, iz katere sem tudi prišel v Rusijo. Vozili smo se skozi mesta Nižneudinsk, Ilansk, Krasnojarsk in Mariinsk, od koder je bilo že manj kot 4000 km do cilja v Moskvi.

Drugi dan se je začel z ranim prihodom v mesto Novosibirsk, kjer je tudi največja postaja ob progi transsibirske železnice v Rusiji. Več kot 4000 km dolgo reko Ob smo prečkali po 870 m dolgem mostu. Na 3000 km je mesto z zeleno železniško postajo in tudi zanimivim imenom – Barabinsk. Pod rečnim mostom so se na eni strani pasle krave, na drugi pa so bili veliki stari žerjavi.

Tretji dan smo prišli do znanega mesta Jekaterinburg, kjer sem sprva nameraval ostati nekaj dni, a se zaradi premalo časa načrt ni uresničil. V tem mestu, ki ga nekateri še vedno kličejo Sverdlovsk, so pobili družino ruskega carja. Sredi noči sem se zbudil samo zato, da bi videl spomenik, ki stoji na meji med Azijo in Evropo. Srednje velik kamen bele barve označuje mejo med tema dvema celinama. Vrnil sem se torej nazaj v Evropo! Tu se razprostirajo mešani gozdovi, katere sem se kmalu naveličal opazovati. V bližini mesta Perm smo srečevali kompozicije tovornih vlakov, ki so bile dolge po 70 in več vagonov. Vlekle so jih po tri lokomotive, saj ena sama nedvomno ne bi zmogla vleči tolikšne teže po dolgih ravnih progah po celi Rusiji. Do konca poti je bilo »samo« še 1400 kilometrov! Kakšen prizor nas je čakal v mestu Baljezino – vlak Rosija št. 10 je pripeljal na postajo, v njem pa sami turisti, saj ta vozi do Vladivostoka in predstavlja prvotno linijo transsibirske železnice. Babuške so zasedle perone in okupirale turiste, ki so seveda veselo kupovali in fotografirali res zanimivo dogajanje. Videl sem razliko med mojim vlakom in Rosijo. Sicer smo imeli tudi mi vedno na razpolago različno hrano in pijačo, tudi igrače za otroke, a ponudba za vlak št. 10 je bila neizmerno večja. No, kmalu smo prešli magično mejo 1000 km in takoj mi je bilo lažje, saj smo bili zdaj že res skoraj proti koncu. Potem pa prideta dva policista in zahtevata dokumente. Nič hudega sluteč sem jim dal potni list, v katerem je bila tudi veljavna viza. Pa sta vztrajno zahtevala, naj jima dam še »priglasenje«. Po nekaj minutah smo s skupnimi močmi ugotovili, da nimam t. i. vabila ruske turistične agencije, na katerem bi uradno pisalo, da me vabijo v Rusijo. Ja, 15 minut je minilo in končno sta se prijazna policista odločila, da me pustita pri miru. Malo sta me verjetno hotela prestrašiti in moram priznati, da jima je to uspelo.

Zadnji dan na vlaku Amur sem zelo slabo spal, ker je moj novi sopotnik tako strašno smrčal, da sem komaj zatisnil oči. Sem pa zato iz vagona videl res prelep sončni vzhod in dan je bil takoj lepši. Na postaji v mestu Kostroma so nam lokomotivo češke tovarne Škoda še zadnjič zamenjali. Počasi smo se bližali Moskvi in zadnji daljši postanek opravili v kraju Jaroslavl, ki je le 150 km pred glavnim mestom. Prišel je tudi čas pospravljanja in pripravljanja za iskanje prenočišča v Moskvi. Ker spada Moskva med najdražja mesta na svetu, me je bilo malo strah, kako bo ta dva dni, a se je rda koncu izkazalo, da se vedno najde poceni varijanta za nas popotnike ali »backpackerje« po angleško. No, počasna vožnja skozi predmestje Moskve je že dala čutiti razliko med Moskvo in drugimi ruskimi mesti, ki sem jih do tedaj videl. Pa sem preživel teh 7857 kilometrov z vlakom in končno prispel v Moskvo na postajo Jaroslavl'skaja.

Začelo se je v Pekingu in končalo v Moskvi. Moram priznati, da mi nikakor ni žal za odločitev, potovati s transsibirsko železnico. Vsekakor neka nova izkušnja za vsakogar, ki se odloči za to pot. Obilica časa za razmišljanje, branje knjig in uživanje v neke vrste odklopu od vsakdanjika, ki nas preganja doma ali v službi.

Skratka, res NEPOZABNO DOŽIVETJE!

Kratka zgodovina transsibirske železnice

Povezavo med St. Petersburgom in Vladivostokom na daljnem vzhodu so začeli graditi ob koncu 19. stoletja po carjevem ukazu. Leta 1901 je bila zgrajena prvotna povezava, ki je delno potekala tudi po ozemlju Kitajske. Ta del proge je t. i. transmančurska linija. Bajkalsko jezero je proga obšla leta 1904, do takrat pa so vagoni čez jezero prevažali z velikimi ledolomilci. Leta 1916 je bila dograjena proga, ki je potekala samo po ruskem ozemlju. Najnovejša pa je transmongolska veja te legendarne železnice, saj je bila odprta šele leta 1956. Tudi dandanes celotna proga ni zgolj turistična linija, saj je zelo pomembna za življenje ob celotni trasi. Proga transsibirske železnice je v celoti elektrificirana in dvotirna.

Stražni stolp z vojaki na ruski strani meje

Pogled na sibirske gozdove

Sopotnik Marcel iz Slovaške z dragoceno pijačo

Češka lokomotiva Škoda z vsemi 18 vagoni

Pisana mednarodna družina si krajša čas s kartanjem

Notranjost jedilnega vagona – kitajski vlak

Prijazne mongolske sprevodnice

Pogled na pokrajino iz vlaka v Rusi

»Ka zaj moren povedati, če so mi dobri? Piši, keksi so fejest dobri, kupila pa nemo nika!«

Seveda smo naše izdelke želeli tudi prodati. Tako smo ponujali možnost nakupa 10, 15 ali 20 kg piškotov in prav takšne količine (v litrih) slivovega soka. Obenem pa smo ljudem vseč naši izdelki. Piškoti so že takoj našli na odobravanje. Sok pa... »Nej, fala!« Dekleti sta se prešerno nasmejali tudi našemu fotografu, ki pa sta ga očitno tako zmedli, da njihov nasmeškov ni uspel ujeti v objektiv.

»Što pa je ta gospa, ka tou dela? Pa skec je?«

Ko se moški na sejem odpravijo brez žensk, je veselo. Razigrana gospoda sta si z veseljem privoščila naše »domače« dobrote in nas do potankosti izprašala. Morali smo kar dobro improvizirati, kajti v takšne podrobnosti, kot so naslov naše šefinje in še različne o podjetju, se pred akcijo nismo spuščali. Ponudili smo jima še predstavitev naših izdelkov na domu, pa se nekako kar nista mogla dogovoriti, kateri bi nas gostil v svojem bivališču. Kjer se prepirata dva ... hm, tokrat dobička ni imel tretji, ampak kar onadva, ki sta si posladkala dopoldan. Čeprav keksi ne delujejo kot afrodiziak. In čeprav v slivovem soku ni bilo alkohola.

»Mhm, proba mo ...«

Ta je bil redkobeseden. Hvaležno je vzel ponujen piškot in kozarec opojne tekočine, kakšnega večjega zanimanja pa ni pokazal. Ali to pomeni, da nismo dobri prodajalci, ali pa le to, da se je fantu pač zahotelo nekaj sladkega in se je ustavil zgolj zaradi tega? Kdo bi vedel!

Središče Murske Sobote zaživi le nekajkrat na leto. Eden od teh dni, ko je vse veselo, ko se vsak koteček mesta napolni z vonjem po kuhanem vinu in suhih marelicah, ko je v zraku vonj po praznikih, je 6. december - Miklošovo senje. Množica ljudi, vsi odprti in prijazni, vsi nasmejani, zgovorni in pripravljeni za kratek pogovor. Nobene živčnosti, agresije ali mrkih pogledov. Pa se tudi mi podamo v akcijo. V stilu Miklavža vas obdarimo. Timi, Maja in Staša smo predstavniki podjetja Magični napoj, d. o. o., ki se ukvarja z zdravo bioprehrano. In kaj smo vam ponudili? Slastne piškote iz orehovega lubja s kremo iz orehovitih jedrc, ki utrjujejo kosti (lubje, les - trdnost) in so obenem afrodiziak. In naraven, nesladkan slivov sok, ki ne redi in odžeja, saj je plod dolgotrajnih pridelovalnih postopkov. Pa na zdravje in dober tek!

»Haj, toga slivovoga pa rejsan ne bi ... aja, nega alkohola? Te pa dajte!«

Ljudje so očitno naveličani prevrelih zvarkov in prav pogrešajo nekaj, kar bi jim samo potešilo žejo, brez stranskih učinkov. Ne vem, kaj še lahko povem. Očitno smo s keksi zadeli v polno, saj so šli v slast vsem, sokec pa... »Pa ka je tou? Sama voda!« Le zakaj so bili prav vsi takega mnenja?

»Daj, ge jih še eno par zemen za seuf, ka so rejsan dobri, če pa še delüvlejo tak ...«

Fant si je napolnil žepe s sladkarijami in se še nekajkrat sprehodil mimo nas. Pijača ga nekako ni mikala, smo jo pa zato ponudili še njegovim prijateljem, ki so se na našo ponudbo le namrdnili. In kaj ga je najbolj navdušilo? Sladkor zvišuje količino serotonina v krvi, ki nas dela srečne, to je že res, a mladega fanta je prevzelo dejstvo, da so orehovi keksi po novem tudi afrodiziak. Njam ... Naročil pa vseeno ni nobenega. Že ve, zakaj si je še pravočasno natlačil žepe.

»Ha, ha ... ge pa rejsan ne nücan dietnoga soka ...«

Gospodu je bilo vseč prav vse. Še celo nad izredno nepriljubljenim sladkobnim napojem se ni pritoževal. A ideja o našem obisku na domu tudi tu ni našla na plodna tla. In še vedno nismo prejeli nobenega naročila. Očitno smo ponujali prevelike količine izdelkov, saj, lepo vas prosim, le kdo bi kupil 20 kg piškotov? Pa to zdaj sploh ni važno, pomembno je le to, da so bili ljudje zadovoljni. In prav je tako!

»Jaj, daj, ka maš tou? Lejko si še zemen?«

V šoli preživet popoldan te precej izmozga, tako da si želiš le nekaj: sladkor za energijo ali posteljo za počitek. Tokrat smo fantom dali moči še za ves popoldan. Če ne zaradi drugega, pa vsaj zaradi najinih toplih nasmeškov, ki so jih zagotovo pogreli. Ali morda zaradi Timijevega prijetnega pogleda? »Ka si novri, dvajsti kil, pa što de tou küjpa? Daj ti meni fajn kekse, te papere pa pospravi,« in zopet so nas zatrli že v kali. Kaj hočemo?

Z Miklavžem so se prazniki le začeli. Zdaj je Božiček že odšel in prihaja le še Dedek Mraz. Še je čas da razveselite sebe in druge z majhno pozornostjo. Morda le s poljubčkom ali toplim objemom ali z doma pečenimi piškoti.

V takem duhu ostanite vse dni, ki še pridejo. Naj prijaznost ne bo le sinonim prazničnega razpoloženja.

No, pa razkrijmo še, s čim smo vas na sejmu razveseljevali mi. V naši košarici so se bohotili piškoti, kupljeni v najbližji trgovini, ki niso bili orehovi pa tudi afrodiziakovega učinka še niso dokazali. V plastenko pa smo nalili vodo (neoporečno seveda), jo malo posladkali in obarvali s hibiskusovim čajem.

Srečno novo leto Vam želimo in naj se vam izpolnijo vse skrite želje! Morda Vam bomo nekoč celo mi pomagali pri tem ...

»Ja, bi naročila ... bi!«

In končno nam je uspelo. Navdušena punca je že hotela izpolniti naročilnico, pa se je Maja nekako prenačljila in jo predčasno seznanila z žalostno novico, da je vse pač le plod Penove akcije. Nismo ji zapeli slogana s TV-ekranov: »Smile, you're on candid camera!« Smo jo pa potolažili, da so keksi kljub temu užiti, in se ji zahvalili za lepe želje. Dragi privoščiljci, pa nam je vseeno uspelo!

Penova akcija

MAGIČNI

Staša Pavlovič,
Maja Prettner,
Timotej Šooš

Jurij Zauneker

Simon Špilak,

športnik Pomurja 2004

Sem Simon Špilak. Rodil sem se v Murski Soboti, in to junija 1986. Stanujem v naši največji kolesarski vasi, v Tropovcih. Zato bi skoraj lahko zapisal, da mi je sedenje na biciklu in poganjanje pedalov usojeno. S praviimi treningi niti nisem začel tako zgodaj, saj se je zgodilo pri desetih letih, pisalo se je l. 1996. Moj trener je bil takrat Dalivoj Titan.

V tistih časih sem vse skupaj sprejemal bolj kot igro, čeprav so se kmalu začela že tudi prva tekmovanja. Spominjam se, da so prvi uspehi prišli zelo hitro, in sicer že na drugi dirki v Kopru, ko sem bil v kategoriji dečki C drugi. Prva dirka pa ni bila uspešna. Bilo je v Novi Gorici in smo dirkali po mestnih ulicah – žal sem zapeljal preblizu robnika pločnika in padel. Sanjo o dobri uvrstitvi je bilo tako konec, poškodoval pa se nisem.

Pozneje sem dosegel veliko uspehov, saj sem bil doslej državni prvak v cestnih dirkah in kronometrih že 14-krat. Moj največji uspeh pa je drugo mesto za svetovni pokal v skupnem seštevku med starejšimi mladinci za leto 2004, v letu, ki mineva, pa sem osvojil tudi bronasto medaljo na

svetovnem prvenstvu v italijanski Veroni, in sicer v cestni dirki. Zaradi svetovnega pokala vidiš kar nekaj sveta, to sem dirkal po Avstriji, Belgiji, Luksemburgu, Češki, Poljski, Nizozemski, Franciji, Nemčiji in v Kanadi.

Letos jeseni sem zamenjal tudi klub, za katerega tekmujem - doslej sem bil član Radenske Roga -, zdaj pa moj klub Krka iz Novega mesta. Tu še ne morem postati profesionalni kolesar, kar je moj cilj. V Sloveniji ima profesionalni ekipo le Perutnina in Sava. Moj vzornik je Amerikanec Lance Armstrong, ker je najboljši.

Treniram vsak dan, pozimi večinoma v telovadnici in fitnesu, zgodaj spomladi pa bom začel s cestnimi pripravami. Ponavadi gremo s klubom kam v tujino, velikokrat pa vozim tudi po domačih krajih. Dnevna »doza« treninga je različna, običajno pa prevozim od 120 do 200 kilometrov.

Kolesarstvo je moja življenjska opredelitev, končal pa se bo tudi srednje gostinsko šolo v Radencih, smer kuhar. Če bo priložnost, se bom vpisal tudi naprej, a le v primeru, da moj prvi cilj (profesionalni kolesar) ne bo uresničen. Kmalu šolan kuhar pa imam od jedi najraje kraški pršut.

Čepinski gradbeni odbor

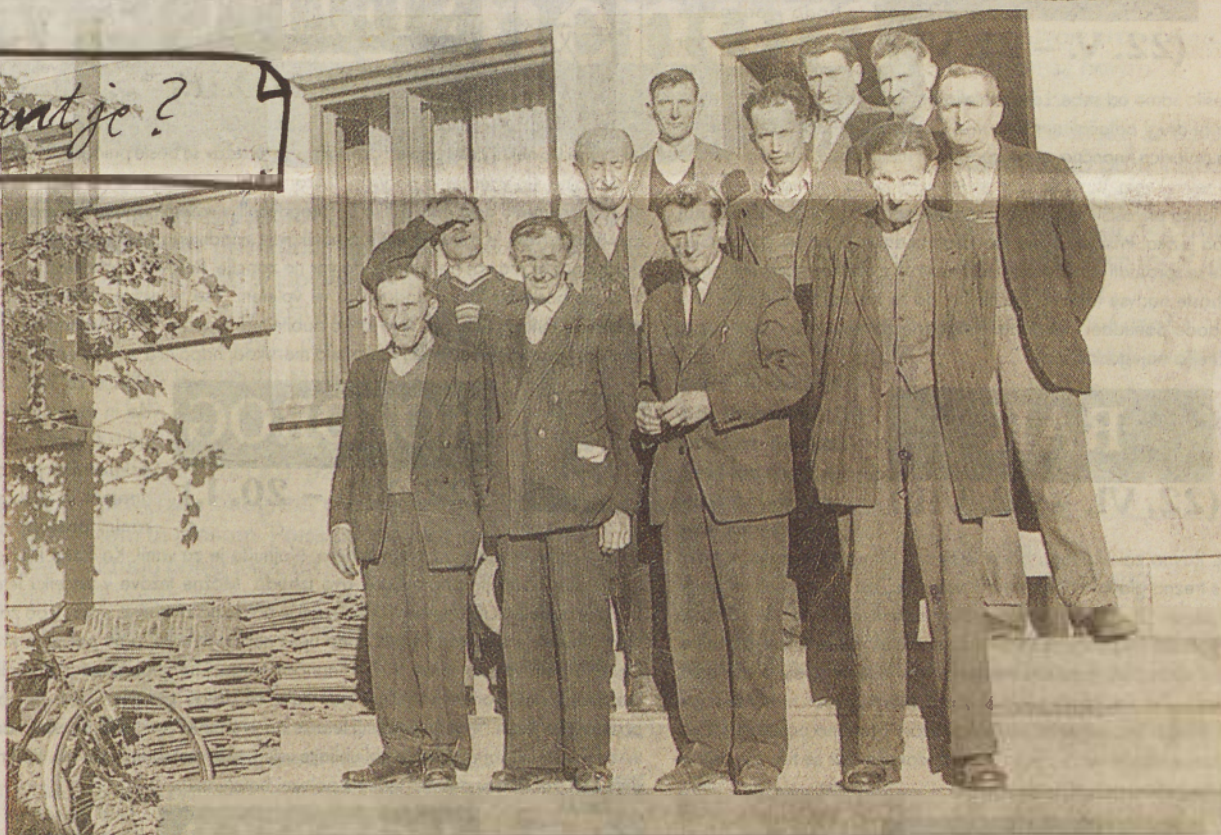
Kdo pa so ti mladi fantje?

Markovci pred Soboto

Koloman Korpič je poln spominov in tudi zanimivih podatkov, zato se bomo, za bralce Pena, z njim še kdaj pogovorili. Tako, na primer, je povedal ob našem obisku: »Ti kraji tukaj, čeprav oddaljeni od vseh središč, so bili vedno napredni. Kaj mislite, kdo je imel prvo motorno gasilsko brizgalno v Prekmurju? Murska Sobota že ne!« in nam pokazal fotografijo motorne brizgalne.

Markovska motorna brizgalna. Na rezervoarju za gorivo lepo piše: Prva prekmurska motorna brizgalna. Prostovoljno gasilsko društvo Markovci, 1928

Odborniki za gradnjo gasilskega doma v Čepincih (od leve na desno): Vendel Trplan, Jože Jakič, Štefan Čas, Štefan Gašpar, Koloman Krpič, Aladar Prajninger, Lajči Krpič, Viljem Kalamar, Štefan Žido in Jože Barbarič.

Mladi, ki danes živijo v Čepincih, se mogoče niti ne bodo spomnili ali prepoznali postavnih mož na fotografiji – večina jih je že pokojnih –, ki so se tistega sončnega dne postavili na stopnišču domačije enega od njih, da ovekovečijo sebe in nalogo, ki so jim jo zaupali sovaščani. Fotografijo in tudi besedilo nam je poslal Koloman Korpič, takratni funkcionar in predsednik gradbenega odbora za graditev Zadrúžnega doma v Čepincih. Ta dom, kot večino drugih v pokrajini, so krajsani zgradili s prostovoljnimi delom in seveda brez strojev. Opeko so izdelali ročno kar na mestu zidave, okrogel les so stesali prav tako na gradbišču in malto so ravno tako mešali ročno. O elektriki se takrat še ni raz-

mišljalo. Tako je vaščanom Čepinec z velikim navdušenjem in solidarnostjo, kot se je takrat temu reklo, pa tudi dobro voljo in veliko prostega časa uspelo od 18. oktobra 1948 do praznika dela naslednje leto postaviti moderen zadrúžni dom. Vsak član gradbenega odbora je opravil od 85 do 94 delovnih dni. Vas, posejana po okoliških gričih, je tako dobila svoje središče. Tu je bila trgovina, odprli so dobro domačo gostilno, tu so ob nedeljah popoldne predvajali filme. Z dvorano je zaživela kulturna dejavnost, lahko so zaplesali, ko je bila veselica. Med tednom so tukaj odkupovali pridelke in živino. Ne samo za prebivalce Čepinec, tudi za okoličane je postal zadrúžni dom mesto druženja.

Isti moške, zdaj že z izkušnjami so čez nekaj let – leta 1956 – sestavljali elektrifikacijski odbor in poskrbeli, da so Čepinci dobili elektriko. Potem so prišli na vrsto mostovi čez potoke in gasilski dom.

Ti moške so si tako pravzaprav postavili lep spomenik. Sebi in času, v katerem so živeli. Časi so bili trdi, pomanjkanje in sira, maščvo je bilo veliko – vendar bili ali manj pošteno porazdeljeni, zato se ni pretirano čutilo. Njihovo delo spominja na obdobje, ko so požrtvovalnost in solidarnost imeli svojo ceno, ko so se ljudje potrebovali in se zato med seboj spoštovali. Ko jih danes gledam, so kot spomin na dobre odnos vaškega življenja ...

HOROSKOPEN

2005

Za mlade od 6. do 96. leta, ki priznavajo ljubezen

OVEN

(21. III. – 20. IV.)

Težave, ki so vas mučile preteklo leto bodo minile, marsikaj se bo obrnilo na bolje. Ker ste vz-

trajni, borbeni, podjetni in tekmovalni, boste letos dosegli tisto, kar že dolgo načrtujete, vendar: bodite manj kritični, manj nezaupljivi in ne izgubite potrpljenja. Morda boste letos naredili pomemben korak, ki se bo približal vašim sanjam. Pozornost namenite odnosom s sodelavci. Pri tem bi se morda kaj zapletlo, zato bodite diplomatski. Slaba volja in depresivnost vam bosta večkrat jemala energijo – edino zdravilo proti temu sta dobra volja in optimizem. Večje finančne transakcije opravite marca, sicer pa pazite, da vam denar ne bo prehitro polzel skozi prste. V ljubezenskih zadevah boste previdni, če ste samski, pa se bo kljub vsemu zvrstilo kar nekaj partnerjev. Vzemite čas za razmislek.

BIK

(21. IV. – 21. V.)

Smisel za lepo in harmonijo boste ohranili, ta pa bo vplivalo na vaše odnose. Tudi potek dogajanj boste znali

predvideti, tako da večjih stresov letos ne boste doživeli. Če boste ob tem še znali razlikovati tisto, kar je pomembno, od tistega, kar nima vpliva, boste zmagovalci. Ob strani vam bo namreč stal Jupiter, ki vam bo pomagal razvijati vaše talente. Zaslužili boste več kot potrebujete. Posojanje denarja je posebno poglavje in je potreben velik premislek. Telo in videz potrebujeta nekoliko več vaše pozornosti, ravno tako tudi prehrana. Dom zahteva spremembo – morda bi poslušali kakšen nasvet. V ljubezni morda malo več poslušanja in pozornosti. Če boste ob vsem tem poskrbeli, da boste s partnerjem čim manj na bojni nogi, se že zdaj lahko veselite leta, ki prihaja. Nestrpnost, kreativnost, preizkušnje.

DVOJČKA

(22. V. – 21. VI.)

Leto bo plodno, prijetno in s priložnostmi v ljubezni, ki se bodo pokazale predvsem v drugi polovici leta, ko se

bo marsikaj razrešilo samo od sebe. Leto zahteva od vas, da se naučite reči ne in da ne pustite, da bi drugi odločali namesto vas. O površnosti se tokrat ne bomo pogovarjali. Prva polovica finančno ne bo ugodna in mislili boste, da nikoli več ne boste splezali na zeleno vejo. Vzdržite, kajti pa juniju bo pritisk popustil in nekoliko pozneje si boste lahko privoščili celo malo zapravljenosti. V službi (pri učenju) naj pamet dela več od jezika. Prisiljeni boste prenašati bedake, to pa bo povzročalo napetosti. Naučite se sproščati na napetost med delom ali z obiskovanjem kakšnega tečaja – potem boste nad vse uspešni. Pričakujte, da se bo vaš stil življenja zelo spremenil. Prišle bodo ponudbe – obdobje ni ugodno za tveganje –, a ni nujno, da bo najprivlačnejša najugodnejša.

RAK

(22. VI. – 22. VII.)

Pred vami je obdobje pomembnih odločitev in velikokrat se boste znašli na razpotju, ko boste morali vedeti, kam

boste šli in zakaj. Ravno zavoljo tega boste večkrat čutili upad energije. V novo obdobje stopite s trezno glavlo! Panika ne bo potrebna, ker vas planeti ne bodo pustili na cedilu. Skrbite, da prostor ne bo preveč zatemnjen. Najbolje se boste počutili ob vodi. Ko boste v težavah, se napolnite proti reki ali jezeru in tam razmislite. Pokazala se bo priložnost, da se naučite nekaj novega, ki je ne smete je zamuditi. Skrbite za svojo kožo. Ženske si dajte pregledati prsi. Na delovnem mestu se boste z nekom zblížali, na splošno namenite novim obrazom posebno pozornost. Prvo polletje bo za finance slabše od drugega, zato počakajte, kar se tiče denarja in investicij, na zadnjo tretjino prihodnjega leta.

LEV

(23. VII. – 22. VIII.)

Življenje ni samo sedenje pred televizorjem. Tisto, kar ste že dolgo načrtovali, bo zdaj realizirano. Generalno se bo

vse izteklo pozitivno, vendar – doma, v službi in na finančnem področju – bodite ves čas previdni. V letu 2005 tveganja ne priporočamo. Priporočamo pa, da vsak dan zavestno storite nekaj zase, to pa je lahko tudi majhna, nepomembna stvar ali kakšna slaščica. Vsekakor morate skrbeti za kalarije, ker bodo izzivi veliki in bodo zahtevali veliko energije. Pomembnejša ponudba za delo se bo pozneje izkazala kot dvorezen meč, nekaj boste dobili, nekaj izgubili. V ljubezni pretresov ne bo, vendar bodite pozorni na znanca, ki se bo vrnil med vas in še koga. Nespečnost, napredovanje, konflikti.

DEVICA

(23. VIII. – 22. IX.)

Leto pričakuje pogum in drznost. Redko se boste odločili za tveganje, vendar bo takrat uspešno. Vaše telo potrebuje

energijo, ta pa nikakor ne bo prišla sama od sebe, zato se začnite ukvarjati s športom – kakršnimkoli! Leto bo dokaj nemirno, z malo stresov ga boste prebrodili, če vam ne bo manjkalo spanja. Če se boste tega držali, vam bo leto naklonjeno tako po duhovni kot finančni plati. Enostavna sreča, pride kot nagrada. Skrb in pozornost do bližnjih bo poplačana. Nekoliko boste prizadeji, ker boste imeli občutek, da nadrejeni vašega dela ne opazijo. Za ustrezno nagrado se boste pač morali boriti sami. Materialno stanje se bo izboljšalo. Imate izostren občutek za denar, zato se lahko zanesete nose. Skratka, prihajajo vaši zlati časi. Kompromisi, vznemirjenost, napredek.

To leto nam bo krožil usodo Merkur. Prinesel bo veliko pozitivnega, leto bo pestro in polno presenečenj, ponudil nam bo priložnost za duhovno rast, za duhovno bogastvo, ki je vredno več kot materialno bogastvo. Trikrat bo letos Merkur deloval zaviralno, ko bo od vas zahteval tehten premislek ali celo umik. Veselimo se novega leta, saj nam bo prineslo nove priložnosti in nam odprlo nove poti.

Pripravlja: Agencija Hogod

TEHTNICA

(23. IX. – 22. X.)

Precej harmonije, umirjenosti in romantike se lahko nadejate. Seveda pride tu di razočaranje, ki pa

ga pred ljudmi ne smete skrivati. Od časa do časa odprite srce in se izpovejte prijatelju. Na splošno bo plodno obdobje, ko boste dosegli več, kot ste na začetku pričakovali – ne podcenjujte svoje sposobnosti in ne mislite na pretekle spodletele poskuse. Očarljivi boste in to vam bo koristilo, vendar naj bodo stavki v zvezi z ljubeznijo premišljeni. S partnerjem bo nekoliko težko, ker je pred njim naporno obdobje in bo potreben dodatnega razumevanja. Pri sebi boste morali nekaj spremeniti: ali pričesko ali stil oblačenja, način govorjenja ali kakšne posebne kretnje. Če razmišljate o poroki, naj bo sanjska! Na delovnem mestu boste izkoristili svojo diplomatsko žilico in sebi v prid razrešili številne spore. Iskani boste in vaši nasveti bodo poslušani. Konflikt z nadrejenim, nerealne želje, zamujanje.

ŠKORPIJON

(23. X. – 21. XI.)

Velikih skokov ne bo. Ne gor, ne dol. Treba si bo vzeti čas zase, kajti pojavila se bo potreba, da aktivno posežete v svoje živ-

ljenje in spremenite, kar je napačno usmerjeno in vas ovira, da bi se postavili na svoje noge. Da boste prepričani vase in v svoje sposobnosti, je potreben le majhen korak. Morda se bo zgodilo nekaj pomembnega, ki bo prineslo tudi materialno korist. Treba se bo boriti, družina zaradi tega ne bo trpela, še več, podpirala vas bo. Morda se bo ponudila enkrat priložnost, da si uredite ugodno in dolgoročno materialno stanje. Mogoče velja to za november, ko se morate obvezno lotiti velikega posla. Pri delu vam bo primanjkovalo komunikacij, kar bo povzročalo težave. Pri trgovanju ne bo enostavno, saj boste našli na veliko nepoštenih. Vročina in poležavanje, povišan tlak, morda želodec. Skratka, leto bo pestro in vam bo prineslo več, kot boste čutili in pričakovali.

STRELEC

(22. XI. – 21. XII.)

Šlo bo navzgor, da se boste še sami čudili. Vse vam bo uspevalo z veliko manj truda kot lansko leto.

V ljubezni in prijateljstvu se bo nekaj pokazalo za dokončno. Brez težav se boste prilagajali novostim, ni pa nujno, da vam bodo pogodu. Takrat morate ukrepati in to na pravi način in na pravem mestu povedati. Lahko bi pregovorili a vašem nagonu po iskanju pustolovščin, ki vam je ostal od vaših prednikov iz zgodnjega srednjega veka. Eno in drugo: pazite, da vas ne zanes, da vas ne zapelje. Reševali boste nesporazume, tako da boste na koncu zadovoljni vsi vpleteni. Vse te aktivnosti bodo od vas zahtevale mnogo energije, ki jo lahko dobite tudi z dobro voljo. Aromatičen čaj in trenutek sprostitve vam bosta lahko telo marsikdaj napolnila z novo energijo.

KOZOROG

(22. XII. – 20. I.)

Hodite za svojo zvezdo in ne ovirajte drugih. Z navdihom, s primernim prizadevanjem in discipliniranim pristopom ste

zmožni narediti veliko za svojo kariero. Najhujše je za vami. Ko boste klubovali svojim šefom, imejte pripravljena dva izhoda. Možne težave v začetku leta, ki bodo le posledica nezmernosti. V ljubezni je potrebna zmernost, sicer se bo začelo kaliti. Nekatere spremembe vas bodo ujele nepripravljene, a ne pokažite strahu. Denarja bo ravno za sproti. Večjih finančnih tveganj ne priporočamo. Karkoli pomembnega ali pomembnejšega načrtujete za drugo polovico leta, do takrat pripravljajte teren. V drugi polovici leta se bo prebudila tudi vaša strastna narava in se lahko marsikaj zgodi. Ne obljublajte uslug, ki bi vas obremenjevale. Poskrbite, da boste začeli nov delovni teden s polnimi baterijami.

VODNAR

(21. I. – 19. II.)

Leto posebnih dogodkov in sprememb je za vami. Prihaja leto, ko se boste nekaj naučili. Zapluli boste v nekoliko mir-

nejše vode. Nova spoznanja, stiki s tujino. Vaše oročje – humor, družabnost, bistrast, inteligentnost – bo zmagovalo. Mogoče preobrat v ljubezni. V poslu ne delajte računov brez krčmarja, v službi ne izgubljajte glave. Prihaja mirno leto, kljub vsemu pa bo naporno in velikokrat boste občutili, da ste napadeni. Kar boste naredili s svojimi rokami, bo dobro sprejeto in bo velikokrat pomembno. Želji po širjenju duhovnega obzorja boste ugodili. Kljub omejenim dohodkom si boste veliko privoščili. V ožjem, morda družinskem krogu ste vi na vrsti, da izpolnite željo ali celo obljubo, ki ste jo dali nekoč mimogrede. Časno povabilo, denarno nakazilo, zabava, konflikti, odnosi, občutljivost, spogledovanje.

RIBI

(20. II. – 20. III.)

Novo obdobje vam bo dalo moč, da se zoperstavite številnim težavam, ki se bodo pojavile na po-

ti. V intimnih odnosih vam ne moremo pomagati. Morda bi bilo dobro, da se zažete vase in spoznate svoje napake, predvsem pa je pomembno, da se znebite strohu pred neznanim in se razbremenite negativnih pričakovanj. Pa še to: v telesu boste občutili močan energetski naboj, ki se bo moral sprostiti na seksualnem področju. Dobro se boste počutili. Podrejeni položaj bo velikokrat odvisen od vas. Svobodna boste zadihali in svetloba bo posijala v vaš dom. Pri delu boste dosegli zavidljive rezultate, vendar kontrolirajte površnost. Na finančnem področju imate lahko velike načrte, ni pa priporočljivo preveliko zadolževanje. Avanturizem priporočamo v prvi četrtini leta, sanjski kraj konec leta. Moralna dilema, razvojanje, napredovanje.

VNEKOV
KOUT

No pa je gotovo leto 2004. Sefeie se godilo v našoj bližnji pa daljnji okolici. Kakšne leto. Novine odpreš pa šes potres tū, poplava tan, vojna še dale v Iraki, lačni v Afriki. Več ali manje se po staron. Bogati še bole bogati. Tisti pa, ka nika nemajo, pa še bole nedo nika meli. Se je pa oblast menjala v našoj domovini. Po duži lejta vladivine LDS so zaj glavni ovi z SDS. Neštérni so gvūšni, ka de zaj se nači. Ka bi li naj bilou nači? Kelko tovarn nedo zapri? Kelko nakupovalnih centrof do še odprli? Štere do si tej nouvi postavili v nadzorne svete podjetij, ka so v državnoj lasti? Što de ger direktor? Što de komi bogovsko slūžbo zrikto? Pri kon do operacijske mize naročili? Ge de trasa štere avtoceste? Što de si skoro šenki zemlou za vikend kūpo? Eno je pa gvūšno. Janša si aviona nede naročo. Je vido, kelko je tou LDS koštalo. F politiki je se mogoče. Ka bi inda novoletne sprejeme mela predsednik države pa ministerski predsednik fkuiper. Niti f senjaj. No, zaj se pa lipou Drnovšek pa Janša fkuiper kažeta pa se slikata. Glij telko ka si puseke ne pošilata. Pa še neka je gvūšno. Dimitrij Rupel je večén. Nega te sile, ka bi njega doj zela z zunanjeministerskoga stoučka. Zmes si malo nabere nouvi moči. Da ga malo preveč biksa, ga za par mejscof skinejo s te funkcije. On se pa vrača sigdar znouva, kak Lesi. Bole mo si dobri z Amerikancami. Se bole mo njin v rit šli. Mogoče do f koaliciiji z nami napadnoli cilou Iran. Policajski čin iz Piranskoga zaliva je že na poui proti Irani. Če računamo, kelkokrat de zmejs pokvarjeni, lejko z vojno v Irani računamo tan okouli leta 2018. Približno te, da de avtocesta od Maribora do Sobote gotova. Tou de te, da de na Lendafsko gor na podvozi še nadvoz napravljeni. V ton časi da si lidje gučijo, ka po nouvon leti nedo več kadili, pa nedo več pilij, pa nedo, ka ti ges znan, ka še se nedo. Je tūj te podvo-nadvoz mogoči. Samo majo tej trije kecati bačiji, Miklavž, pa Božiček, pa Dedek mrzaz, malo premale sanke, ka bi ga pripelali f Soboto.

Rakičanska porodnišnica je pa prej z enof ameriškof firmof sklenola posel stoletja. Do tečas, ka opremo zriktajo, do piceke pouvali v njoj. Pa da zadosta pejnez zberejo od tej

picekof, ka sen ponudnikan opreme splečajo provizije, te do od najugodnejšoga opremo kūpili. Nega kaj, biznis je biznis.

Slovenija je od 1. maja ponosna enakopravna članica EU. Sprva je nika nej bilou nači. Najveksa sprememba je bijla, ka so zaj avstrijski pa slovenski miličari v enoj klūnji na granici. No, zaj pa tak pomali vō kapla, ka Sloveniji nej trbej cukrne fabrike. Ja, ka do kmetije namesto cukrne pouvali, pa smo zainok še nej doubili direktive iz Evropske unije. Drugjo leto nan vō dajo, ka je madžarska kukurca dosta bouksa kak slovenska. Pa tak dale pa tak dale. Slovenija z veseljem pozdravlja napore Hrvaške za polnopravno članstvo v Evropskoj uniji. Ja, s ken mo se pa te štukali? Čide do ribe s piranskoga zaliva? Evropske? Čas je, ka se z Bosancami začnemo svajuvati. Bar dotečas, ka tūj nje ne zemejo v EU. Vej so pa že v Jugi Bosanci pravili: »Jebeš državu, koja Bosne nema!« Meni je tou nej glij se jasno. Pa san si te tak pri šebi mislo. Se je v kapitali. Sakši človik je pomemben. Samo če ma kaj pejnez pa ka lejko kūpuje. Ka se pela v nakupovalni center pa si lejko kūpi francuski sir pa avstrijsko čokolado pa nemško televizijo pa madžarsko salamo pa se ka vijdi pa se, ka njemi srce želej. Živela EU! Skupnost enakopravnih narodov. Samo ka pejneze naj majo.

Moren pomali končati. Ka van naj želen? Se, ka bi vij meni, tou ges van zelen. Po nouvon leti nika nači nede. F tou san že zaj gvūšen. Mij že of keden po svetkaj kontrolko pijšemo.

Ne najgejte se preveč, ka je, kak strijc Džouži pravi, zeloudec med svetkami glij tak velki kak ove dnij.

Pijte tūj zmerno, ka s 1. 1. 2005 zača valati nouvi prometni zakon. Sakša najmenša napakica de vas koštala debele pejneze. Nasplošno mo dosta bole varni f prometi. Še preneglas muziko nete smeli meti v vašen avtoji. Srečno (vāznjo) 2005!

VANAK

Prekmurski študentki se predstavljata

Obe bosta učiteljici

Mirjana Pozderek iz Lipovec in Janja Vučko iz Srednje Bistrice. Obe želita povedati nekaj o svojih doživljanjih študentskih dni, ljubezni, medsebojnih druženjih in še čem.

Obe sta študentki 3. letnika razrednega pouka na Pedagoški fakulteti v Mariboru. Za obe je značilno, da imata radi družbo, ki jo obe popestrita s spretnim govorom. Janja sama zase trdi, da je optimistka in zelo radovedne narave.

V njuni družbi potemtakem res ne more biti dolgčas.

Ker sta si obe po značajih zelo podobni, sta na večino zastavljenih vprašanj dajali enake odgovore. Se pa verjetno že tudi dobro poznata.

Zakaj sta si izbrali ta študij?

V prvi vrsti zagotovo zaradi tega, ker žbilo radi delava z ljudmi, predvsem z otroki. To pa je pri tem študiju tudi poglavitno, kajti če otrok nimaš rad, se je nes-

miselno odločati za to vrsto študija, saj v tem poklicu celo svoje življenje posvečaš otrokom.

Se redno udeležujeta predavanj?

Predavanja in vaje so zelo pomembne, zato jih kar se le da redno obiskujeva, ker pa imamo zelo natrpan urnik, si je včasih treba privoščiti tudi kakšno prostoro, da se malo spočiješ.

K študiju sodijo tudi študentske zabave. Ali veliko »žurirata«?

Veliko ravno ne, saj se predavanja začnejo že zgodaj zjutraj, in če jih želiš obiskovati, se moraš ponoči naspiti.

Seveda pa, če je kaj dobrega, kot je npr. tradicionalna Prekmurska gibanica, pa kakšno uro predavanj tudi prespiva.

(Moj komentar: Aplavz za take študente, ki jim ni mar za »žure«, ko pa nanje gredo, pa naslednji dan na predavanjih tako in tako spijo /J/I)

Ali vaju povezuje le študij v Mariboru ali se družita tudi v Prekmurju?

Seveda se druživa tudi v domačem okolju. Prvi razlog je gotovo prijateljstvo, drugi pa so študijske obveznosti, saj imava tudi skupne seminarske naloge, nastope itd., na katere se je treba pripravljati tudi ob koncu tedna.

Se vama zdi, da imata več prijateljev ali več sovražnikov?

Vsekakor več prijateljev, vendar se najde tudi kakšen »sovražnik«. Saj veste, kako pravijo: Vsak dober človek ima veliko

Študentki Mirjana na levi in Janja na desni strani.

prijateljev in gotovo enega človeka, ki je na to ljubosumen.

Koga bi vzeli na samotni otok? Gotovo vsaka svojega fanta.

Bi mi zaupali kaj o vajinih velikih ljubeznih?

Mirjana: Moja velika ljubezen je moj fant Tomi Sobočan iz Črenšovca. Zdaj med študijskim letom se na žalost vidiva le ob koncu tedna, ker on študira v Murski Soboti. Takrat sva zato nerazdružljiva. Skupaj preživiva veliko časa tudi v njihovi gostilni Amaro, kjer oba rada pomagava.

Janja: Moja velika ljubezen je

fant Roman iz Gomilice. Spoznala sem ga v Mariboru na tradicionalni prekmurski »žurki«. J najljubši človek, kar sem jih zdaj spoznala. Zdaj, ko sem jaz v Mariboru, on pa doma sam preštevam minute, da bo čimpronec tedna in da ga bom spet lahko videla. Zaradi tega si včasih želim, da bi konci tedna trajali dlje.

FOTO Bojan Zadravec

Vaše pesmi

Nevidne vezi

Nevidne, vendar močne vezi vlečejo me tja, kjer je tvoje srce doma. Zaman se borim, ker več ne vem,

kako naj se osvobodim. Kako dolgo bom vzdržala, se upirala, omahovala, govorila si, da ne obstajajo, pa vendar srce moje tajajo. Nevidne vezi – sledovi so ljubezni, ki vsadili so se v srce, saj ljubim te, čeprav si ne priznam še.

Sonja

Sonček

Besede srca budijo me iz sna.

Ne želim zbuditi se, ne želim izgubiti te, želim ljubiti te in ob tebi zbuditi se.

Bojim se globine svojega sna, bojim se, da težko iztrgala bi te iz srca, bojim se, da postal bi del mojega srca.

Zdi se mi, da plavam na valovih sna, sna, ki mi lahko grenko bolečino zada.

Ne želim zbuditi se, ne želim izgubiti te, s teboj želim leteti in usodo ujeti, najino ljubezen žeti in z njo v večnost poleteti.

V. Donščak

Vaša čustva

Tvojo prijaznost, tvojo globino, tvoj smeh, tvoj obraz. Tvoje prijatelje, besede, tvojo odločnost, tvojo odkritosrčnost, tvojo zadrego, tvojo ljubezen, tvoj pogum, tvojo odprtost, tvoje veliko srce, iskrene oči, tvoje dlani, to, kar si ljubim z vsem srcem.

Sonja

Drugačna in zabavna šola

Festival Gimnazije Murska Sobota

Iztok Štefanec, član dijaške vlade: »Festival letos poteka že drugič, se pravi, da se tradicija ohranja. Želimo imeti čim več aktivnosti, privabiti tudi čim več zunanjih ljudi, ne le dijače. Služi tudi promociji gimnazije, dijači namreč pogosto opažamo, da se v medijih ne pojavlja njena najboljša podoba. Zato želimo na neki način dokazati, da smo tudi dijači murskosoboške gimnazije sposobni, da nas zanima veliko stvari, da se udeležujemo številnih delavnic, da imamo interesne dejavnosti. Pomembno je tudi, da je v projekt vključenih ogromno dijakov. Skoraj vsak sodeluje pri neki delavnici, in to je ravno bistvo festivala. Ni ga pripravilo le pet dijakov, pač pa skoraj vsi prispevajo k organizaciji in izvedbi.«

Znanje z namenom

Že drugič so pripravili festival Gimnazije Murska Sobota, ki je letos potekal pod geslom Znanje z namenom. Ta naslov po besedah ravnateljice Regine Cipot pomeni, da bodo gimnazijci Murske Sobote pokazali, kakšno je njihovo dejansko znanje.

»S festivalom želimo poudariti, da je znanje koristno, da je zanimivo in da je seveda lahko tudi zabavno,« tako Cipotova. »Namen festivala je tudi, da bi se dijači med seboj bolje spoznali, da bi sploh zaznali, kdo vse je med njimi, in zlasti, da bi jih spoznali tudi profesorji ter jih videli na prav poseben in drug način.«

Prireditve pa ni bila namenjena

le dijakom, Cipotova je na slovesni otvoritvi povedala, da bodo vse prostovoljne prispevke, ki jih bodo zbrali v času festivala, namenili družini Korpič, da bi lažje preživela te predpraznične dni.

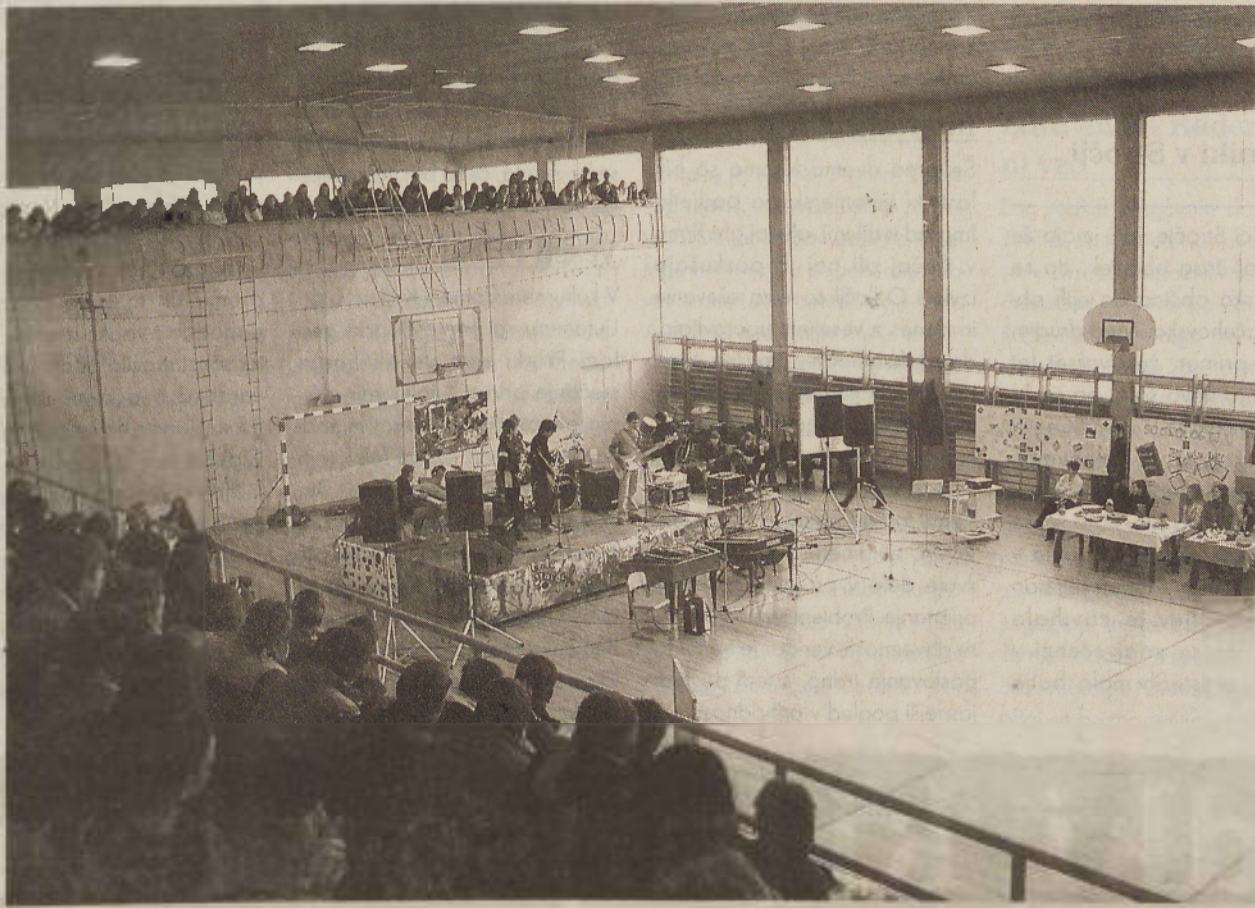
Ob tej priložnosti so dijači pripravili številne razstave in delavnice, hkrati pa otvoritveni program obogatili s pesmijo, petjem in plesom. Pokazali so tudi, da znajo poleg tega, da sedijo v šolskih klopih in odgovarjajo na vprašanja profesorjev, še peči, risati in podobno.

»Želim si, da bi v teh dveh dneh, kolikor traja festival, dijači doživeli vse tisto lepo, česar med šolskim letom nekako ne morejo, kajti šola

je vendarle resna institucija, ki na koncu leta zahteva od vas sprave in dobre ocene,« je povedala Cipotova.

Tako so dva dni potekale delavnice, na katerih so dijači debatirali, uprizarjali dramske odlomke, peli božične pesmi, predstavljali fizikalne eksperimente, v nemščini odgovarjali na vprašanja kviza Lepo je biti milijonar, se pogovarjali, debatirali, imeli zabavo s palačinkami (Pancake Party), se smejali in med pogovorom razmišljali o sreči. Skratka spoznavali so, da je lahko tudi šola drugačna in zabavna.

FOTO Vanja Poljanec

Ob otvoritvi festivala v telovadnici murskosoboške gimnazije so dijači pripravili glasbeno uro.

Januar

Februar

Marec

April

Maj

Junij

Izbrali Pomurko in Pomurca leta

Marta Zadavec in dr. Jožef Smej sta prejela ta častni naziv Murskega vala za leto 2003. Marta je redavnica. Svoje delo je posvetila oziroma posveča otrokom in mladim. Dr. Smej, mariborski pomožni škof in sploh prvi škof na slovenskem, doma iz Prekmurja, je pri glasovanju pustil za sabo napovedovalca Bojana Rajka, Marka Nabergoja, Vlada Kreslina, Milana Kučana in še kar nekaj javnih in znanih oseb. Glasovanje je bilo tokrat že trinajsto po vrsti, od tega je bil Milan Kučan 7-krat Pomurec leta.

Teliček z dvema glavama

V hlevu Evgena Kolarja v Moščancih je dve leti stara telica Vilma skotila telička z dvema glavama. Konec je takšen, da je teliček preminil, Vilma pa v prihodnosti ne bo več imela mladičev. Takšen razplet so pričakovali, saj je Vilma bolehal in so ji dajali različna zdravila. Čeprav je v Pomurju veliko kotitev, je takšen primer redkost, se pa tu in tam zgodi.

Drama v Radencih

V ponedeljek zvečer se je v Radencih dogajala prava mala drama, katere glavni igralec je bil sam g. Jelinčič Plemeniti, sicer poslanec itd. Po številnih poteh po našem prelepem Pomurju se je imenovani zvečer utrujen vračal iz Kapelskih goric domov. Vozil je levo-desno, kar je opazil policist in prijavil. Patrulja ga ustavi in zahteva alkotest, kar plemeniti odkloni, češ da ima v Ljubljani nujen sestanek. Sestanek naj bi se začel ob sedmih, ura pa je bila že, kot ga je spomnil policist, pol osmih. Plemeniti je še ugotovil, da za vsem skupaj stoji minister Bohinc, ker naj bi se na sestanku razpravljalo o izbrisanih. Gospodu so začasno odvzeli vozniško dovoljenje ...

Začetek afere Orion

Kmet Janez Ferenčak iz Trnja je javno razkril težave, ki jih je imel (in jih še ima) z zasebno finančno družbo Orion Ltd. iz Ljubljane. S tem je v bistvu dregnil v vrh ledne gore, saj je nesrečnežev, ki so podpisali oderuško pogodbo in zastavili vse svoje premoženje pri tej firmi, veliko. Po vsej Sloveniji naj bi jih bilo več kot tisoč. Naivneži so verjeli, da stvari potekajo normalno, saj je pri podpisu sodeloval tudi notar (Boris Lepša). Bo dobila afera ustrezen epilog ali pa bodo »strokovnjaki« vse zavili v meglo, država pa bo mirno gledala prevarante ... 21

Okronali vinsko kraljico

V hotelu Radin so okronali vinsko kraljico Slovenije za leto 2004. Posebna komisija je izmed številnih prijavljenk izbrala Vesno Bajuk. 22-letno dekle je doma z izletniške kmetije nedaleč od Metlike. Pred kronanjem je morala izreči slavnostno prisego in obljubiti, da bo skrbela za dober glas slovenskih vin in naše vinorodne dežele. Doslej je bilo izbranih osem kraljic.

Nadškof Rode odhaja

»Odhajam z bojnega polja v generalštab.« je v svojem stilu oznanil novico, da zapušča položaj ljubljanskega nadškofa in slovenskega metropolita, ker odhaja v Vatikan vodit eno od devetih vatikanskih kongregacij, ustanovo posvečenega življenja in družbe. Nadškof Rode je tako prvi Slovenec, ki je v hierarhiji katoliške cerkve dosegel tako visok položaj.

Cariniki žrtve

Po vstopu Slovenije v Evropsko unijo bo največ sprememb v carinski službi ravno v Pomurju. V programu reorganizacije carinske uprave je ugotovljeno, da bo od skupno 239 zaposlenih delavcev v Carinskem uradu M. Sobota po vstopu v EU potrebnih le 132 carinikov. Preostale bodo poskušali tako ali drugače »rešiti«. Kljub temu jih bo moralo dvajset oditi v novoustanovljen Carinski urad Brežice.

Udarniki v Stročji vasi

Prebivalci Stročje vasi imajo že kar nekaj časa občutek, da se Ljutomerska občina do njih obnaša mačehovsko. Med drugim jim, na primer, že dvajset let obljubljajo novo šolo, pa se še vedno se stiskajo v stari. Dve leti pa so čakali, da bi jim notranje prostore vsaj preplekali. Čakali so in čakali, pa nič, nato so se odločili, da vzamejo čopiče v svoje roke. Kar osemdeset staršev in učiteljev je zavihalo rokave, da se zdaj učenci v urejenih prostorih malo bolje počutijo.

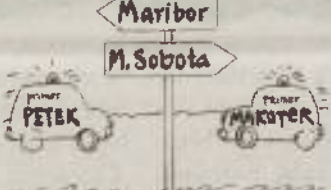
Strmoglavilo vojaško letalo

V naselju Spodnji Žerjavci blizu Lenarta je okrog poldneva strmoglavilo letalo Slovenske vojske, pilot, doma iz M. Sobote, pa je v nesreči umrl. Letalo Pilatus PC-9 je po besedah očividcev letelo zelo nizko, se v zraku obrnilo, zatem zadelo s kljunom ob tla in eksplodiralo. Letalo Pilatus je šolsko letalo, namenjeno za nadaljnje šolanje, in je bilo redno vzdrževano. Pilot je bil izkušen, saj je imel več kot tisoč ur letenja. Z letalom je opravljal običajen prelet v okviru rednega usposabljanja.

Protest, težak sedem ton

Za posebno obliko protesta proti razmeram v slovenskem kmetijstvu se je odločila družina Kaučič iz Gornjih Ivanjcev. Sedem ton piščančjega mesa so podarili škofiji Karitas v Mariboru. Za humanitarno dejanje so se odločili, da bi tako opozorili na nevzdržne razmere, ki veljajo v slovenskem kmetijstvu pred vstopom v EU. 8500 podarjenih kokoši so zaklali in očistili v Agromerurju. Če bi te kokoši prodal portoroški Drogi, bi imel po pokritju vseh stroškov namesto kakšnega zaslужka 250.000 tolarjev izgube. Se bo kdo v Sloveniji zganił?

Petek v Soboto, ona v Maribor

Višje sodišče v Mariboru je določilo, da bo za nadaljnje delo v zvezi z napadom na novinarja Mira Petka odgovorno Okrožno sodišče v Soboti. Milici Makoter, ki je bila tukaj zaradi napeljevanja k umoru obsojena na 30 let, pa so sodbo razveljavili in bodo sojenje nadaljevali v Mariboru. Primer petek so preselili v Soboto zaradi tako imenovane okuženosti slovenjgraških sodnikov. Novinarja Petka so brutalno pretepli pozimi leta 2001 in mu povzročili hude poškodbe. Storilci so že znani, zapleta se okrog naročnikov napada, ki naj bi bili, po nekaterih podatkih, lokalni podjetniki.

Imgrad splaval

Še pred dvema letoma so bili lastniki ljutomerskega podjetja Imgrad v dilemi, ali naj gre firma v stečaj ali naj jo poskušajo izvečti. Odločili so se za reševanje in danes z veseljem ugotavljajo, da je bila odločitev pravilna. Med drugim delajo tudi za blejsko firmo Seaway. Zanj so izdelali kalup za jadnico Shipman 50, ki je dobila na düsseldorfskem sejmu laskavi naziv Jadnica leta 2004. Ljutomerčani so dobili za svoje delo v projektu posebno priznanje. Problem so sicer še stare obveznosti, vendar je trenutno poslovanje trdno, s tem pa tudi jasnejši pogled v prihodnost.

Divjanje Viol

Takega nasilja M. Sobota še ni doživela. Pogledi na dogodek so različni, dejstva pa so dejstva. Maribor je zaslužen premagal Muro z 2 : 1. Začelo se je že v prvem polčasu, ko so mariborski navijači splezali na ograjo. Pristopili so policisti in začelo se je medsebojno udarjanje. Viole so metale kamenje, bakle in udarjale s palicami od zastav. Na koncu so se policisti umaknili. Splošno prepričanje je, da so delovali nemotno in zmeheno in da so premalo odločno posredovali. Viole so prete pale naše Gringose, uničile lokal Desperado in se po mestu obnašale, kot da jim nihče nič ne more.

Župan na sodišču

Občinska svetnika občine Rogasovci Zvanko Jaušovec in Marjan Gider sta zoper župana Janka Halba oddala prijavo Računskemu sodišču. Menita, da je župan z občinskimi sredstvi ravnal negospodarno in da se obnaša, kot da bi bila občina njegova lastnina. Zaradi tega se je občina znašla v hudih likvidnostnih težavah. Halb se brani: »Delujem popolnoma transparentno in v skladu z zakonom. Nobenih projektov ne vodim zasebno ali prikrito ali mimo organov, ki sprejemajo dokumente.

Švicarji v Rimski čardi

Župan M. Toplic in predstavnik švicarske firme sta podpisala partnersko pogodbo o sodelovanju pri gradnji zdravilišča za bolnike, ki imajo luskavico. Domačini bodo priskrbeli ustrezno dokumentacijo, koncesijo za črpanje vode in zemljišče, Švicarji pa denar in pozneje prodajo storitev. Zanimivo je, da na prvih pogovorih ni sodeloval predstavnik Term 3000. Vodstvo letih je bilo o tej zadevi seznanjeno zelo pozno. Zadeva v Rimski čardi ni nova. Začelo se je pred dvajsetimi leti, pred dvema letoma pa so nekaj podobnega pripravljale domače firme in tudi občini Puconci in M. Sobota, vendar je vse skupaj zastalo. Nova zgodba se bo pisala, če se bo, na zemljišču, velikem tri hektarje in pol.

Veseli Prleki

V kulturnem domu v Križevcih pri Ljutomeru so pripravili pod geslom Prleki smo veseli ljudje srečanje odraslih folklornih skupin, pevcev ljudskih pesmi in godcev ljudskih viž. Osem folklornih skupin, dva ljudska godca in štiri skupine ljudskih pevcev so pripravili prijeten večer in mladini pokazali, kako je bilo takrat, ko še ni bilo televizije. Razpoloženje je bilo enkratno in ga ni moglo skaliti niti slabo vreme, ki je preprečilo spreved pred prireditvijo.

Kresovi nove Evrope

Po osmih letih pogajanj in dogovarjanj smo Slovenci končno dočakali združitve z Evropsko unijo. Pomemben dogodek smo Pomurci pričakali evforično ter srečni in pomembnemu trenutku primerno. V številnih vaseh in mestih, ob rekah in na hribih so zagoreli prvomajski kresovi, zažareli ognjemeti, zaplapolale so naše in unijine zastave. Zabavne in kulturne prireditve so se kar vrstile. Od sedmih uradnih državnih prireditev, ki so potekale na mejah z Italijo, Avstrijo, Madžarsko in Hrvaško, so bile kar tri v Pomurju.

Krvavo med Romi

Tisto noč lepega zgodnjega maja jim je prekipelo. Dve skupini črnelavskih Romov, med katerima je že dolgo vrela, sta se udarili. V pretepu je bilo dovoljeno vse, tudi strelno orožje. Dva sta bila takoj mrtva, nekaj pa jih je bilo huje ranjenih. Več deset Romov je bilo lažje poškodovanih. Že ti podatki govorijo, da je šlo bolj kot za pretep za mrtvico vojno. Začelo se je z nesoglasji med posamezniki in doseglo vrhunec okrog enajstih zvečer, ko je sodelovalo že več kot trideset oseb. Rane so bile povzročene z vbodi z nožem in uporabo kovinskih palic. Žalostno je, da je osnova pretepa spor med dvema bratoma, ki sta se priselila na Puščo iz Vanče vasi.

Hladna prha v Moravcih

Po podatkih švicarskega sodnega registra tiste družbe, ki je podpisala prejšnji mesec obetavno pogodbo o financiranju zdravilišča pri Rimski čardi, ni. To pomeni, da so vse pogodbe v zvezi s tem nične. Kapital švicarske družbe, ki se ukvarja z upravljanjem in prodajo nepremičnin in ki je podpisala pogodbo z visoko letečimi načrti ter soustanovila podjetje Rimsko čarda, d. o. o., znaša le kakšnih 15 milijonov slovenskih tolarjev. Odkod naj bi vzela ta firma milijon evrov, da bi jih vložila v gradnjo, nihče nima pojma. Podpis pogodbe vsaj ne bo prinesel škode, saj je v njej zapisano, da če se v enem letu nič ne bo zgodilo (ne bo denarja), se zadeva vzpostavi v prvotno stanje.

Kilavo dete

Sedaj je že jasno, da četudi bo prišlo do rojstva Zveze pomurskih občin, bo to kilavo dete. Tako je trenutno stanje okrog Odloka o ustanovitvi Zveze, ki ga je pripravila Mestna občina Murska Sobota. Odlok je sprejelo deset občin, na sedmih občinskih svetih so ga le obravnavali, devet občin ga pa sploh povohalo ni, čeprav je bilo dogovorjeno, da bodo vsi o njem odločali do konca maja. Močna pokrajina, združena pod blagovno znamko Pomurje, bi bila sposobna uspešno parirati Ljubljani pa tudi Mariboru ali Ptujju. Župani majhnih občin so kralji na Betajnovi. Dolgoročni interesi in razvoj jih malo brigajo. Ljubljana je to znala izkoristiti, ko je vsakemu županu dala priložnost, da na veliko razpravlja in odloča o hitri cesti v svoji vasi. Zato je Pomurje še danes brez avtoceste.

Slavic odstopil

Soboški župan Anton Slavic je dal izjavo, da odstopa s funkcije župana. Vsa pooblastila za vodenje občine je predal podžupanu Rudolfu Horvatu. Župan je ob tem dodal, da odstopa izključno iz osebnih razlogov in ne iz kakšnih političnih in da so ustvarjene dobre možnosti za nadaljnji razvoj občine. Kljub različnim govoricam velja županov odstop za presenečenje. To je potrdil tudi Geza Farkaš, predsednik LDS M. Sobota, saj na sedež stranke niso dobili nobenega dopisa ali izjave v zvezi s to zadevo.

110 let cezanjevskih gasilcev

V kroniki Prostovoljnega gasilskega društva Cezanjevci je zapisano, da se je na prvem občnem zboru leta 1894 zbralo 28 rednih in 11 podpornih članov. Prišli so tudi iz Vogričevcev, Stare Ceste in Kar menščaka. Od takratne občine so dobili ročno brizgalno iz leta 1866, potem pa je šlo samo od sebe, kot so pač gasilci navajeni. Vse s prostovoljnim delom in prispevki dobrih duš. Pa tudi z izkupičkom od dobrodelnih, kulturnih in zabavnih prireditev. Ob visokem jubileju jim je čestital tudi podpredsednik GZS Tone Koren in jim podelil pomembno gasilsko priznanje - plamenico tretje stopnje.

Pisal: Jožef
Risal: Endre

Julij

G. Radgona – huda ura

Ves vzhodni del Slovenije je v terek zajelo hudo neurje, na nekaterih območjih pa je padala toča. Voda je zalila kletne prostore številnih objektov, na nekaterih cestah pa je bil zaradi posledic neurja prekinjen promet. Zaradi močnega vetra in udarov strele je prišlo do več izpadov električne energije. Toča je naredila ogromno škodo na kmetijskih površinah in sadnem drevju. Po prvih ogledih vseh treh občin gornjeradgonske upravne enote ugotavljajo, da je škoda od 30. do 100-odstotna. Posebej je prizadeta oljna ogrščica, ki se je ne bo več splačalo žeti.

Rokoborci Evrope v MS

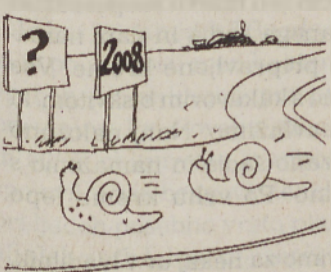
Po treh letih prizadevanj je soboški rokoborski organizaciji končno uspelo pridobiti organizacijo prestižne prireditve. Sredi meseca je potekalo v dvorani OŠ III v Murški Soboti evropsko prvenstvo v rokoborbi za mladince do 20 let. To prvenstvo je zabeležilo poseben rekord: prijavilo se je kar 33 držav. Nastopilo je 190 tekmovalcev, tudi iz držav nekdanje Sovjetske zveze, Turčije in Bolgarije, kjer je rokoborba še najbolj razvita. Prvenstvo je bilo zanimivo tudi za medije, to pa potrjuje udeležba številnih tujih novinarjev.

Prestižna zmaga

Dvoetačna dirka za svetovni pokal mladincev GP General Patton v Luksemburgu je prinesla zmagoslavje kolesarju KK Radenske – Rog Simonu Špilaku iz Tropovec, ki je v ekipi slovenske reprezentance prepričljivo opravil s preostalimi 164 kolesarji z vsega sveta. Špilakov uspeh je največji pomurski dosežek v tej panogi nasploh. V prvi etapi, dolgi 110 kilometrov, je bil nepremagljiv, v drugi pa je prišel na cilj v šprintu glavnine.

V Radgoni o cesti

Čeprav zgodbo predobro poznamo, si vseeno oglejmo še to različico. Pogajalska skupina za izgradnjo avtoceste, ki jo sestavljajo župani G. Radgone, Belincev in Lendave ter poslanci državnega zbora Feri Horvat, Ciril Pucko in Marija Požonec, se bodo v prostorih Pomurskega sejma sestali s predsednikom vlade Antonom Ropom in se pogajali o pospešeni gradnji avtoceste, ki naj bi se končala vsaj do leta 2008 in ne 2010, kot govorijo v vladi, ki jo kaj malo zanimajo argumenti, da se je promet po naših cestah po vstopu v EU povečal za 75 odstotkov. »Naši« so nekaj grozili z zaporo ceste ...

Avgust

Pozna žetev

Tako pozne žetve, kot je letošnja, kmetje skoraj ne pomnijo. Prvi snopi so letos padli dobra dva tedna pozneje kot običajno, le redko pa se je zgodilo, da se je spravilo zvelklo v prve dni avgusta. Številne nevihte pa tudi toča so zavleklo spravilo, ponekod pa tudi pobrale dobrane del prideleka. Največ pomurske pšenice so prevzeli v soboškem Mlinopeku. Pravijo, da je kakovost povprečna, količina pa enaka kot lani – okrog 13 tisoč ton. Pridelovci se nikakor ne morejo sprijazniti s ceno pšenice, saj z žitarji niso našli skupnega jezika, le-ti pa so ceno izsilili.

1000 kolesarjev v Banovcih

9. rekreativni kolesarski maraton Banovci, ki ga vsako leto organizirajo marljivi člani kolesarske sekcije iz Radenec, je bil po številu udeležencev tudi letos med največjimi v Sloveniji. 1096 kolesarjev je prevozilo 68 km dolgo progo s tremi zahtevnimi vzponi. Banovski maraton je pri slovenskih rekreativcih popularen, saj poteka po lepi pokrajini Murskega polja, se nato dvigne proti Jeruzalemskim gričem in se na drugi strani približa Gajševskemu jezeru. Radenski organizatorji pa že pričakujejo prijave za svoj maraton, Maraton treh src, ki po navadi sovпада z otvoritvijo Pomurskega sejma.

Nova šola v Lendavi

»Verjamemo, da šola bo!« so nagovorili dijaki dvojezične srednje šole zbrane ob polaganju temeljnega kamna za novo šolo in športno dvorano v Lendavi. Pričakovanja so velika, saj so jim objekt obljubljali kar celo desetletje. Vrednost celotne investicije je skoraj tri milijarde, dijaki pa bi naj začeli trgati hlače v njenih klopih enkrat v prihodnjem šolskem letu. Večino sredstev je zagotovila država, minister Gaber pa se je ob tem pohvalil, upravičeno seveda, da so v zadnjem času na novo zgradili ali obnovili skoraj 400 šolskih objektov.

Odpri sejem

Narava na mizi je moto letošnjega 42. kmetijsko-živilskega sejma v G. Radgoni. Iz 21 držav prihaja 1.410 razstavljalcev. To je prvi sejem po vstopu Slovenije v EU, ki tako dobiva vedno večji pomen. Nemško kmetijsko ministrstvo na primer predstavlja na skupnem prostoru razstavljalce iz Nemčije, sosedje iz Radkersburga pa predstavljajo avstrijsko Štajersko.

September

Odpri Thermalium

V prostorih hotela Termal v M. Toplicah so ob prisotnosti državne podsekretarke za turizem Darje Radič odpri wellness-terapevtski center Thermalium. Ob otvoritvi je direktor Term 3000 poudaril, da odpirajo največji tovrstni center v tem delu Evrope. Center je zgrajen na površini 3200 m² in je vreden 500 milijonov tolarjev. Delno je bil financiran iz evropskega sklada za regionalni razvoj na področju turizma. Med najnovejše pridobitve, ki bodo gostom na slovenskih tleh prvič na voljo, spadajo na primer havyjska masaža Lomi Lomi Nui, kapsula Derma Life Spa Jet in sončna prha.

Petovarjevi so letos naj ...

Dvorišče Petovarjevih v Bunčanih je bilo to nedeljo prepočno. Od blizu in daleč so prišli ljudje na sklepno prireditev Vestnikov akcije Naj... domačija. Kljub različnim kriterijem ljudi v pokrajini ob Muri, kakšna naj bi bila »naj domačija«, se je velika večina prisotnih strinjala, da je Petovarjeva lahko za zgled. Govornica Marija Markeš z Ministrstva za kmetijstvo je dejala, da je ta kmetija lahko zgled tudi drugim kmetijam v razviti Evropi. Kot zanimivost dodajmo, da so dobili v tej majhni vasi pri Veržehu enako priznanje pred leti še eni Petovarjevi.

Dolgo pričakovan dogodek v Lendavi

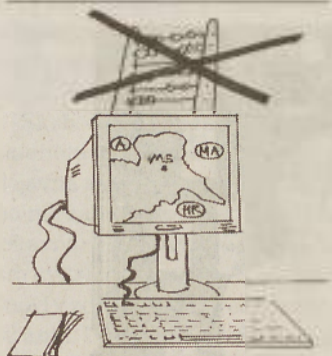
V Lendavi so odpri kulturni dom, ki ima dvorano s 444 sedeži. Da je dogodek pomemben, govori dejstvo, da sta ponosnemu lendavskemu županu Antonu Balazšku ob strani stala slovenski premier Tone Rop in kandidat za predsednika madžarske vlade Ferenc Gyurcsany. V dvorano se je nagnetlo kakšnih 500 gledalcev, kakšnih 100 pa jih je moralo ostati zunaj. Investicija je vredna 1,7 milijarde tolarjev. Večino sta prispevala država in lokalna skupnost, nekaj malega pa tudi Republika Madžarska. V kulturnem programu so sodelovali slovenski umetniki in džezovski orkester iz Budimpešte.

Oktober

Novi župan v Soboti

Na nadomestnih volitvah v MOMS so volivci lahko izbirali Med Rudijem Horvatom, Slavkom Švendo in Antonom Štihecem. Slednjega so podpirale glavne opozicijske stranke. Štihec je zmagal kar na 22 voliščih, Horvat pa je zbral največ glasov na dveh voliščih – na Pušči in v Nemčavcih. Največ glasov je Štihec prejel tudi na predčasnih volitvah in pri glasovanju po pošti. Občinska volilna komisija ni prejela pritožb. Nekoliko drugače je bilo ob prejšnjih volitvah, ko so za zmago odločale le tri glasovnice.

Študij informatike doma

Na srednji poklicni in tehniški šoli v M. Soboti so v specializirani računalniški učilnici odpri študij informatike, ki deluje kot dislocirana enota Višje strokovne šole Velenje. Vsi profesorji, ki bodo poučevali na višji šoli, so iz domače regije. Redno se je vpisalo 21 študentov, 32 pa jih študira izredno. Praktični del izobraževanja bodo študentje opravljali pri pomurskih podjetjih, ki so zelo pripravljena za sodelovanje in izmenjavo znanja. Predvidevajo, da bi sčasoma šola prerasla v visokošolski študij.

Don Pierinova komuna

Don Pierino Gelimini je ustanovitelj programa za zdravljenje odvisnosti v komunah. Uspešno deluje 254 takšnih komun, ta, ki so jo zdaj odpri v nekdanji karavli na Koblju, pa je v Sloveniji šesta. Slovenska Karitas se je že leta 1992 odločila, da bo na različne načine pomagala odvisnikom od droge. Ena od teh oblik so komune. V skupnost – do šest ljudi – pridejo mladi po fizičnem očiščenju in predhodni pripravi. Tukaj si ponovno zastavijo življenjske cilje in se ponavadi odgovorno vrnejo v življenje.

Novi nadškof

Vatikanski nuncij Santos Abrij y Castello je v veliki dvorani škofijskega dvorca označil, da je za šestega ljubljanskega nadškofa in petega metropolita papež Janez Pavel II. imenoval pomožnega škofa Alojza Urana. Imenovanje je bilo svojevrstno presenečenje ne samo za širšo javnost, ampak tudi v cerkvenih krogih, saj so tamkajšnji poznavalci ime Alojza Urana redko uvrščali med resne kandidate. Dokler se ni odpovedal kandidaturi, je bil najverjetnejši kandidat dr. Anton Stres, mariborski pomožni škof. Splošno mnenje je, da želi Vatikan s to spremembo približati delovanje Cerkev vernikom.

November

Krapci na olimpiadi

V slovenski nacionalni olimpijski ekipi kuharjev, ki je sodelovala na kuharski olimpiadi v nemškem Erfurtu, je sodeloval tudi kuharski mojster iz Term 3000 Daniel Kazar. Tako je povedal: »Z rezultati (tri bronaste kolajne) smo lahko zadovoljni in potrjujejo slovensko kuharsko znanje, saj smo tekmovali s svetovnimi mojstri gastronomije. Kriteriji ocenjevanja so bili zelo strogi. Slovenski mojstri so za tekmovalje pripravili meni za 110 ljudi: srnin hrbet v objemu s pistacijami, zajčjo rulado, jurčkov pire, polento z bučnimi semeni in ajdov krapec s skuto. Slovenska kuhinja zaenkrat na evropskem gastronomskem zemljevidu še ni vrisana.

Agonija Planike

Začasna uprava kranjske Planike je na kranjsko sodišče vložila predlog za stečaj. Sodišče je podoben predlog enkrat že zavrglo, ker niso bile poravnane obveznosti iz prejšnje prisilne poravnave. Zagotovilo in obljubam o nadaljevanju proizvodnje nihče več ne verjame. Delavci so brez plače, za obljubljene plače pa nihče več ne jamči. Stečaj bo imel hude posledice za prebivalstvo Turnišča in okolice.

Odstopil radenski svetnik

Marijan Hladen iz Radenec se je odločil, da nepreklicno odstopi kot član občinskega sveta in različnih delovnih teles, v katera je bil imenovan. Konkretnih razlogov odstopa ni podal, povedal pa je, da so vzrok osebnostne težave, ki so posledica dogajanj v občini in radenskem občinskem svetu, ki ne vodijo nikamor. Vse to se nekako sliši, kot da bi mu prekipelo oziroma, bolj blago rečeno, kot da se ne strinja z načinom vodenja občinske politike.

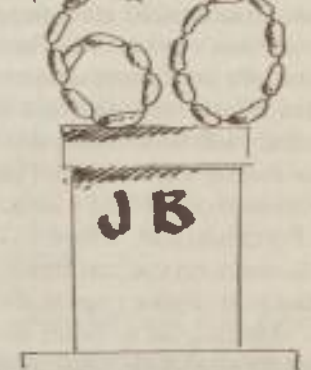
Zdravilišča Radenska ni več

Ena redkih blagovnih slovenskih znamk, za katere bi lahko trdili, da so v Evropi prepoznavne, je Radenska tri srca in z njo Zdravilišče Radenska. Še dolgo po vojni so skupaj z Rogaško Slatino predstavljali paradnega konja slovenskega turizma. Potem je Radenska dogradila (z gradnjo je začela je Zvezda) M. Toplice, ki so nekega dne prerastle svojega ustanovitelja in na koncu, po vsega zmožnih tranzicijskih poteh, Radence (od Laškega) tudi kupile. Zdaj so samo še Terme Radenci, ki spadajo pod veliko »marelo« Panonskih term. Kapital ne pozna sentimentalnosti ...

December

Spomenik Josipu Benku?

Na občinskem svetu občine M. Toplice je padel zanimiv predlog: Mar ne bi Josipu Benku postavili spomenika!? Prihodnje leto bo namreč minilo šestdeset let od njegove tragične smrti. Josip Benku je ustanovitelj tovarne mesnih izdelkov in eden najuglednejših in sposobnejših gospodarstvenikov med obema vojnoma (svoje predstavništvo je imel v Beogradu, ivažal pa tudi v Veliko Britanijo), bil leta 1889 rojen v Tešanovcih. Na osnovi obsodbe po montiranem procesu so ga leta 1945 hitro usmrtili. Leta 1993 je bil rehabilitiran. O Benku se v javnosti pojavljata dve mnenji, vendar pozitivno mnenje izrazilo prevladuje.

Športniki 2004

Športno uredništvo Vestnika je pripravilo že 41. izbor najboljših športnikov, športnic in športnih kolektivov za odhajajoče leto. Glasovali so pomurski novinarji, dopisniki ter bralci Vestnika. Tako so se odločili: Simon Špilak – kolesarstvo, Robi Markoja – streljanje, Mitja Sedmak – rokoborba pri športnikih; Marika Kardinar – kegljanje, Sonja Raman – atletika, Maja Uršič – judo pri športnicah; Hokejski klub Lendava, Nogometni klub Nafta Lendava in Rokoborski klub M. Soboti pri športnih kolektivih.

Milici zopet trideset let

Na mariborskem okrajnem sodišču se je končalo ponovno sojenje 49-letni Milici Makoter s Cvenca. Tudi v drugo je bila spoznana za krivo in ponovno so ji naložili – z naračilo in plačilo umora moža – 30-letno zaporno kazen. Po izreku sodbe so jo odpeljali v pripor, kjer bo počakala do pravomočnosti izreka je pričakala z nasmehom med prebiranjem obrazložitve sodišča je odkimavala z glavo. svojem deset strani dolgem zagovoru je trdila, da ni kriva, kar bi skušala dokazati.

Novi direktor bolnice

Svet zavoda Splošne bolnišnice M. Soboti je za dobo štirih let za direktorja ponovno imenoval Bojana Korošca. Imenovanje spremljajo številni zapleti, ki so trajali vse do konca. Trije člani sveta se zadnje seje niso udeležili, zato pustil pa jo je tudi dr. Jelko Čop sicer eden najresnejših kandidatov, saj je imel tudi podporo ministra za zdravje in podpredsednika sveta zavoda Vojka Berceta. Bojan Korošec mora zdaj dobiti samo še soglasje ministrstva.

pretresli svet(a) ob Muri

Maja Štrakl, magistra farmacije

»Trud poplačan z zadovoljstvom ljudi«

»Luč sveta sem zagledala v zgodnjem jesenskem jutru pred osemindvajsetimi leti v Murski Soboti. Otroštvo sem preživela v Gornji Radgoni, kjer živim še danes. Po končani osnovni šoli sem se vpisala na naravoslovno smer Prve gimnazije v Mariboru. O študiju farmacije takrat še nisem razmišljala, moja želja je bila, postati zdravnica. V gimnaziji sem se kmalu navdušila nad kemijo in začela sem iskati poklicno usmerjenost, ki bi sovpadala z mojimi željami. Po temeljittem premisleku sem se odločila za študij farmacije v Ljubljani, kjer sem leta 2002 tudi diplomirala,« pravi magistra farmacije Maja Štrakl, ki s svojimi nasveti že nekaj časa zapolnjuje strani Vestnika.

Zdaj je že tretje leto zaposlena v Pomurskih lekarnah, pripravniški staž pa je opravljala v Lekarni G. Radgona. »Po končanem strokovnem izpitu sem delovala v skoraj vseh lekarniških enotah znotraj zavoda, sedaj pa svoje delo opravljam v lekarni Pri gradu v M. Soboti.«

Sveda nas je zanimalo, kako se je vživela v nov kolektiv. »Menim, da so dobri odnosi znotraj kolektiva bistvenega pomena za učinkovito in uspešno delo, zato svoj poklic in delo v lekarni z veseljem opravljam. Ker je zdravje največje bogastvo slehernega človeka, se trudim, da bolniki dobijo kakovostne, predvsem pa razumljive informacije ne samo o jemanju in uporabi zdravil, temveč tudi o zdravem načinu življenja. Za tovrstno pomoč ljudem pa je potrebno nenehno strokovno izpopolnjevanje. Kljub nemalokrat napornim delovnim dnevom se le s težavo odpovem strokovnim izobraževanjem, ki so organizirana v te namene. Zame je trud poplačan šele takrat, ko v ljudeh zaznam zadovoljstvo ob dobljenih informacijah, nasvetih ali zgolj le za izrečene besede.«

In kako je z njenim prostim časom? »Prostega časa nimam veliko, ga pa rada

izkoristim za športne aktivnosti in, kolikor mi čas dopušča, za potepanje po svetu. Poleti rada kolesarim, igram tenis ter občudujem neokrnjeno naravo slovenskega hribovja, pozimi pa najraje smučam. Hladne zimske večere si nemalokrat popestrim s prijetno glasbo in dobro knjigo. Proste poletne dni zadnja leta preživljam na potovanjih po Južni Ameriki in moram priznati, da mi je le ta zlezla pod kožo. Lepota nedotaknjene narave, odprtost ljudi in vroči ritmi latino glasbe me napolnijo z energijo, ki je potrebna za premagovanje vsakodnevnih obveznosti in ovir.«

Milan Jerše

Genitalni herpes

Genitalni herpes je virusna okužba spolovil, ki se prenaša s spolnim stikom. Ko enkrat zbolimo, virus ostane v našem telesu vse življenje, čeprav simptomi izzvenijo.

Kako se okužimo?

Nastanek herpesa povzročata dva tipa virusa herpes simpleks, virus herpes simpleks tipa 1 (HSV-1) in virus herpes simpleks tipa 2 (HSV-2). Genitalni herpes običajno povzroča okužba s HSV-2 in se prenaša s spolnim stikom. HSV-1 pa je »odgovoren« za nastanek herpesa v predelu ust in na obrazu. Kljub temu je v zadnjih letih opazen porast genitalnega herpesa, povzročenega s HSV-1, ki je posledica nezaščiteneh oralnih spolnih stikov z okuženo osebo.

Simptomi

Prvi izbruh herpesa je običajno najbolj boleč in traja dlje kot izbruhi, ki mu sledijo. Simptomi se pojavijo 4–7 dni po okužbi, najprej kot srbenje in mravljinčenje. Glavni znak okužbe je pojav majhnih rdečih izpuščajev v predelu spolovil, na zadnjici, stegnih ali bližnjih predelih. Ti izpuščaji kmalu preidejo v mehurčke, ki se odprejo in povzročijo bolečino. Pogosto te znake spremljajo tudi simptomi, kot so:

- otečene bezgavke v dimljah,
- izcedek iz nožnice ali penisa,
- boleče in oteženo uriniranje,
- vročina,
- glavobol in
- bolečine v mišicah.

Simptomi prvega izbruha bolezn običajno izzvenijo po desetih do dvajsetih dneh. Ker je virus v medeničnih živcih, se lahko ponovno aktivira. Število ponovnih izbruhov simptomov se od posameznika do posameznika razlikuje in so pogostejši v prvem letu okužbe.

Sprožilnim faktorjem, ki lahko ponovno aktivirajo virus, se običajno ne moremo izogniti. Mednje uvrščamo čustveni in fizični stres, spolne stike, razne bolezni in poškodbe, sončno svetlobo, postoperativno travmo, zdravljenje s steroidi in revne diete.

Zdravljenje

Če se v vas poraja dvom o okužbi, je potreben takojšen pregled pri zdravniku. Obolele kože ne praskajte in se je ne dotikajte, da ne pride do bakterijske okužbe in prenosa virusa na druge dele telesa. Nanos pripravkov, ki jih dobite v lekarni brez recepta, lahko simptome le poslabša in oteži diagnozo pri zdravniku. Le z odkritim pogovorom na osnovi simptomov lahko zdravnik ugotovi, da ima bolnik herpes, in zagotovi ustrezno zdravljenje.

Zdravila, ki bi pozdravilo genitalni herpes, zaenkrat ne poznamo. Z zdravljenjem lahko skrajšamo trajanje izbruha simptomov in zmanjšamo število ponovnih izbruhov bolezni.

Tudi bolniki, ki nimajo vidnih znakov okužbe, lahko virus prenesejo na svoje spolne partnerje, zato je edina učinkovita zaščita pred okužbo uporaba kondoma.

Maja Štrakl, mag. farm.

Z našega štedilnika

Praznični meni

Pikantni rogljički

500 g listnatega testa, 200 g tanko narezane ga pršuta, hamburška slanina in šunka (po želji), 200 g sira (edamec, ementalec, dimljen), po okusu polnjene olive, kapre, rezine sveže paprike in paradižnika, 50 g kisle smetane, 1 jajce, sol, kumina, sezam

Listnato testo razvaljamo na 2–3 mm debelo. Narežemo ga na za dlan široke trakove, te pa nato še na trikotnike. Narezan pršut ali slanino nadevamo na pripravljeno narezano testo, nanj še položimo rezine poljubnega sira, olive in drugo zeleno zelenjavo. Nadevu lahko po želji dodamo žličko kisle smetane. Oblikujemo rogljičke, ki jih položimo na pekač s peki papirjem in premažemo s stepenim jajcem. Po vrhu posujemo s soljo, kumino, sezamom ali naribanim sirom.

V prej ogreti pečici rogljičke spečemo do zlato rumene barve.

Praznična fazanja juha

1 mlad fazan, strok česna, 1/2 čajne žličke celega popra, sol, 5–6 brinovitih jagod, 3–4 klinčki, lovorjev list, vejica rožmarina, 5 cl olja, 50 g čebule, 250 g mešane zelenjave (korenček, peteršiljev koren, gomolj zelene, grah, brokoli, koruza), 100 g svežih šampinjonov, 5 cl konjaka, 1/2 šopka svežega drobnjaka

Fazana očistimo, operemo in damo kuhat v hladno vodo (1,5 l). Dodamo začimbe in počasi kuhamo dobro uro. Ko je meso mehko, ga odlučimo od kosti, narežemo na rezine in shranimo. Na olju prepražimo sesekljano čebulo ter dodamo na rezine narezano korenasto in gomoljasto zelenjavo. Prav tako dodamo očiščene in na lističe narezane gobe, ki jih tudi prepražimo. Vse skupaj zalijemo s precejeno juho in počasi kuhamo, da se zelenjava zmehča. Proti koncu kuhanja dolijemo konjak in v juho vložimo fazanje meso. Juho nazadnje potresemo s svežim na drobno narezanim drobnjakom. Po želji lahko v juho zakuhamo drobne žličnike ali cmočke.

Dušen losos z

ocvrtimi čebulnimi obročki

4 debelejšje rezine lososa s kožo po 80–100 g, sol, poper, rožmarin, 10 cl oljčnega olja, koruzna moka za povaljanje, 15 cl suhega belega vina, svež sesekljan peteršilj

Za čebulne obročke: 250 g čebule, 2 jajci, 100 g moke, 10 cl piva, sol, olje za cvrenje

Rezine lososa začimimo. Povaljamo jih v koruzni moki in na hitro z obeh strani popečemo na oljčnem olju. Opečene lososove rezine preložimo v nepregorno keramično ali stekleno posodo, podlijemo z vinom in pokrito dušimo v pečici 15–20 minut.

Čebulo olupimo in narežemo na 0,5 cm debele rezine – obroče. Jajci ločimo na rumenjaka in beljaka. Rumenjaka dodamo pivo in moko. Dobro razmešamo in dodamo trd sneg iz beljakov. Čebulne obroče povaljamo v moki in v pripravljenem testu ter jih zlato rumeno ocvremo.

Na krožnik položimo rezino dušenega lososa, obložimo s čebulnimi obroči in po želji zraven ponudimo majonezno omako.

Angleško pečen rostbif z grozdiem

600 do 800 g očiščenega rostbifa, sol, poper, 50 g gorčice, 6 cl olja, 100 g drobnih čebulic, 200 g grozdja, 10 cl jušne osnove, 5 cl rdečega vina, 1 čajna žlička škrobne moke

Pred pripravo mora biti rostbif uležan (v olju, vsaj nekaj dni v hladilniku). Tako uležan rostbif solimo in popramo. Na vročem olju ga z vseh strani lepo zapečemo in premažemo z gorčico ter položimo v pekač. Na preostalem olju na hitro popečemo čebulice in grozdje ter vse skupaj dodamo rostbifu. Dolijemo jušno osnovo in v ogreti pečici rostbif pečemo približno 30 minut. Nato rostbif preložimo v drugo posodo, omaki s čebulicami in grozdiem pa prilijemo vino in zgostimo s škrobom.

Boštjan Režonja,
kuhar
v lendavskem
hotelu Lipa

Riž s popečeno zelenjavo

250 g riža, 100 g rdeče čebule, 150 g jajčevca, 150 g bučk, 250 g koktajl paradižnikov, 10 cl oljčnega olja, sol, poper, timijan, 40 g parmezana, svež sesekljan peteršilj

Zelenjavo očistimo in operemo. Narežemo jo na ne pretanke rezine, koktajl paradižnike pa le razpolovimo. Zelenjavo začimimo in na vročem olju na hitro popečemo. Vsako vrsto zelenjave dodajamo posamično: najprej čebulo, nato bučke, jajčevce in nazadnje paradižnik. Popečeno zelenjavo preložimo v drugo posodo in shranimo.

Na preostali maščobi posteklenimo riž in zalijemo z dvakratno količino vroče vode. Počasi dušimo do mehkega. Tik preden je riž mehak, mu pazljivo primešamo popečeno zelenjavo, da se vse še dovolj zmehča. Pred serviranjem riž potresemo s parmezanom in seseklim peteršiljem.

Novoletna solata s kalčki

po 100 g raznih kalčkov (redkvice, lucerna ...), 1 manjša glavna solata in rdeči radič, 1 pomaranča, 50 g sončničnih semen, sok 1 pomaranče, 20 cl jogurta, 1/2 čajne žličke gorčice, sol, poper, 1/2 šopka svežega drobnjaka

Solato in radič otrebimo in operemo. Narežemo ju na primerne kose. Pomarančo olupimo in narežemo na rezine. V solatni skledi pomešamo solato, radič, kalčke in narezano pomarančo. Iz pomarančnega soka, jogurta, gorčice, soli, popra in narezanega drobnjaka pripravimo solatni preliv. Prelijemo po solati in potresemo s sončničnimi semeni.

Sadni tiramisu

Testo: rumen biskvit iz 4 jajc, 80 g sladkorja, 120 g moke; kakavov biskvit iz enakih sestavin in količin, le od moke odvajamo 1 žlico in jo nadomestimo s kakavom

Za navlažitev testa: z vodo razredčen sok od kompota z dodatkom poljubnega sadnega likerja

Krema: 450 g mascarponeja, 100 g sladkorja v prahu, 2 zavitka vanilin sladkorja, 4 rumenjaki, 1/2 narbane limonine in pomarančne lupine, 20 cl sladke smetane, 1 zavitek kremfiksa, 4 lističi želatine, 3 cl sadnega likerja

Nadev: 800 do 1000 g svežega sadja ali sadja iz kompota, jagode, breskve, ananas, borovnice, mandarine, kivi, gozdni sadeži ..., sok 1 limone, sadni liker

Dekoracija: kakav, stepena sladka smetana, sveže sadje, listi melise

»Drugo: peki papir ali maščoba za pekač moka za pomokanje

Iz sestavin za testo pripravimo rumen in kakavov biskvit ter pustimo, da se ohladi. V model kvadratne oblike položimo rumen biskvit, ki ga navlažimo.

Sadje narežemo na manjše kose in odišavimo s sadnim likerjem ter limoninim sokom. Na pripravljen biskvit razporedimo polovico narezanega sadja in nanj namažemo polovico pripravljene kreme. Vse skupaj pokrijemo s kakavovim biskvitom, ki ga prav tako navlažimo. Nanj naložimo preostalo narezano sadje in namažemo preostalo kremo. Po vrhu kremo lepo zravnamo.

Model postavimo za nekaj ur v hladilnik, najbolje pa je pustiti vse skupaj v hladilniku čez noč.

Ko je tiramisu ohlajen, ga po vrhu potresemo s kakavom in narežemo na kocke. Pred serviranjem tiramisu še dekoriramo s smetano in sadjem.

Dober tek!

Z dišavo na zabavo

Besede
mode

Vse lebdi. Občutje vznesenega je že kar nekaj dni okrog nas. Počutimo se kot v oblaku, ki nam ne pusti, da bi videli skozenj. Kot zaljubljenost. Vse diši, vse je pink.

Parfumi

Parfumi so del našega vsakdanjega oblaka. Brez njega se lahko počutimo goli. Nekateri jih uporabljajo glede na priložnosti, drugi glede na razpoloženje, spet tretji, da ugodijo četrtem.

Enim je dovolj izbranec za vse življenje, drugi ga menjavajo, kot jim »nalaga« medij-ska industrija. Ponavadi sta za nezmisljiv izbor potrebna mir in prijetna atmosfera. Nakupovat se odpravimo popoldne, saj je takrat naš voh najbolj izostren. Parfumov ne gre izbrati takoj, počakajmo vsaj 15 minut. Dobro bi bilo, da se omejimo samo na preizkušnjo treh parfumov.

Stekleničke skrivnosti

Številni oblikovalci si želijo oblikovati stekleničko parfuma. Med najuspešnejšimi so zagotovo člani družine Lalique iz Francije, ki se z impozantnimi kreacijami iz stekla ukvarjajo že od leta 1907. Ni večje parfumske

»Dišave naj nas odvedejo tja, kjer se konča telo in se začne duša.«

Nikolas Mamounas

hiše na svetu, kjer njihovi izdelki niso prisotni. Posodice za shranjevanje dišav so vedno zbujele občudovanje. Žad, slonova kost, jantar, alabaster, srebro in steklo so materiali, ki so že od davnine namenjeni hranjenju skrivnostnih dišečih vsebin. Steklenička je svojevrstna umetnina kot dragocen kamen, obdana s posebno ljubeznijo in žarom,

ki nam na svojstven način odstira večstopenjsko tradicijo in bogastvo mešanja več sto komponent.

Tudi parfüm nas »oblači«. Z njim se lahko počutimo bolj žensko, romantično ali sveže. Za zabavo izberimo tistega, ki bo »zdržal« z nami najdaljšo noč.

Tatjana Kalamar M., univ. dipl. inž. obl.

Na lekarniški tehnici

»Novo leto bodo police avstrijskih drogerij pričakale obložene z zdravili. (Finance, 1. december 2004)«

Oskrba z zdravili in skrb

Skrb je več kot oskrba. Oskrba je običajna ekonomija, kjer je izdelek treba plačati, če jih hočemo imeti, in zdravila pri tem niso izjema. Pri prodaji se lekarnar ne razlikuje od navadnega prodajalca in bolnik ne od navadnega kupca. Stranki le zamenjata imeti in se pred poslom in po njem v svoji biti ne spremenita. Blago prepustita naključju in si ne belita glave in ženeta k srcu, ali bo zdravilo res kaj ozdravilo ali se bo sprevrglo v strup. Naključna preobrazba dejavne snovi v zdravilno je sicer mogoča, a zaradi svoje redkosti ni omembe vredna. Pa tudi če bi bila, ne bi bila predmet prodaje in nakupa, ker si zanjo ne bi mogla lastiti zaslug niti lekarnar niti bolnik. Le z običajno ekonomijo lekarnar ne more uresničiti svojega temeljnega poslanstva, oskrbeti bolniku zdravilo v pravem pomenu besede, ker dejavne snovi ne naredi zdravilne. Bolnik bi ostal bolan, lekarnar pa le lekarnar na papirju.

Skrb osmisli oskrbo. Lekarnar in bolnik skleneta zavezo, ki omogoči, da se prodana dejavna snov spremeni v zdravilno. V ta namen bolnik zaupa lekarnarju bolezenske okoliščine, lekarnar pa v zameno svetuje bolniku pravilno zdravilsko uporabo. S preobrazbo dejavne snovi v zdravilno se preobrazita tudi pogodbeni stranki. Lekarnar odloži masko in se pokaže v pravi luči. Bolnik pa odloži bolezen in si nadene praznično oblačila. Skrb je torej humanistično

dejanje, kjer se lekarnar potrdi, bolnik pa poteša kot človek. Zdravljenje je žrtvovanje imetja za doseg terapevtskega cilja. Da postane resnično zdravilo, se mora namreč dejavna snov v bolnikovem telesu ustrezno porabiti. Bolnik s pomočjo lekarnarjevega nasveta porabi blago, ki ga je od njega kupil, in taisto blago s telesa ugonobi. Porabljenega dejavna snov je posledično pepel, ozdravitev pa kot ptič Feniks iz njega vznikne. Preoblikovanje zdravilske snovi v zdravilno je preobrazba njenega konca v nov začetek. Je altruistično-egoističen postopek. »Dati in postati!« Vsi udeleženci v zdravstvenem procesu kaj dajo (žrtvujejo), da bi kaj postali. Lekarnar odloži svoj lepi videz za resničnega. Dejavna snov se odreče svoji zdravilski mogočnosti za zdravilni učinek. Bolnik da na razpolago svojo trpko skrivnost za ljubo ozdravitev.

Oskrba še ni skrb zaradi tega, ker jo beseda vsebuje. Kakor človek hitro zboli pa tudi skrb postane zlahka le gola oskrba. Kakor se zdravilo brez truda sprevrže v strup, tudi lekarnarja od trgovca loči le korak. Težja je obratna pot, zato ni čudno, da se rada zaobide Marsikatero navadno blago se ima za zdravilo trgovci pa bi od vseh reči najraje prodajali »zdravila«, ker vedo, da bi bolnik pokupil karkoli, le da bi bil zdrav.

Janez Springer, mag. farm.

Digitalna prihodnost

Leto je ponovno pri koncu in dobro se je na kratko zazreti nazaj in pogledati, kaj vse se je zgodilo. Še pomembneje pa je imeti pogled, usmerjen v prihodnost. V svetu računalništva in informacijskih tehnologij se stvari tako hitro spreminjajo,

da je skoraj nemogoče napovedovati, kaj vse se lahko zgodi v prihodnosti. Rojevajo se nove tehnologije in s tem naprave, o katerih se nam pred časom še niti sanjalo ni. Spet druge tehnologije, ki so bile moderne in aktualne, postajajo zastarele in izginjajo.

Informacijska tehnologija vedno bolj prodira v naš vsakdan. Na internetu se je v zadnjem letu pojavilo precej novih storitev, ki nam jih ponujajo podjetja, javna uprava in druge organizacije. Naj omenim vedno večjo ponudbo elektronskih storitev državne uprave na portalu e-uprava in spletne storitve bank. Vedno več stvari lahko storimo doma s svojo računalnika, ne da bi morali iti na banko, občino ali celo v trgovino.

Poleg storitev so postale zelo pomembne informacije. Količina informacij, ki nam jih ponuja internet, je neskončna. Dostopnost se je povečala, saj ima vedno več uporabnikov hiter internet prek kabljskega omrežja ali adslja. V prihodnjem letu naj bi bilo možno dobiti priključek adsl brez »obveznega« priključka isdn, kar nekatere ljudi trenutno moti. Govori se celo o izboljšanih priključkih adsl2 in vdsl. Na ta način je in tudi še bo hitro dostopna velika količina informacij, saj te že dolgo niso več samo v obliki besedila in slik, ampak postajajo vedno bolj multimedijske. Na spletnih straneh najdemo vsak dan več novih informacij. Lahko bi rekli, da smo postali odvisni v dobrem in slabem smislu.

Predvsem pri poslovanju rabi se je zelo razširila uporaba brezžičnih komunikacij. Dobili smo enostaven dostop do interneta prek mobilnega omrežja. Ta postaja čedalje hitrejši s pomočjo novih tehnologij (Umts in Edge). S tem se bo razširila tudi videotelefonijska. Časi, ko

smo samo slišali glas na drugi strani slušalke, nismo pa videli sogovornika, se počasi končujejo. Mobilni telefoni in dlančniki pa postajajo tako ali tako univerzalne naprave, ki znaajo že skoraj vse. Doživeli smo tudi razmah digitalne fotografije, tako samostojne kot tiste vgrajene v telefone. Pričakuje se, da bo v prihodnosti jemo lahko nadaljevanje trenda večanja kvalitete, števila megapik, novih funkcij in zmanjševanja dimenzije.

Pri računalnikih bo naslednje leto, kot vsako poprejšnje, prineslo obilico novega. Pričakuje se nova platforma za osnovne plošče (BTX). Dobili bomo nove in zmogljivejše procesorje obeh glavnih proizvajalcev. Pri prenosnikih bo na voljo nova in izboljšana Intelova platforma za prenosne in brezžične komponente (naslednik Centrino tehnologije). Dobili smo nov grafični vmesnik PCI Express, ki ima dober potencial. Vedno bolj razširjeni zapisovalniki DVD postajajo hitrejši. Trenutno dosegajo 16-kratno hitrost, kar je nekje 3-krat hitreje od najhitrejših zapisovalnikov CD. Vedno več jih podpira 2-slojne dvd-je, to pa omogoča dvojno kapaciteto. Zelo moderni so postali tudi ključki USB, ki hitro pridobivajo hitrost in zmogljivost. Na splošno postajajo računalniki vedno bolj multimedijski, saj lahko na njih priključimo vedno več naprav in opravimo vedno več nalog. Prodajalci nas kar bombardirajo z reklamami ter ponudbami takšne in drugačne tehnike. Dobro je, da vemo, kaj potrebujemo oz. kaj si želimo. Izbira bo potem dosti lažja. Prihodnost bo vsekakor zanimiva. V želji po čim bolj koristni in zabavni uporabi digitalnih tehnologij vam želimo srečo in uspeh ter vse dobro v letu 2005.

Mag. Matej Gomboš univ. dipl. inž. rač. in inf.

Bioenergoterapevt Štefan Titan odgovarja

Na članek iz prejšnje številke Pena, v kateri sem pisal o glivičnem obolenju s kandidozo, je bil velik odziv. Bralci in bralke ste me klicali in potožili, da imate take ali podobne težave. Še posebej pa me je k temu, da še en članek namenim težavam neplodnosti, spodbudila gospa Marija, ki se ubada s podobnimi težavami, ki jih že nekaj časa opažata z možem, simptomi pa so drugačni.

Mož ima izcedek iz spolovila (penisa), zatekajo mu moda, včasih ga tudi bolijo. Žal pa noče na pregled h ginekologu. Sama ima pogosto vnetje jajčnikov in jajcevodov, nimata pa občutka srbenja ali drugih znakov, ki so bili opisani v prejšnjem članku. Ginekologinja jima daje zdravila, ki sicer ublažijo težave, žal pa se le-te čez čas ponovijo.

Poleg glivičnih obojenj spolovil, ki povzročajo vnetja, srbenje, pekoč občutek ob izločanju urina, pri ženskah beli tok, ki ima svojstven kiselski vonj, pri moških pa tudi bolečine v modih in povečano prostato, je že dolgo znana in dokaj pogosta bakterija, ki povzroča podobne težave in s tem pogojno ali popolno neplodnost. Ta bakterija se imenuje klamidija. Na to so bolj občutljivi moški, pri ženskah je težava v tem, da je največkrat stanje nespecifična spolna okužba, ki je običajno brez simptomov, lahko pa povzroča vnetje jajcevodov.

Glede na opisano in na osnovi postavljene pravilne diagnoze vaše ginekologinje tudi sam potrjujem prisotnost bakterije klamidije.

In kaj je klamidija? Spada v skupino mikroorganizmov, ki je po velikosti med bakterijami in virusi. Poznamo več vrst in jih najdemo pri pticah (papigah, golobih in perutnini). Pri človeku sta najbolj razširjeni dve skupini, in sicer chlamydia trachomatis, ki povzroča okužbo spolovil, oči in bezgavk, ter chlamydia psittaci, ki povzroča pri ljudeh posebno vrsto pljučnice, ki včasih pri starejših ali slabotnih lahko povzroči tudi smrt.

Pri nas je najbolj razširjena chlamydia trachomatis, ki vsaj pri petdesetih odstotkih obolelih moških povzroča težave neplodnosti. Manj učinkovita in prisotna je pri ženskah, posledice pa so pri dvajsetih odstotkih obolelih žensk, ki imajo težave s plodnostjo.

Če torej opazite navedene težave, bo treba obiskati ginekologa in bolezen zdraviti, da ne pride do težav. Ker

pa moški premalo ali redko hodimo na ginekološke preglede, je verjetnost, da živimo s kakšno spolno boleznijo, toliko večja ali usodna.

Bolezen glivic zdravimo med drugim tudi po naravni poti z domačim jabolčnim kisom ali zdravili. Možna je tudi kombinacija. Klamidijo lahko zdravimo z antibiotiki in bioenergijo. Pred zdravljenjem ene ali druge bolezni pa je pomembno, da je diagnoza pravilna, ker bo v nasprotnem zdravljenje neuspešno. Neuspešno bo tudi, če se bo zdravil samo eden od partnerjev (ponavadi so to ženske), zato se morata v obeh primerih zdraviti oba partnerja. Enako je tudi pri obolenju s chlamydia psittaci, ki povzroča posebno vrsto pljučnice, ki jo lahko dobimo v stiku s papigami (dolgorepe), golobi ali perutnino. Tudi to se zdravi z antibiotiki. Da pa ne bi zaradi tega članka odstranili domačih ljubljencev, (papige) naj povem, da je ta bakterija bolj razširjena v tropskih krajih. Upam, da bomo v prihodnje lažje razlikovali kandidozo in klamidijo ter s tem prispevali k učinkovitejšemu zdravljenju.

Drugo zanimivo vprašanje, s katerim se pogosteje srečujejo ženske in na katerega bo treba odgovoriti v nadaljevanju, pa je zastavila gospa Klavdija, ki me prosi, da namenim v svojih člankih nekaj več prostora problemom bolezni hipofize in njenemu vplivu na endokrine žleze s poudarkom na spremenjenem delovanju ščitnice, obščitnic, jeter, nadledvičnih žlez in bezgavk, hormonih, vzrokih obolenja in hipotalamusu.

O tem bo več govora v Peni v letu 2005.

Ker pa se bliža čas, ko bomo prestopili v novo leto 2005, vam želim vsem, ki berete Vestnik in prilogo Pen, predvsem mnogo zdravja ter družinske in osebne sreče. Bodite močni v duši in telesu, kajti le na ta način boste obvladali sebe in pomagali drugim. Delite srečo drugim, da je boste deležni sami!

Družina na potepu

Pravijo, da Nicolas Cage svojega sina ne bi mogel zatajiti. Preveč enakih potez imata, enak žareč pogled in tudi značaj trinajstletnega sina Westona je menda že zdaj precej podoben očetovemu. Na fotografiji vidimo očeta in sina Cage in soprogo oziroma Westonovo mačeho Alice Kim, kako lovijo zadnje letošnje tople sončne žarke v Monte Carlu. Da skupaj preživijo konec tedna, se je domislil Nicolas, ki v Pragi snema grozljivko z naslovom Lord vojne. Mačeha in sin sta priletela iz Los Angelesa, oče iz Češke in srečna družinica se je znašla skupaj. Kaj pa pomeni nekaj tisoč dolarjev za letalske vozovnice, le da je »familija« srečna?

Čas gre svojo pot ... Jerry Hall 1975–2004

1975

1988

1996

1999

2004

V mladosti je imela težko življenje. Šele pozneje so se stvari obrnile. Rodila se je pred 48 leti v Teksasu. Oče je bil kronični alkoholik, ki jo je velikokrat pretepel, mati pa ni bila dosti boljša. Marsikdaj je odšla z doma popoldne in se vrnila naslednje jutro. Kljub vsemu je Jerry končala srednjo šolo za oblikovanje in se podala v Pariz, kjer je začela kariero kot fotomodel. Leta 1978 je srečala Micka Jaggerja. Dobrih dvaindvajset let sta bila dober par, potem pa je Mick (61) srečal Brazilko Luciano Gimenez Morad (34), ki mu je rodila sina. Jerry Hall tako ni preostalo drugega, kot da je vložila tožbo za ločitev. Ne samo, da je Jerry privlačna, tudi v duši mora imeti nekaj več. Živi v Londonu. Tudi Mick Jagger. Hiši stojita druga poleg druge in pravijo, da se kljub ločitvi odlično razumeta ...

Pasje življenje?

Pasje življenje si vsak predstavlja po svoje, nihče pa nima želje, da bi ga živel – torej nič dobrega ne vidimo v njem. Pa je pasje življenje res tako pasje? Kako bi to vprašanje komentirala na primer črna koker španjelka Sophie, hišna ljubimka petdesetletne tv-voditeljice Oprah Winfrey. Vidimo jo v njenem naročju, kako resno zre v fotografa. S svojo gospodarico pravkar zapuščata znani lokal Ritz-Carlton v New Yorku, kjer sta imeli večerjo. In ne mislite, da je pasja mrcina (le kaj bi porekla Oprah, če bi zvedela za ta vzdevek?!) kaj posvinjala! Zna se kar lepo obnašati. To je dokazala letos že nekajkrat: na podelitvi oskarjev v Hollywoodu pa tudi pri Bushu v Beli hiši, ko so proslavljali ponovno izvolitev. Da, tudi takšno je lahko pasje življenje.

Čista ljubezen

V Buckinghamski palači že bijejo plat zvona, kraljičini svetovalci stalno zasedajo, princ Charles je nemočen, panika je velika, končne rešitve v tem trenutku ne vidi nihče. V čem je problem? Sin princa Charlesa, princ Harry, je zaljubljen do vratu in čez in govori samo še o poroki!

Postavna in radoživa Chelsy Davy – prihodnja princesa? Pred dobrim letom, ko se s Harryjem še nista srečala, je novinarju nekega angleškega časopisa povedala, da bo nekoč zanesljivo postala slavna. Očitno se je pot do slave začela.

neposreden, prisrčen, nepredvidljiv. Očetu je povzročil kar nekaj glavobolov. Se lahko glede poroke še kaj spremeni?

Zgodba se je začela lansko poletje, ko je princ Harry odšel na delo v Afriko. O tem smo takrat na tej strani podrobno poročali. Zdaj je prišlo na dan, da je Harry tam spoznal dekle, s katero ne razmišljata o drugem kot o tem, kje in kdaj se bosta poročila. O princevi poroki – pravzaprav o njegovi prihodnji soprogi – pa po angleški tradiciji odločajo vsi drugi, samo princ ne, in tu je problem.

Dekletu je ime Chelsy in je stara 19 let. Vsi, ki jo poznajo, se strinjajo, da je po naravi pravo dekle za princa. Rada se giblje v veselih družbah in dokazano prenese veliko alkohola, to pa velja tudi za Harryja. Je fotogenična in se rada fotografira. Pred dobrim letom, ko svojega princa še ni poznala, je pozirala za neki angleški časopis pomanjkljivo oblečena, in da bo ironija večja, si je takrat prsi pokrila z britansko zastavo. Problem za angleški dvor pa je predvsem v tem, da princeva izvoljenka niti malo ni modre krvi. Njen oče je lastnik velike farme v Zimbabveju, kjer lahko turisti za velike denarje streljajo

Sredi decembra je Harry poslal očku sporočilo z nekega otočka pri Mozambiku, v katerem pravi, da sta se s Chelsy pogovarjala o podrobnostih poroke in da bi bil že čas, da se spozna z njenimi starši. Tu je samo vrh problemov, ki jih dela mladi sin angleškemu prestolonasledniku. Srednje šole v prestižni šoli v škotskem Etonu še ni končal, pred tem pa bi pa skoraj letel z nje zaradi alkohola in marihuane.

Dekle meseca ...

... tokrat dobro poznate. Če vam povemo, da ji je ime Peta Wilson, vam to ne bo pomenilo nič. Če pa dodamo, da smo jo gledali kot vrhunsko agentko v nadaljevanju Nikita, bo vse jasno. Še nekaj podatkov: stara je trinideset let, je Avstralka, ki je uspela v Hollywoodu, ni poročena, ima pa 12 let starega sina.

The top photograph captures a street scene in Japan. On the left, a two-story building with a white facade and a dark, gabled roof features a balcony and a sign. A person stands near the entrance. To the right, a taller building with a modern, multi-story design and a grid of windows is visible. Several cars are parked or moving along the street, including a white station wagon in the foreground. The bottom photograph shows a large, dark, boxy vehicle, possibly a truck or a bus, on a street. The vehicle has a prominent front grille and large wheels. In the background, a multi-story brick building is visible. The overall scene suggests a different part of Japan or a different time period.

Ne odlajšajte predolgo, rešene križanke morajo prispeti do 10. januarja 2005. Izžrebanci nagrajenci boste svoja imena našli v Vestniku, ki izide 13. januarja 2005.

Olga Sršen in David Majnik iz Šalovec

Za Krenove iz Šalovec je prav gotovo že marsikdo slišal. Da, v mislih imam znanega gostilničarja Krena, ki je leta 1965 od soboške Zvezde prevzel gostinski lokal v Šalovcih. Kmalu je kupil tudi starejšo hišo in jo dal obnoviti, tako da se je lahko v Šalovce preselila še njegova družina, in sicer iz Doliča, kjer so živeli prej. Tako je postala Šalovčanka tudi njegova hčerka Olga, ki se je sicer rodila in odraščala najprej v Hartnerjevi lovski koči sredi gozda v Doliču (do leta 1952), nato pa v združenem domu, kjer so imeli gostilno.

Olga v najlepših letih, ko je postala tudi srečna mamica sinu Marku, ki živi v Murski Soboti in je zaposlen kot tehnolog v tovarni Mura.

«Njena nemirna leta in poti»

»Čeprav so postali leta 1965 Šalovci moj drugi dom, sem tamkaj bolj malo prebivala. Leto prej sem se namreč vpisala v gostinsko šolo v Radencih in to je tudi pomenilo, da sem morala stanovati v tamkajšnjem šolskem dijaškem domu, saj se nisem mogla voziti v šolo od doma, ker ni bilo možnosti. Po končani šoli pa sem odšla v Ljubljano, se tam zaposlila in v Šalovce me je pot vodila vse redkeje.«

Po dveh letih službe je odšla v Švico, kjer si je obetala boljši zaslužek in lepši svet. Nekaj časa je bila res zadovoljna, čez približno leto dni pa se je vrnila v

Njena velika sreča sta vnukinji Anastazija in Izidora.

Ljubljano ter se zaposlila kot prodajalka in informatorka v Maximarketu. Nato je spet odšla v Švico, na »delovno potovanje« z glasbenikom. Ko se je vrnila, si je poiskala službo v Metalki kot referentka na kreditnem oddelku, zato se je seveda morala tudi dodatno izobraževati. Po desetih letih je zaradi zdravstvenih težav službo pustila.

»Po mamini smrti leta 2002 sem prišla za stalno živeti v Šalovce, kjer moram skrbeti za brata Jožeta. Imam tudi precej prostega časa, ki ga z veseljem izkoriščam za branje knjig in časopisov. Kadar je kaj zanimivega, napetega, ostanem pokonci tudi do treh ponoči. Z zanimanjem spremljam tudi politična dogajanja pri nas in večkrat sem že napisala kakšno pismo bralcev, s katerim sem povedala

Pri Krenovih v Šalovcih je našel svoj drugi dom tudi David Majnik z Iga. V prostem času riše, igra šah, sestavlja križanke, opazuje naravo ...

in večere, še najbolj pa trenutke, ko se pripravljajo k nevihti. To so zame enkratni pogledi. Imam svoj teleskop, opazujem nebo, Sonce ... Opažanja o pojavih si zapisujem in delam projekcije v posebnem zvezku. Tu se lahko v miru posvetim tudi svoji veliki vnemi do risanja in slikanja portretov, pejsažev, ilustracij idr. To je zame največja ljubiteljska dejavnost. Prijelo me je nekako v 6. razredu osnovne šole, ko so mi v Najdihojci, mladinski prilogi Dela, objavili risbo z naslovom Na tujem planetu. Kasneje sem objavljala svoja dela v Panorami, Republiki, Ljubljanskem dnevniku idr.«

David nam je o sebi še povedal, da je njegov osnovni poklic strojni tehnik, z dodatnim izpopolnjevanjem pa si je pridobil več drugih znanj, tako da je bil lahko mentor mladim kadrom v podjetjih, kjer je delal. Kot 17-letni mladenič je bil pobudnik za ustanovitev vaše knjižnice na Igu, ki jo je tudi vodil do odhoda k vojakom. Zelo ga zanima tudi šah. Osvojil je štiri kategorije in se nekoč uvrstil tudi v finale državnega prvenstva

David je rad tudi v veseli družbi prijateljev in znancev. To je spomin na lansko srečanje s prijateljico Edith oz. božično-novoletna praznovanje.

svoje mnenje o tem in onem. Mislim, da imamo slab zakon o denacionalizaciji in da se Cerkev preveč vtika v politiko.

Ko sem živela z Davidom na Igu pri Ljubljani, sva skupaj pripravljala in objavljala tudi feljtone o Ljubljanskem barju, Škofji Loki idr. Zdaj razmišljava, da bi pripravila besedilo in ilustracije o zgodovini Prekmurja s poudarkom na turških časih. Verjetno bi bilo to zanimivo tudi za bralce Péna oziroma Vestnika.«

David občuduje sončna jutra in večere, trenutke pred nevihto ...

Pri Krenovih ima bivališče tudi Olgin življenjski sopotnik David z Iga pri Ljubljani, ki je po starših primorske krvi, vedno bolj pa ga prevzemajo prekmurštvo, goriška pokrajina in ljudje.

»Malo že 'gučim', in če se bomo še pogosteje srečevali s sosedo Gordano, ki peče enkratne vrtanke, ter z drugimi, potem se lahko zgodi, da bom vse razumel in govoril tako kot tukajšnji ljudje. V Šalovcih pa sicer občudujem sončna jutra

Takšne so njegove ilustracije literarnih del oz. feljtonov. Razmišlja, da bi na podoben način pripravil ilustracije o zgodovini Prekmurja.

v Ljubljani. Prepričan je, da bi moral zmagati, a se mu je zgodila krivica. No, zdaj je na to že pozabil, z veseljem pa drugo leto vodi šahovski krožek na OŠ Šalovci. Potemtakem se lahko zgodi, da bomo res imeli enega Prekmurca več.

Jožef G. Bistriški

Kristjan in Sebastjan

Saj ju mnogi poznate? No, ne nastopata skupaj, ampak sta »ustanovila« duet samo za to priložnost. Zgodilo se je med oddajo Murskega vala Jukebox, ko sta bila prosta. Kristjan je vzel v roke očetovo violino, Sebastjan pa klarinet. Seveda, to sta sinova znanega glasbenika Štefana Borovošaka - Didija. Tudi onadva se poklicno ukvarjata z glasbo, ko pa je jabolko zares padlo blizu drevesa!

FOTO N. J. JOG